МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ім. В.Г. КОРОЛЕНКА

Краєзнавці Слобожанщини

МИХАЙЛО КРАСИКОВ –
ВЧЕНИЙ, КРАЄЗНАВЕЦЬ, ПОЕТ

Біобібліографічний покажчик

Харків 2008

УДК 821.161.2–05(01)
ББК 83.3(4УКР=УКР)–8я1
М 69

Михайло Красиков – вчений, краєзнавець, поет [Текст] : біо-бібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка ; [уклад. : Т.О. Сосновська, В.О. Ярошик]. – Х., 2008. – 103 с.

Покажчик містить відомості про публікації творів і праць М. Красикова та літературу про його життєвий і творчий шлях.

Посібник адресовано літературознавцям, філологам, етнологам, фольклористам, культурологам, краєзнавцям, викладачам і студентам.

Укладачі: Тетяна Олексіївна Сосновська
Валентина Олександрівна Ярошик

Науковий редактор І.Я. Лосієвський, д-р філол. наук, професор

ВІД УКЛАДАЧІВ

Видання, підготовлене до 50-річчя від дня народження вченого-філолога, дослідника Слобожанщини, поета Михайла Красикова, продовжує серію бібліографічних покажчиків "Краєзнавці Слобожанщини".

У посібнику широко представлені здобутки наукової і творчої діяльності М. Красикова, матеріали про життєвий шлях митця, оцінки його діяльності. Зібрані відомості про його праці, що вийшли друком окремими виданнями, опубліковані у періодиці чи у збірках. До покажчика включено також матеріали з малотиражної преси, які мають побіжні згадки про нього, посилання на його творчість, або присвячені вченому.

Матеріали, що були знайдені по закінченні відбору літератури, вміщено у "Додаток".

Хронологічні рамки видання охоплюють 1981–2008 рр.

Бібліографічний опис документів здійснено за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання". Поряд з бібліографічними описами друкованих документів наведено, за наявності, описи їхніх електронних аналогів. У разі необхідності бібліографічні описи супроводжуються стислими анотаціями.

У посібнику застосовано систему посилань.

Матеріал розташовано за тематико-хронологічним принципом. Документи, не перевірені de visu, позначені астериском (*).

Допоміжний апарат видання складається з хронології життя та діяльності М. Красикова, статті про нього та з іменного покажчика.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати за адресою:
61003 Харків, пров. Короленка, 18.
Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка,
відділ україніки,
або електронною поштою
ukr@korolenko.kharkov.com.

М. КРАСИКОВ

Сергей Сергеевич Аверинцев, определяя культуру и культурность, писал, что культурный человек – это не тот, кто владеет каким-то знанием и пониманием в сфере того, что к этой культуре принято относить, а тот, кто *нуждается в культуре* для своего повседневного человеческого существования. Людей знающих, эрудированных, начитанных сегодня, как и всегда, немало, людей же культурных в этом аверинцевском смысле сегодня практически нет. И Михаил Красиков здесь – исключение из исключений. Его культурность является иногда старомодной, иногда постмодерной, иногда уместной, иногда демонстративной, но она всегда подлинна и потому является неким знаковым явлением в ландшафте нашего удивительного мегаполиса. Она может быть и безмолвным упреком всем остальным вполне социализированным и внешне благополучным индивидам, оказывается, можно жить не так, можно жить поперек времени и при этом быть собой, и освещать собой, и писать стихи – пронзительные в своей искренности и незащищенности, и никогда не уставать, и иметь с судьбой какие-то свои, большинству неведомые, счеты. И заниматься совершенно немодными, неприбыльными и непрестижными делами – фольклором, этнографией, собирательством и просветительством, учительством и вечным ученичеством. Вытаскивать из небытия пословицы и поговорки, имена известных, но забытых историков и филологов, но прежде всего – поэтов, на которых сил и времени хватает всегда.

Цельность и органичность, присущие личности Михаила Красикова, это черты, которые сегодня практически не встречаются в психотипах современников. Амбивалентность, расколотость и раздвоенность, явные и замаскированные комплексы, вечная бесплодная ирония, невротизм и нарциссизм интеллигентской братии – куда как более знакомы и куда как более понятны. Они от слабости – то ли таланта недодано, что конечно, обидно, то ли не повезло со временем, со страной, с историей, да и вечные «человек и его обстоятельства». А цельность Красикова – от силы. А откуда сила-то в этом внешне неуклюжем и даже недотыкомном человеке?

Когда-то на заре перестройки, когда союз уже трещал по швам, но еще тщился делать пристойное лицо, дядюшка Сорос спонсировал харьковскую делегацию «любителей мудрости» на Всемирный

философский конгресс в Москву. Как-то так получилось, что Красиков в этот список «проплаченных» науковцев не попал, а ехать за свой счет при тогдашних наших жалованьях было нечего и мечтать. И как-то при очередном нашем разговоре по поводу того, ну что никак не получается в этот заветный список Мишу вставить, он сказал фразу: «А я все равно поеду». И поехал-таки, не знаю уж какими правдами и неправдами. И с вокзала – не в гостиницу, как все, а в Ленинку, в архивы… И мне тогда вдруг стало понятно, что это и есть воля, то есть сила желания, не терпящая никаких уловок, уверток, всяких там «да неловко», «неудобно», «что обо мне подумают». Да плевать ему, что о нем подумают, когда у него есть цель, задача, мечта – ясная или неясная, истинная или ложная. Воля она и есть воля. А отсюда, естественно, неудобства для окружающих – ведь нагрузит всех отбывающих в Питер-Москву-Киев поручениями выше крыши: книжку передать, десять привезти, одному – позвонить, с другим – встретиться. Да с такой не терпящей возражений интонацией, что отказаться невозможно, не человек, а каток асфальтовый.

Понятно, что начальство таких людей не жалует и периодически норовит «уесть» за совершенно непостижимую ему, начальству, внутреннюю свободу и внешнее несоответствие всем возможным циркулярам и параграфам. Это ж какая головная боль – тут учебный процесс в разгаре, нагрузка зашкаливает, а Мих. Мих. в очередной раз собирается с детишками (студентами, музыкантами или еще с какой богемой) в очередную этнографическую экспедицию (пешком, на перекладных, на байдарках), или на конференцию, или на какую-то литературную тусовку. Не помню случая, чтобы поездка у Красикова сорвалась, а коллеги, понятное дело, ропщут, дескать, кто-то ведет жизнь «человека культуры», а кому-то лямку тянуть.

Да и саму эту пресловутую лямку Михаил Красиков тянуть не умеет, делу вполне заурядному, рядовому, повседневному он способен придать блеск уникальности, неповторимость сингулярности, праздничности – будь-то «праздник последней лекции» на каком-нибудь дремуче-техническом факультете или предисловие к книжечке стихов никому не известного автора. Он открывает каждого такого поэта с такой радостью и тихой гордостью, с какой ювелир делает огранку драгоценному камню.

Подлинное творчество требует свободы, в том числе и свободы от тех конвенциональных условностей, которые мы, люди, сами

придумываем, а затем набрасываем на себя, как удавку – долг, дескать, необходимость, стена. Ну а безличное наличие, существование без существующего, тотальность – как называл это Левинас – в противовес Бесконечности как бытию подлинному, бытию, где есть другой, лик другого, подлинная встреча лицом-к-лицу.

Может быть, идиосинкразия Красикова к технике и технологии, его вопиющее равнодушие ко всем этим мобильникам, принтерам, сканерам, интернетам и есть плата за доступ к Бесконечному. Ну а как объяснить эту совершенно невозможную в наше время универсальность? Когда у всех хватает сил только на то, чтобы хотя бы пристойно делать свое дело, как правило, одно. Как умудряется Михаил Красиков быть и педагогом от Бога, и культурантропологом, которого знают за рубежами, и поэтом, и литературоведом, и издателем? Или он с каждым глотком воздуха получает двойную порцию кислорода, а с каждой молитвой – двойную меру благодати? Непостижимо…

Симона де Бовуар писала о Сартре: «Ненавидя рутину, иерархию, карьеру, права и обязанности, не умея подчиняться начальникам, правилам, он никогда не стал бы отцом семейства и мужем… Опыт и желание во всем экспериментировать были поставлены на службу человечеству… Произведение искусства, литературы было для него абсолютной целью, в искусстве он видел резон бытия, творца всего универсума». Один к одному о Красикове, хотя отец он как раз трепетно-любящий и заботливый.

И, наверное, Михаил Красиков смог бы подписаться под словами Сартра: «Теперь я знаю о нашем бессилии. Неважно, пишу и буду писать книги. Кому-нибудь да пригодятся, несмотря ни на что. Культура никого и ничего не спасает, не оправдывает. Но она – продукт человека, в ней он, проектируя, узнает себя…» И пока это так – не все потеряно, и вселенский плач о конце культуры будет разбиваться о несокрушимую волю ее делателей.

Татьяна Воропай, доктор
философских наук, профессор
Харьковского национального
университета им. В.Н. Каразина

ОСНОВНІ БІОГРАФІЧНІ ДАТИ

16 вересня 1959	Народився у м. Харкові.
1966–1976	Навчання у СШ № 127 м. Харкова.
1976–1982	Навчання на російському відділенні філологічного факультету Харківського державного університету ім. О.М. Горького.
1977	Перша самостійна фольклорна експедиція (по селах Богодухівського р-ну Харківської обл.). Матеріали, присвячені доробку експедиції, частково були надруковані у кн. "Муравський шлях 97" у 1977 р.
1979	Нагороджений дипломом Ш ступеню переможця республіканського конкурсу студентських наукових робіт.
1979	Вступив до клубу "Краєзнавець" при ХДНБ ім. В.Г. Короленка.
1980	Фольклорна самостійна експедиція по слідах Миколи Лисенка (Краснокутський р-н Харківської обл.).
1981, 1985	Участь у студентських фольклорних експедиціях ХДУ по Ізюмщині (с. Довгеньке).
1982	Перша наукова публікація – стаття "О пародийности "Пиковой дамы".
1984	Участь у студентській фольклорній експедиції ХДУ (с. Кам'янка Ізюмського р-ну Харківської обл.).
1983–1984	Бібліограф відділу інформації Харківської обласної бібліотеки.
1984–1990	Бібліотекар, старший лаборант, старший редактор Центральної наукової бібліотеки Харківського державного університету ім. О.М. Горького, за сумісництвом – викладач літератури на підготовчому відділенні та підготовчих курсах ХДУ.
1984–1990	Член правління, заступник голови правління клубу книголюбів ЦНБ ХДУ.
1984–1991	Лектор товариства "Знання".
1984	Член історико-краєзнавчої секції Харківської організації Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури.

1986	Експедиційний виїзд до с. Кручик Богодухівського р-ну Харків. обл.
1989	Організовує виготовлення й встановлення меморіальної дошки на будинку, де жив поет М. Кульчицький.
1989–1995	Асистент кафедри етики, естетики та історії культури Харківського політехнічного інституту.
1991–2006	При методичному відділі ХПІ веде низку культурологічних семінарів у системі підвищення кваліфікації викладачів вищих навчальних закладів – "Людина в контексті культури", "Світи культури", "Людина у релігіях світу".
Травень–грудень 1992	Співзасновник та член редколегії газети "Зеркальная струя" (№№ 1–3).
Серпень 1993	Виступає з доповіддю на XIX Всесвітньому філософському конгресі у Москві.
22 листопада 1994	Захищає кандидатську дисертацію з теорії літератури (наук. кер. – проф. М.М. Гіршман). Рішенням спеціалізованої вченої ради Донецького державного університету М.М. Красикову присуджено науковий ступінь кандидата філологічних наук.
1995	Член редакційної ради гуманітарної газети "Круг".
1995	Нагородження грамотою-подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців "За особистий внесок у розвиток краєзнавчого руху на Харківщині".
1995	Участь у міжнародній комплексній фольклорно-етнографічній експедиції "Муравський шлях 95" по селах Харківщини.
1997	Призначається на посаду доцента кафедри етики, естетики та історії культури ХПІ.
1997	Учасник фольклорно-етнографічної експедиції по селах Харківщини "Муравський шлях 97".
Вересень 1997	Член оргкомітету міжнародного музичного фестивалю "Харківські асамблеї", організатор та ведучий вечора пам'яті Б. Окуджави "Музика і поезія" у Харківській філармонії.

Жовтень 1997	Директор та науковий керівник міжнародного фестивалю “Art way” (“Шлях мистецтва”).
Жовтень 1997	Офіційне відкриття при кафедрі етики, естетики та історіі культури НТУ “ХПІ” етнографічного музею “Слобожанські скарби” ім. Г. Хоткевича, фундатором та директором якого (на громадських засадах) є М. Красиков з початку 1990-х рр.
1997–1998	Член редколегії журналу “В кругу времен” (Харків).
Березень 1998	Член оргкомітету та ведучий пленарного засідання Першої міжнародної міждисциплінарної конференції „Побут. Ритуал. Традиція” (Харків).
1998–2006	Член редакційної ради літературно-художнього журналу «Соты» (Київ).
1998–2004	Один з організаторів обласних фольклорно-етнографічних конференцій школярів у межах фестивалів „Золоте яєчко” та „Кроковеє коло” та етнографічних таборів на Харківщині.
2000	Участь у фольклорно-етнографічній експедиції, організованій Спілкою фольклористів та етнологів м. Харкова по селах Золочівського р-ну Харківської обл.
Березень 2001	Рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки М.М. Красикову присвоєно вчене звання доцента.
2001	Член Всеукраїнської асоціації молодих дослідників фольклору (ВАМДФ).
2001–2007	Учасник щорічних байдаркових експедицій, організованих ВАМДФ по річках України.
2001–2002	Учасник І та ІІ Міжнародного фестивалю поезії „Гілея” (Київ).
Лютий–березень 2002	Член оргкомітету фестивалю мистецтв „Культурні герої”.
2003	Учасник фольклорно-етнографічних експедицій, організованих Спілкою етнографів та фольклористів м. Харкова по селах Вовчанського р-ну Харківської обл. та по українських селах Шебекінського р-ну Бєлгородської обл.

2003	Участь у „Школі традиційного мистецтва” ім. В. Могура, організованій ВАМДФ у с. Космач Косівського р-ну Івано-Франківської обл.
2005	Участь у першому міжнародному поетичному фестивалі „Каштановый дом” (Киев).
2004–2005	Організовує і проводить студентську фольклорно-етнографічну експедицію і музейно-краєзнавчу практику на Бойківщині (Болехівський р-н Івано-Франківської обл.).
2005	Член Міжнародного фонду пам’яті Б.О. Чичибабіна.
2006	Участь у Першому Всеросійському конгресі фольклористів (Москва).
2007	Організатор студентської музейно-етнографічної експедиції по Криму з метою вивчення традиційної народної культури кримських татар.
Липень 2007	Керівник (разом з проф. О.Ф. Фурсовою) секції на УП Конгресі етнографів та антропологів Росії (Саранськ).
2007	Участь у байдарковій фольклорно-етнографічній експедиції Всеукраїнської асоціації молодих дослідників фольклору (ВАДМФ) по Сіверському Дінцю (Харківська, Донецька, Луганська обл.).
28 вересня 2007 р.	Презентація книги „Божья вишня” у Чичибабін-центрі.
2007	Член оргкомітету Всеукраїнської наукової конференції „Петро Васильович Іванов – корифей українського народознавства (До 170-річчя з дня народження)”.
2007	Лауреат Муніципальної творчої премії міськвиконкому імені Петра Іванова в галузі етнології та фольклористики.
2008	Присвоєно звання Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.
2008	Член оргкомітету міжнародної науково-практичної конференції „Харків – столиця російської культури в Україні”.
2008	Участь у міжнародному поетичному фестивалі „Каштановый дом” (м. Київ).

I НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ М. КРАСИКОВА

1.1 ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ ПРАЦІ

1.1.1 Теорія літератури

1. **Ритм** и художественная целостность литературного произведения // Методологические вопросы исследования и организации целостных систем : [сб. тез. докл. науч.-теор. конф.]. – Х., 1988. – С. 45–46.

2. **Ритм** и проблема целостности литературного произведения // Целостность литературного произведения и проблемы его анализа : сб. науч. ст. – Донецк, 1990. – С. 77–90.

3. **Те саме**. – 1991. – С. 55–62.

4. **Об одном** парадоксе целостности у Л. Н. Толстого // Целостность литературного произведения и проблемы его анализа : сб. науч. ст. – Донецк, 1991. – С. 55–62.

5. **Дух и космос** в поэтике Л. Толстого ("Война и мир") // Дух и Космос. Культура и наука на пути к нетрадиционному миропониманию: тез. докл. и выступления на междисциплин. симпозиуме, Харьков, 28–30 сент. 1992 г. – Х., 1992. – С. 30.

6. **Антиципация** целостности художественного мира произведения как основа творчества реципиента // ІІІ-я міжнародна наукова конференція "Творчість. Культура. Гуманізм" : тези виступів, 21 жовт. 1993 р. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 243–244.

7. **Л. Толстой** : к целостности – через ответственность : (проблема ответственности в "Войне и мире ") // XIX World Congress of Philosophy : Book of abstracts, Moscow, 22–28 August 1993. – Moscow, 1993. – V. I. – P. 174.

8. **Л. Н. Толстой** и проблема суггестивности художественного текста // Из истории русской эстетической мысли: межвуз. сб. науч. тр. – СПб., 1993. – С. 81–88.

9. **Искусство**… повторяться : (из опыта прочтения "Войны и мира" Л. Н. Толстого) // Рус. филология : укр. вестн. – 1994. – № 2. – С. 31–35.

10. **Поэтика** художественной целостности литературного произведения ("Война и мир" Л. Н. Толстого) : автореф. дис. … канд. филол. наук / Донец. гос. ун-т. Донецк, 1994. – 20 с.

11. **Поетика** художньої цілісності літературного твору ("Война и мир" Л. М. Толстого) : автореф. дис. … канд. філол. наук. – Донецьк, 1994. – 20 с.

12. **Діалог** жанрових культур в межах некласичної цілісності ("Война и мир" Л. Н. Толстого) // Діалог культур і духовний розвиток людини : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 1995. – С. 146–147.

13. **Небо** "Войны и мира" : ст. первая [о романе "Война и мир" Л. Толстого] // Дух і космос : наука і культура на шляху до нетрадиц. світосприйняття. – Х., 1995. – С. 174–181.

14. **Жизнь** как художественное произведение : (постбахтинские размышления) // Наследие М. М. Бахтина и проблемы развития диалогического мышления в современной культуре: тез. междунар. науч. конф. (28–30 нояб. 1996 г.) / Донец. нац. ун-т. Науч. б-ка ДонНУ. – Донецк, 1996. – С. 53–54.

15. **Л. Толстой** : к целостности – через ответственность : (проблема ответственности в "Войне и мире") // Рус. филология : укр. вестн. – 1996. – № 1–2. – С. 40–44.

16. [**К вопросу** о поисках оснований целостности художественного произведения] // Донецкая филологическая школа : опыт полифон. осмысления / композиция А. А. Кораблева. – Донецк, 1997. – С. 87–90.

17. **К вопросу** об изучении философии Л. Н. Толстого // Вісник Харківського державного університету. – Х., 1998. – № 414. – С. 264–266.

18. [**О Донецкой** филологической школе] // Донецкая филологическая школа : опыт полифон. осмысления / композиция А. А. Кораблева. – Донецк, 1997. – С. 7–8, 13, 19.

19. **О чем**, филолог, ты хлопочешь? : (литературовед. текст как постхудож.) // Литературное произведение : слово и бытие : сб. науч. тр. к 60-летию М. М. Гиршмана. – Донецк, 1997. – С.173–175.

20. **Те саме** // Язык и культура: пятая междунар. науч. конф. – К., 1997. – Т. 4 : Язык и художественное творчество. – С. 83–85.

21. [**Выступление** М. Красикова на "круглом столе" : "Транзит трансцендентальный экспресс "De profundis: из глубины донецких руд во глубину руд сибирских и обратно"] // Донецкая филологическая школа : контакты и контексты / А. А. Кораблев. – Горловка, 2006. – С. 17.

22. **Преодоление** представлений о поэтике как сумме формальных приемов : от ритма прозы к ритму произведения : выступление на семинаре, посвящ. 20-летию каф. теории лит. (12 нояб. 1986) // Донецкая филологическая школа : ретроспекции / А.А. Кораблев. – Горловка, 2007. – С.110–124.

23. [**Тези** з виступу на науковому семінарі, присвяченому 20-річчю кафедри теорії літератури (12.11.86)] // Донецкая филологическая школа : ретроспекции / А.А. Кораблев. – Горловка, 2007. – С. 113.

1.1.2 Праці, присвячені творчості письменників, літературознавців

24. **Об этой** книге : (необходимое предуведомление, которое можно не читать) : [предисловие] // Антология современной русской поэзии Украины. – Х., 1998. – Т.1. – С. 3–4.

Н. Віноградова

25. **"Вижль!"** : [предисл. к стихам Н. Виноградовой] // Память-мачеха : [стихи] / Н. Виноградова ; ред. М. Красиков. – Х., 1996. – С. 2.

26. **Трагизм.** Одиночество. Счастье : (о стихах Нины Виноградовой) // Просто собака : кн. стихотворений / Н. И. Виноградова ; ред. М. Красиков. – Х., 2001. – С. 3–5.

Див. також № 341.

Н. Дорошко-Берман

27. "**И тишина** есть пониманье…" : [предисловие] // Галатея : стихи и песни / Н. С. Дорошко-Берман. – Х., 2001. – С. 3–5.

28. **Монолог,** оборванный на высокой ноте : [предисловие] // Красная гора : рассказы / Н. С. Дорошко-Берман. – Х., 2001. – С. 3–4.

29. "**… Я мелодией** стану" : [предисловие] // О, родные мои! : песни / Н. Дорошко-Берман. – Х., 2002. – С. 3.

Див. також №№ 370–372.

С. Дуплій

30. **Степан Дуплий** : [крат. биогр. и твор. справка об ученом и поэте С. Дуплие] // Основа : гуманитар. еженедельник. – 1994. – № 1. – С. 9.

31. **"История** души человеческой" : [предисловие] // В крик … : [лирика] / С. Дуплий. – Х., 1999. – С. 3–4.

А. Коренєв

32. **Слово** о "неизвестном поэте" [А. Кореневе] : [вступ. ст.] // Черный алмаз : стихотворения / А. Коренев ; сост. Г.М. Коренева, М.М. Красиков ; ред. М. Красиков. – Х., 1994. – С. 3–18.

33. [**Творческий** путь поэта А. Коренева] : [вступ. ст. к публ. стихотворений А. Коренева] / публ. Г. М. Кореневой, М. М. Красикова // Ренессанс. – 1994. – № 8. – С. 127–130.

34. **"История** пропитана правдой" : [о кн. А. Коренева "Черный алмаз"] // Політехнік. – 1995. – № 9. – С. 4.

Див. також №№ 411, 490.

М. Кульчицький

35. **Вшанувати** пам'ять поета-воїна [М. Кульчицького] // Ленін. зміна. – 1988. – 27 лют.

36. **Невідомий** відомий Кульчицький // Вечір. Харків. – 1988. – 13 верес.

37. **Увічнити** пам'ять М. Кульчицького : [до 70-річчя з дня народж.] // Харк. ун-т. – 1988. – 15 берез.

38. "**Я люблю** родной мой город Харьков…" : [про необхідність вшанування пам'яті поета М. Кульчицького] // Ленін. зміна. – 1988. – 9 трав.

39. **Поет** і воїн : [про М. Кульчицького] // Ленін. зміна. – 1989. – 19 серп.

40. **"Я взял** себе большое счастье…" [твор. путь М. Кульчицкого : послесловие] // Вместо счастья : стихотворения, поэмы, воспоминания о поэте / М. Кульчицкий ; сост. О.В. Кульчицкая, М.М. Красиков. – Х., 1991. – С. 252–256.

41. **Те саме** // Крас. знамя. – 1989. – 22 авг.

42. **Был ли** Кульчицкий "советским нацистом"? // Зерк. струя. – 1992. – № 1.

43. **Михаил Кульчицкий** : 22 авг. 1994 г. исполнилось 75 лет со дня рождения поэта. Бессмертие : [вступ. ст. к публ. произведений поэта] // Рус. филология : укр. вестн. – 1994. – № 4. – С. 70–74.

44. **М. Кульчицкий** – явление поэтического андеграунда начала 1940-х годов : (к пониманию феномена субкультуры) // Рус. филология : укр. вестн. – 1997. – № 3–4. – С. 51–54.

45. **Михаил Кульчицкий** (1919–1943) : штрихи к портр. человека своего поколения // В кругу времен. – 1998. – № 1. – С. 51–52.

46. **"... Но не растает** иней на лице" : Михаил Кульчицкий : штрихи к портр. человека своего поколения // Мова і культура : V міжнар. наук. конф. – К., 1998. – Т.4. – С. 122–125.

47. **"Писать** стихи под диктовочку не умею ..." : [О М. Кульчицком] // Веч. Харьков. – 1998. – 20 авг.

48. **"Ворованный** воздух" : (Михаил Кульчицкий : взгляд из 1990-х годов) // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. – 1998. – № 1–2. – С. 57–61. – Прил. : память. даты. В 1998 году – 55 лет со дня гибели поэта Михаила Кульчицкого (1919–1943).

49. **Те саме** // Радуга. – 1998. – № 2. – С. 105–110.

50. **Те саме** // Веч. Харьков. – 1994. – 23 авг.

51. **Михаил Кульчицкий**. Неизвестные строки: [вступ. ст.] // Вопр. лит. –1999. – нояб.–дек. [№ 6]. – С. 262–263.

52. **Его судьба** – поэзия : [к 80-летию со дня рождения поэта М. Кульчицкого] // Веч. Харьков. – 1999. – 21–24 авг.

53. **Самое** страшное в мире быть успокоенным : к 80-летию со дня рождения М. Кульчицкого // Слобода. – 1999. – 20 авг. : фото.

54. **"... А просто** трудная работа" : к 80-летию со дня рождения М. Кульчицкого // Время. – 1999. – 31 авг.

55. **"... А просто** трудная работа : к 80-летию со дня рождения М. Кульчицкого : (об одном стихотворении Михаила Кульчицкого) // Язык и лит. в шк. : укр. вестн. – 2000. – № 1–2. – С. 27–29.

56. **Те саме** // Радуга. – 2000. – № 3–4. – С. 162–168.

57. **"Творянин"** : [о творчестве поэта М. Кульчицкого] // Харьков. Что? Где? Когда? – 2001. – № 2. – С.16–17.

58. **"Строка**, оборванная пулей" : заметки текстолога о редактор. этике и не только о ней // Дикое поле : донец. проект. – Донецк, 2002. – № 1. – С.82–87.

59. "**Строка**, оборванная … пулей"? : судьба наследия Михаила Кульчицкого как зеркало нашей эпохи // Рус. язык и лит. в шк. Украины. – 2003. – № 11. – С. 8–12.

60. **Те саме** // Слобід. край. – 2003. – 22 лют.

61. **Те саме** // Основа (Харьков). – 1994. – № 1. – С. 8.

Див. також №№ 322, 324, 368, 506, 548.

М. Львовський

62. "**Память** – книга запрещенная" : (о Михаиле Львовском и его воспоминаниях) // Радуга. – 2003. – № 9. – С. 171–172.

63. "**Человек** высокого предназначения и чистых рук" : (о Михаиле Львовском) / [публ. М. М. Красикова (совместно с Е. Львовской)] произведение : Львовский М. Притча о бочке и рыжем коне // Дикое поле : Донец. проект. – Донецк. – 2004. – Вып. 6. – С. 73–79.

Див. також № 373.

Ю. Полякова

64. [**О стихах** Ю. Поляковой] : предисл. к публ. // Круг. – 1995. – № 1. – С. 19.

65. "**Нестареющее** пламя" : предисловие // Стихи / Ю. Полякова ; ред. М.М. Красиков. – Х., 2004. – С. 5–6.

Див. також №№ 354, 632.

О. Потебня

66. **Бібліотека** Потебні // Харк. ун-т. – 1985. – 24 верес.

67. **Морозова, И. И.** Филологическая библиотека А. А. Потебни / И. И. Морозова, В. К. Мазманьянц, [М. М. Красиков] // Творча спадщина О. О. Потебні й сучасні філологічні науки : тези I респ. наук. конф. – Х., 1985. – С.298.

68. **Языковед,** фольклорист, литератор [А. А. Потебня] // Крас. знамя. – 1985. – 22 сент.

69. **Знахідка,** яку чекали дев'яносто років : [про кн. з б-ки О. О. Потебні у фондах ХДНБ та ЦНБ ХДУ] // Вечір. Харків. – 1986. – 25 січ.

70. **Круг** чтения ученого как научная проблема : (к вопр. об изучении круга чтения А. А. Потебни) // Традиции А. А. Потебни и современная филология : материалы третьих Потебнян. чтений : [рукопис] – Х., 1988. – Деп. в ИНИОН АН СССР 20.05.88, № 33977.

71. **Библиотека** Потебни [в ЦНБ ХГУ] // Крас. знамя. – 1988. – 27 нояб.

72. **Забута** сторінка сумцовської Потебніани. "Під крилом Хмари…" : [вступ. ст. та публ. ст. М. Сумцова "Памяти А. А. Потебни"] // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Х., 1994. – Т. 2. – С. 149–156. – (Нова сер.).

Див. також №№ 259, 264, 497, 632.

О. С. Пушкін

73. **О пародийности** "Пиковой дамы" А. С. Пушкина / М. М. Красиков, Р. Н. Поддубная // Вопросы русской литературы : респ. межвед. науч. сб. – Л., 1981. – № 1. – С. 60–66.

74. **Еще** одна "Пиковая дама" // А. С. Пушкин : филологические и культурологические проблемы изучения : материалы междунар. науч. конф., 28–31 окт. 1998 г. – Донецк, 1998. – С. 79–81.

75. **А был** ли мальчик? : Пушкин как мифол. герой // Актуальные проблемы современного пушкиноведения : материалы междунар. науч. конф., к 200-летию со дня рождения А. С. Пушкина, 17–18 мая 1999 г. – Х., 1999. – С. 12–13.

76. **Два** Петербурги [Пушкіна та Шевченка] // Медіаполіс : журн. укр. міст. – 1999. – № 7. – С. 82–83.

77. [**Выступление** на международной научной конференции " А. С. Пушкин : филологические и культурологические проблемы изучения" (Донецк, 28–31 окт. 1998 г.)] // Донецкая филологическая школа / Композиция А. А. Кораблева. – Донецк. – 1999. – Вып. 2 : Пушкин. вып. – С. 105–106.

78. **Украинские** народные варианты пушкинского "Узника" / М. М. Красиков, М. О. Семенова // Вісник Харківського університету. – Х., 1999. – № 499 : сер. філологія. – С. 89–95.

Див. також №№ 240, 271, 280, 494, 623.

С. Таглін

79. [**О С. Таглине**] : [фрагм. из ст. "Он не ушел…"] // Я возвращусь … : [стихи, воспоминания о поэте] / С. Таглин. – Х., 2003. – С. 7–8.

80. **Он не ушел**… : [вступ. слово к стихам С. Таглина] // Круг. – 1995. – № 4. – С. 18–19.

81. **Те саме** // Граффити (Киев). – 1996. – № 5.

82. **Пам'яті** Сергія Тагліна (1955–1994) : [канд. філос. наук, авт. понад 40 наук. пр. з методології науки та порівнял. психології] // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Х., 1995. – Т. 5. – С. 35–36. : (Нова сер.).

83. **Круг** света Сергея Таглина : [предисл. к ст. Таглина С. А. Круг : культур. смыслы и образы (некоторые темы в рамках диалогов о круге ; доп. к списку опубл. работ С. А. Таглина : [публ.]) // Концепція цілісності : пробл. духовності в культурі і науці / Вісн. Харк. держ. ун-ту. – 1996. – № 385. – С. 3–6.

Див. також №№ 353, 397, 491.

Л. Толстой

84. **Философия** Л. Толстого – ускользающая реальность ? // Мова і культура : наук. вид. – К., 2002. – Вип. 5. – Т. 1, ч. 1. – С. 184–192.

Див. також №№ 4, 5, 7–13, 15, 17.

А. Фішелева

85. "**Не бойся**, Бог!" : (о стихах Анны Фишелевой) : [послесловие] // Города, дороги : [стихи] / А. Фишелева – Х., 2001. – С. 73–76

86. [**Предисловие** к стихам А. Фишелевой] : // Радуга. – 2003. – № 21. – С. 142–143.

Див. також № 496.

С. Черняєв

87. **Його** поцілував Бог : [передм. до публ. віршів С. Черняєва "Невтрачений зеніт"] / публ. М. Красикова // Березіль. – 2004. – № 3–4. – С. 115–120.

88. [**Передмова** до публікації віршів С. Черняєва] // Слобід. край. – 2004. – 21 лют.

89. "**Я дописав** за долю епілог" : (невтрач. зеніт С. Черняєва) : [передмова] // Вибране / С. Черняєв ; упоряд., підготов. тексту, ред. М. Красиков. – К., 2005. – С. 5–9.

Див. також №№ 386, 388.

Б. Чичибабін

90. "**Гибнут** империи – культура остается" : с поэтом Борисом Чичибабиным беседует литературовед Михаил Красиков // Рус. филология : укр. вестн. – 1994. – № 3. – С. 80–81.

91. **Те саме** // Веч. Харьков. – 1995. – 12 янв.

92. **Не больше**, чем поэт : [о Б. Чичибабине и Чичибабин-центре] // "А когда настанет завтра, прозвенит ли мое слово…" : [альбом к 10-летию Междунар. фонда им. Б. Чичибабина] / сост. Л. С. Карась-Чичибабина, В. М. Булгакова. – Х., 2006. – С. 64.

93. "**Все было** наяву" : (материалы по творчеству Б. Чичибабина) : [предисл. к воспоминаниям И. Челомбитько] // Ліцейс. вісн. : гуманіт. науки. – 1997. – № 3. – С. 37–38. – Назва також : Вісник багатопрофільного ліцею № 89 м. Харкова.

94. **Книги,** прочитанные в детстве… : [коммент. к ст. И. Д. Сиротина "О Борисе Чичибабине"] // Язык и лит. в шк. : укр. вестн. – 1999. – № 3–4. – С. 41–42.

95. **Гибнут** империи – культура остается. Поэзия – это попытка вернуть человеку образ и подобие божие : две беседы Михаила Красикова с Борисом Чичибабиным // Раннее и позднее / Б. А. Чичибабин. – Х., 2002. – С. 254–262.

Т. Шевченко

96. **Булашенко, І. Г**. Шевченкознавство в Харківському університеті : [передм. до бібліогр. покажч.] / І. Г. Булашенко, М. М. Красиков // Шевченкознавство в Харківському університеті : бібліогр. покажч. – Х., 1989. – С. 3–19.

97. **Розуміючи** і шануючи свого любого поета : сторінки унів. Шевченкіани // Вечір. Харків. – 1989. – 8 берез.

98. **Сторінки** університетської Шевченкіани // Харк. ун-т. – 1989. – 28 лют.

Див. також №№ 283, 287.

Л. Яновська

99. **Переиздать** монографию о Булгакове [Л. Яновской "Творческий путь М. Булгакова"] // Кн. обозрение. – 1987. – № 35. – С. 5.

100. **К тайнам** "Мастера и Маргариты" : [о кн. Л. М. Яновской "Треугольник Воланда: к истории романа М. Булгакова "Мастер и Маргарита"] // Крас. знамя. – 1990. – 31 мая.

101. **Те саме** // Кн. обозрение. – 1991. – № 19. – С. 7.

102. [**Предисловие** к публикации Л. М. Яновской "Ту-то-ка", посвященной М. Булгакову] // Веч. Харьков. – 1994. – 1 сент.

103. [**Предисловие** к публикации Л. Яновской "Я все забываю спросить у Миши…"] // Веч. Харьков. – 1994. – 24 дек.

104. [**Предисловие** и публикация работы Лидии Яновской "Письмо в "Литературную газету"] // Круг. – 1995. – № 1. – С. 16–18.

105. [**О литературоведе** Л. Яновской] // Ренессанс. – 1995. – № 9. – С. 137.

106. * "**Есть** закон сохранения красоты…" : [о Л. Яновской и ее воспоминаниях о Е. С. Булгаковой] // Ренессанс. – 1995. – № 11.

107. [**Литературовед** – профессия лишь отчасти …] : предисл. к публ. ст. Л. Яновской "Загадочно связывая их"] // Склянка часу (Канєв). – 1997. – № 6–7. – С. 69.

108. [**Предисловие** к эссе Л. Яновской "Браво, бис, Ломбард!"] // Веч. Харьков. – 1998. – 4 июля.

109. "**И работы** мои … все равно просочатся" : [о Лидии Яновской и ее новой кн. "Записки о Михаиле Булгакове"] // Радуга. – 1999.– № 11–12. – С. 110–112.

110. **Те саме** // Рус. филология : укр. вестн. – 2000. – № 1/2. – С. 66–67.

111. **Те саме** // Время. – 2000. – 18 янв.

Див. також №№ 272, 349, 355, 362, 369.

Інші

112. **Евгений Агранович** – поэт без имени, но со стихами : [вступ. слово к публ. стихотворений] // Круг. – 1995. – № 3. – С. 18.

113. **"Так близко** у сердца ..." [о стихах Анжелы Араповой] // Близко к сердцу : стихи / А. Арсенова ; ред. М. Красикова. – Х., 2008. – С. 4–6.

114. **Гаршинская** перспектива // Мова і культура. – К., 2000. – Т. 4, вип. 1. – С. 255–257.

115. **Те саме** // Vsevolod Garshin at the turn of the century. – Oxford, 2000. – Vol. 3. – P. 4–6.

116. **Мастер** джаза : [предисловие] // Джаз : избранное / А. Б. Грязов ; ред. и коректор М. Красиков. – Х., 2005. – С. 3–5.

117. "**Держатель** музыки" : (о стихах Павла Гулеватого) : [предисловие] // Репетиция встречи / П. Гулеватый. – Х., – 2004. – С. 4–5.

118. **Те саме** // Слобід. край. – 2004. – 14 серп.

119. "**Хоробрий**, чесний боєць за правду" : (до 150-річчя з дня народж. М. О. Добролюбова) // Вечір. Харків. – 1986. – 11 лют.

120. **Детский** человек : [о поэтессе Наталье Яковлевне Ланге] : (предисл. для больших и маленьких) // Круг. – 1995. – № 2, февр. – С. 12.

121. **Стихи** на ветер: (поэтич. монологи Ирины Легоньковой): [предисловие] // Слова на ветер: стихи / И. Легонькова ; ред., коректор М. Красиков. – Х., 2007. – С. 3–4.

122. "**Когда** поэт творит…" : [предисл. к ст. О. Оконевской "И возвращусь опять…"] // Круг. – 1995. – № 5–6. – С. 26.

123. [**Харьковская** поэтесса М. Рахлина] : [вступ. ст. к эссе поэтессы] // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. – 1997. – № 3–4. – С. 61.

124. "… **И не надо** совсем, чтоб из слов получались строки" : [предисловие] // Пока: стихи (из тетр. 1984–1996 гг. / И. Рувинская – М., 1996. – С. 5–6.

125. "**Поэзии** кустарная свистулька…" : (о стихах Германа Титова) : [предисловие] // Цветная тень : стихи / Г. Титов ; ред. и коректор М.М. Красиков. – Х., 2006. – С. 3–6.

126. **Амазонка**: [о поэте Н. Хаткиной] // Дикое поле. – 2006. – № 10. – С. 39–40.

127. "**Созвучье** слога и тепла", или "умение прожить в говне" : (о стихах Михаила Шильмана) : [предисловие] // Дыхание Чейн-Стокса : избр. стихотворения / М. Шильман – Х., 2004. – С. 5–8.

1.2 РЕЦЕНЗІЇ ТА ВІДГУКИ

128. **Готується** душа, мов до стрибка // Друг читача. – 1988. – 14 лип. – Рец. на кн. : Вересень : поезії / О. Тараненко. – Х. : Прапор, 1987. – 46 с. – (Перша кн. поета).

129. "**І душа** намацує слова…" // Харк. ун-т. – 1988. – 24 листоп. – – Рец. на кн. : Вересень: поезії / Тараненко О. С. – Х.: Прапор, 1987. – 46 с. – (Перша кн. поета).

129а. **Те саме** // Соціаліст. Харківщина. – 1988. – 30 груд.

130. **Звон** трамвая на Петинке // Время. – 1994. – 29 дек. – Рец. на кн. : Московский район, г. Харьков. История и современность / Ю. Кроль, Б. Зайцев, С. Куделко и др. – Х. : Прапор, 1994. – 192 с.

131. **Історія** у людському вимірі : [про вид. Харк. обл. арх. сер. "Старовинні міста Харківщини" та "Краю мій, Слобожанщина!"] // Круг. – 1995. – № 3. – С.16.

132. [**Отзыв** на книгу А. Кораблева "Донецкая филологическая школа"] // Донецкая филологическая школа : традиции и рефлексии / А. А. Кораблев. – Донецк, 2000. – С. 250.

133. "**Этот ливень** – счастливень, моливень…" // Дикое поле. – 2006. – № 10. – С. 247–249. – Рец. на кн. : СНГений : новоизбранное / С. Бондаренко – К. : Факт, 2005. – 152 с.

134. [**Заметки** о журнале "Дикое поле"] // Дикое поле : донец. проект : Интеллектуал.-худож. журн. – Донецк, 2003. – Вып. 3. – С. 287.

135. [**Отзыв** о первом номере журнала "Новое искусство" : [каким быть харьк. театр. журн.] // Новое искусство. – 2006. – № 2. – С. 7.

1.3 ПРАЦІ З ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА ЕТНОЛОГІЇ

1.3.1 Загальні питання

136. **К вопросу** о тенденциях бытования традиционного фольклора в последние годы // Русский фольклор : полевые исслед. – Ленинград, 1984. – Т. 22. – С. 184–185.

137. **Чи є пасивне** побутування фольклору ознакою занепаду? // IV Гончарівські читання, Київ, 24–26 січ. 1997 р. : прогр., тези і рез. доп. – К., 1997. – С. 46.

138. **До питання** про пасивне побутування фольклору // Материалы международной междисциплинарной конференции "Быт. Ритуал. Традиция" : вестн. Харьк. гос. ун-та. – Х., 1998. – № 407 : сер. филос. – С. 172–175.

139. **С чего** начинается комплексность? : (о методах изучения соврем. бытования фольклора) // Международная научно-практическая конференция "Проблемы этнологии и этнопедагогики" : сб. ст. и материалов. – Новосибирск, 1999. – Вып. 8. – С. 89–91.

140. **Традиційна** народна культура : філософія повсякденності // Working Papers in Ukrainian Studies University of North London. E-jornal. — 2000. – July. – 15 p.

141. **Винограденко, А.** Прізвиська як жанр фольклору / А. Винограденко, М. Красиков // Кроковеє коло. – Х., 2001. – С. 5–7.

142. **Логіка** сновидінь : (укр. сонник) // Традиції і сучасне в українській культурі : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 125-річчю Гната Хоткевича. – Х., 2002. – С. 92–93.

143. * **Пасивне** побутування фольклору : занепад чи норма? // Традиційне й особисте у мистецтві : колект. дослідж. за матеріалами четвертих Гончар. читань. – К., 2002.

144. "**Чей ты**?" : (род как мера ответственности личности в традиц. нар. культуре) // Семья в постатеистических обществах. – К., 2002. – С. 163–169.

145. **Мотив** дороги в традиционной народной культуре украинцев // Культурное пространство путешествий : материалы науч. форума, 8–10 апр. 2003 г. – СПб., 2003. – С. 68–70.

146. **Тягло, К. О**. Піч в обрядах та повір'ях українців / К. О. Тягло, М. М. Красиков // Кроковеє коло: матеріали обл. учн. наук.-практ. народозн. конф. (2000–2002 рр.) / За ред. М. М. Красикова та М. О. Семенової. – Х., 2003. – С. 70–72.

147. **Праздник** "Чудо архистратига Михаила" в мифопоэтических представлениях украинцев // Мифология и религия в системе культуры этноса : материалы Вторых Санкт-Петербург. этногр. чтений. – СПб., 2003. – С. 91–93.

148. "**Роди**, Боже, на всякого долю!" : [сільськогоспод. (зокрема, городн.) магія] // Слобід. край. – 2003. – 25 січ. ; 1 лют.

149. **Роди**, Боже, всяку пашницю : [про традиц. нар. світогляд] // Слобід. край. – 2003. – 12 квіт.

150. **Таємничий** дивосвіт українського еросу : [передмова] // Українські сороміцькі пісні. – Х., 2003. – С. 3–16.

151. **Традиции** воспитания в современном украинском обществе : (заметки непостороннего) // Слобід. край. – 2003. – 4 січ.

152. **Дорога** в уявленнях українців : (з блокнота фольклориста) // Слобід. край. – 2004. – 2 жовт.

153. "**Михайлове** чудо – празник грозливий …" : 19 верес. православні відзначають свято Чуда Архістратига Михайла // Слобід. край. – 2004. – 11 верес. ; 18 верес.

154. **Останній** з могікан? : (дослідник традиц. нар. культури у мультикультур. соціумі : аналіз самовідчуття) // Міжнародна науково-практична конференція "Традиційна народна культура : збереження самобутності в умовах глобалізації", 18–20 верес. 2004 р. : зб. матеріалів. – Х., 2004. – С. 73–74.

155. **Параісторичне** значення фольклору // Критика. – 2004. – № 3. – С. 20–21.

156. **Сердце** наше звеселяймо! : [передмова] // Українські жартівливі пісні. – Х., 2004. – С. 3–8.

157. **Украинские** поверья о Михайловом Чуде // Живая старина. – 2004. – № 3. – С. 13–16.

158. "**Я не чоловік**, а Німець" : фольклор. матеріали // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2004. – Вип. 17. – С. 126–132.

159. **Логіка** сновидінь : (укр. сонник) // Народный сонник / упоряд. М. Дмитренко. – К., 2005. – С. 207–229.

160. "**На рушничок** стати" : (про символіку деяких "обрядів переходу") // Традиція і культура : матеріали міжнар. наук. конф., 16–17 груд. 2005. – К., 2005. – Ч. 2. – С. 20–21.

161. "**Ой дам** тобі водиці живої …" : (заметки собирателя укр. эрот. фольклора) // Живой журн. (Киев) – 2005. – № 2. – С. 52–53.

162. **Торгова** магія українців : звичаї, пов'язані з купівлею свійс. тварин // Десяті Сумцовські читання : зб. матеріалів Всеукр. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. АН України М. Ф. Сумцова (16 квіт. 2004 р.). – Х., 2005. – С. 21–22.

163. **Як сниться** криниця, то буде вдовиця : (укр. сонник) // Берегиня. – 2005. – № 2. – С. 72–80.

164. **Веник** в поверьях крымских татар // Традиція і культура : матеріали міжнар. наук. конф., 8–9 груд. 2006 р. – К., 2006 – Ч. 3. – С. 28–30.

165. [**О Первом** Всероссийском конгрессе фольклористов] // Живая старина. – 2006. – № 2. – С. 4.

166. "**Тефаль** отдыхает" : коммент. [к ст. Я. Довгань "Глажка белья или музыкальная история"] // Газета 24. – 2007. – 27 нояб. ; 3 дек. : фото. – Электрон. аналог : http//24/ua/news/show/id/21514.htm.

Подано біогр. відомості про М. Красикова.

167. **Этнокультурные** стереотипы русских и украинцев на Слобожанщине // VII Конгресс этнографов и антропологов России : докл. и выступления, Саранск, 9–14 июля, 2007 г. – Саранск, 2007. – С. 431.

168. **Як дзюндзель** з дзюндзею жартував, або Еротика по-народному : [інтерв'ю з М. Красиковим / записала] Т. Мартинчук // Cool (Львів) – 2007. – № 10, – С. 28–29. – Дод. до газети "Експрес".

1.3.2 Дослідження субкультур

169. **Смеховой** мир современного студенчества // VI конгресс этнографов и антропологов России, 28 июня – 2 июля 2005 г. : тез. докл. – СПб., 2005. – С.87.

170. **Ukrainian** Student Subculture as Mirrored in Epigraphy // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2005. – Вип. 18. – С. 73–79.

171. **К вопросу** об изучении субкультуры спортсменов // Первый Всероссийский конгресс фольклористов : сб. докл. – М., 2006. – Т. 3. – С. 260–288.

172. **Обрядово**-зрелищные формы смеховой культуры современного украинского студенчества (к постановке проблемы // Докса : Зб. наук. пр. з філософії та філології. – О., 2006. – Вип. 6 : Семантичні й герменевтичні виміри сміху. – С. 61–69. – [Бібліогр.] : С. 68–69.

173. **Ритуалы** в современной спортивной субкультуре [Електронний ресурс] // Рус. журн. – М., 2008. – Режим доступа : http://www.russ.ru/novye_opisaniya/ritualy_v_sovremennoj_sportivnoj_subkul_ture.

1.3.3 Слобожанський фольклор

174. **Підемо** Муравським шляхом : [про слобож. фольклор та його перших дослідників] // Культура і життя. – 1983. – 24 квіт.

175. **Слобожанин** у своїх казках : (про одну з рис слобож. ментальності) // Адміністративно-територіальний устрій України крізь призму інтересів регіонів та держави. Духовна культура, етнос, традиції населення історико-географічних регіонів України та засоби їхнього виявлення в сучасних умовах : [тези доп.]. – Х., 1994. – С. 108–109.

176. **Слобожанська** ментальність : міф чи реальність? // Культура та етноетика : тези доп. міжнар. наук.-теор. конф. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 19–20.

177. **Обереги** вагітної жінки : психологія програмування майбутнього : (за матеріалами етногр. дослідж. Слобожанщини) // Актуальні проблеми сучасної психології. Особистість та суспільство : матеріали Других міжнар. психол. читань. – Х., 1995. – С. 40–41.

178. **Василь Каразін** у легендах земляків // Другі Сумцовські читання : тези наук. конф., 18 квіт. 1996 р. – Х., 1996. – С. 45–47.

179. **Муравським** шляхом : етногр. опис та фольклор. матеріали с. Лиман Зміїв. р-ну Харк. обл. : ч. 1 / Упоряд. М. М. Красиков, В. М. Осадча, М. О. Семенова, Н. П. Олійник. – Х. : ХОЦНТ, 1996. – 64 с.

180. **Пізнання** "іншості" як шлях до толерантності : ("хахли" та "москалі" у слобож. казках) // Толерантность как культурная универсалия : материалы междунар. конф. – Х., 1996. – С. 38.

181. **Легенды** о Каразине // В кругу времен. – 1997. – № 1. – С. 37–40.

182. **Муравський** шлях–97 : матеріали фольклор.-етногр. експедиції "Муравський шлях-97" (по селах Богодух., Валк., Краснокут. та Нововодолаз. р-нів) [Харк. обл.] / Упоряд. : М. М. Красиков, В.М. Осадча, М.О. Семенова, Н.П. Олійник. – Х., 1998. – 360 с.

183. **Обряди** та звичаї, пов'язані з будівництвом хати : (за матеріалами польових дослідж. Слобожанщини) // V Гончарівські читання, Київ, 9–10 жовт. 1998 р. : феноменологія українського народного мистецтва : форма і зміст: (тез. доп., виступів, повідомл.). – К., 1998. – С. 62–63.

184. **Підемо** Муравським шляхом : кілька слів від упоряд. // Муравський шлях-97 : матеріали комплекс. фольклор. – етногр. експедиції. – Х., 1998. – С. 3–7.

185. **Родинні** прізвиська : (за матеріалами фольклор.-етногр. експедицій по Харківщині) // Українська родина. Звичаї, традиції, обряди : (зб. матеріалів наук. конф. III міжнар. фестивалю "Берегиня"). – Луцьк, 1998. – С. 34–36.

186. **Дещо** про слобожанські звичаї, пов'язані з будівництвом хати // Науково-теоретичні здобутки Слобідської України : філософія, релігія, культура : (досвід ретросп. аналізу) : міжнар. наук. конф., присвяч. 85-річчю Харк. єпарх. музею, яка відбулася 2–3 черв. 1999 р. в м. Харкові : зб. наук. ст. за матеріалами конф. – Х., 1999. – С. 99–102.

187. **Магія** будівництва хати : (за матеріалами польових дослідж. Слобожанщини) // Артанія : альманах. – К., 1999. – Кн. 5. – С. 40–41.

188. **Філософія** буття слобожанського селянина // Дух і Літера. – 1999. – № 5–6. – С. 428–442.

189. **Те саме** : Електрон. аналог : http:www.duh-i-litera.kiev.ua/duh-i-litera/5–6/22.htm.

190. **Те саме** [Електронний ресурс] // Українська етнографія. – [Б.м., б.р.]. – Режим доступу : http://etno.iatp.org.ua//lib/slobo.html.

191. **[Публікація** фольклорних матеріалів] / підготував М. Красиків // Дитинство і народна культура Слобожанщини : матеріали фольклор.-етногр. експедицій 1992–2000 рр. – Х., 2000. – С. 45, 49, 60, 63.

192. **Винограденко, А.** Слобожанські прізвиська : (за матеріалами фольклор.-етногр. експедицій) / А. Винограденко, М. Красиков // Слобожанський Великдень. – Х., 2001. – С.16–17.

193. **Городницька** магія слобожан // Проблеми історії та археології України : зб. доп. міжнар. наук. конф. до 100-річчя XII Археол. з'їзду в м. Харкові, 25–26 жовт. 2002 р. – Х., 2003. – С.116–119.

194. **Міфологічні** аспекти аграрно-городницької магії слобожан // Філософія міфу : класич. та сучас. підходи : матеріали міжнар. наук. конф. 10–11 січ. 2003 р. – К., 2003. – Ч.2. – С. 20–21.

194а. **Те саме** [Електронний ресурс] // Новий Акрополь. – Режим доступу : http://www.newacropolis.org.ua/ua/sum2003.htm/mifologaspektagrgorodmagii.htm.

195. **Філософія** буття слобожанського селянина // Слобід. край. – 2003. – 16 лип.

195а. **"Хахли"** та "москалі" у дзеркалі слобожанського фольклору // Міжнародна наукова конференція "Етнокультурні фактори національної ідентифікації населення українського порубіжжя" : тези доп. – К., 2007. – С. 23–24.

1.3.4 Українські етнографи та фольклористи

П. Іванов

196. **Іванов, П.** Листи до М. А. Янчука : [листування П. Іванова з ред. журн. "Этнографическое обозрение" М. Я. Янчуком] / П. Іванов ; передм. публ. та комент. М. Красикова // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Х., 1994. – Т. 3. – С.161–166. – Рец. англ. – (Нова сер.).

197. **До характеристики** фольклорно-етнографічих поглядів П. Іванова // Культура України : історія і сучасність : міжнар. наук.-теорет. конф., 25–26 жовт. 1994 р. : тези доп. – Х., 1995. – С. 87–89.

198. **"Слобожанские** поверия" : [вступ. ст. к первой части работы П. Иванова "Этнографические материалы, собранные в Купянском уезде Харьковской губернии"] // Доброе утро : альм. для родителей. – Х., 1996. – С. 10–11.

199. **Чи вчать** казки? : (етич. парадокси в слобож. нар. казках) : [на матеріалі арх. записів П. Іванова] // Третій міжнародний конгрес україністів. Політологія. Етнологія. Соціологія : доп. та повідомл., Харків, 26–29 серп. 1996 р. – Х., 1996. – С. 62–65.

200. **Воля** к бессмертию : [вступ. ст. и публ. сказки "Солдат и смерть" из арх. П. В. Иванова] / М. Красиков // В кругу времен. – 1997. – № 1. – С.35–36.

201. **"Дурна** баба" в слобожанских народных сказках : [вступ. ст. и публ. фольклор. текстов из арх. П. Иванова] // Гендерные исследования. – Х., 1998. – № 1. – С. 271–284.

202. **Те саме** // Слобід. край. – 2004. – 31 лип. ; 7 серп.

203. **Таємничий** "П. І." : [вступ. ст. та публ. нар. апокрифу "Доля дочки Іродіади" у записі П. Іванова] // Берегиня. – 1998. – Чис. 1–2. – С. 151–154.

204. **Слобожанские** народные сказки о злых и ленивых женах (в сопоставлении с другими фольклор. жанрами) : [вступ. ст. и публ.

фольклор. текстов из арх. П. Иванова] // Гендерные исследования. – М., 1999. – № 2. – С.220–233.

205. **Воля** к бессмертию : слобож. фольклор : [про П.В. Иванова и собр. им сказки] // Харків'яни. – 2003. – 24–30 лип.

206. **Те саме** // Слобід. край. – 2004. – 28 серп. – (З блокнота фольклориста).

207. **Вторая** натура : [привычки деревен. жизни] // Харків'яни. – 2003. – 17–23 лип.

208. **Друга** натура : [вступ. ст. до публ. казок з арх. П. В. Іванова / підготов. тексту та публ. М. Красикова] // Слобід. край. – 2004. – 28 серп. – (З блокнота фольклориста).

209. "**Дурна** баба" в слобожанських народних казках" / [вступ. ст. до казок з арх. П. В. Іванова, підготов. тексту і публ. М. Красикова] // Слобід. край. – 2004. – 31 лип. – 8 ; 7 серп. – С. 8. – (З блокнота фольклориста).

211. **Слобожанські** народні казки про злих і ледачих дружин (у зіставленні з іншими фольклорними жанрами) : [вступ. ст. до казок П. Іванова] // Слобід. край. – 2004. – 10 лип. – С. 8 ; 17 лип. – С. 8. – (З блокнота фольклориста).

212. **Вторая** натура : [об одной из черт укр. ментальности] : [вступ. ст. к сказкам из арх. П. В. Иванова] / подгот. текста и публ. М. Красикова // Культурна спадщина. Історія та краєзнавство : зб. наук.- попул. ст. – Х., 2005. – Чис. 4. – С. 134–135.

213. **Петро Іванов** і справа його життя : [вступ. ст.] // Жизнь и поверья крестьян Купянского уезда Харьковской губернии / П. Иванов. – Х., 2007. – С. V–XLIII.

214. **Слобожанська** народна казка на сюжет з "Декамерона" : [вступ. ст. до казок з арх. П. В. Іванова] // Культурна спадщина Слобожанщини : історія, краєзнавство, археол. : зб. наук.- попул. ст. – Х., 2007. – Чис. 6. – С. 74–75.

215. "**Простой** труженик" етнографії : [вступ. ст. до покажч., присвяч. П. Іванову] // Петро Іванов – дослідник Куп'янщини (1837–1931) : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Дмитрієва ; наук. ред. М. М. Красиков. – Х., 2007. – С. 6–12.

Див. також №№ 340, 356, 357, 360, 367, 379–384, 389–392, 512, 518, 637.

В. Скуратівський

216. **Кілька** слів про Василя Скуратівського // Берегиня. – 2006. – № 2. – С. 55–57.

Див. також №№ 611–613.

М. Сумцов

217. **"Слобожанин"** : до 85-річчя виходу в світ справж. енцикл. нар. життя Слобожанщини, попул. пр. М. Сумцова "Слобожане" // Харків і харків'яни. – 2003. – № 1. – С. 18–26.

218. **Слобожанин** : [до 150-річчя з дня народж. М. Ф. Сумцова] // Слобід. край. – 2004. – 31 січ., 7 лют.

Див. також №№ 72, 162.

Д. Яворницький

219. **Д. Яворницький** і проблема історичного вивчення пісенної творчості населення Слобожанщини // Науково-методична конференція професорсько-викладацького складу та аспірантів Харківського художньо-промислового інституту за підсумками науково-творчої роботи за 1995 рік : тези доп. – Х., 1996. – С. 74–75.

220. **Те саме** // Історія міста Мерефи : доп. та повідомл. наук. краєзнав. конф. (24 квіт. 1996 р.). – Мерефа, 1996. – С. 50–51.

1.4 КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПРАЦІ

Статті

221. **Добро** без кулаков : (о воинствующем гуманизме и соц. дизайне) : [виступления на науч. конф. в Санкт-Петербурге] // Сирин (Харьков). – 1993. – № 3 (сент.). – С. 4.

222. **"Инженеры** человеческих душ" : (о соц. дизайне) // Межвузовская научно-методическая конференция "Инженерное образование – единство технического и гуманитарного образования" : тез. докл. и сообщ. – Х., 1993. – С. 33–34.

223. **Философия** и образ философствования в наследии Г. Сковороды // Тези доповідей II харківських Сковородинівських читань "Національна філософія : сучас., минуле та перспективи". – Х., 1993. – С. 115–117.

224. "**... Себе** присвоить ум чужой"? : этика благоговения перед жизнью как основа интериоризации культур. ценностей // Знание, культура, власть: проблемы филос. осмысления : тез. докл. филос. симп. студентов, аспирантов, молодых преподавателей, (окт., 1993). – Х., 1993. – С. 29–31.

225. **Человек** в яме : способы выживания : [итоги соц.-психол. и культур.-антропол. исслед., провед. в Харькове] // Время. – 1999. – 14 окт.

226. "**Как вы** лодку назовете ..." : опыт социокультур. анализа соврем. "городских граффити" // Теорія та історія архітектури і містобудування : зб. наук. пр. / Держ. наук. -дослід. ін-т теорії та історії архіт. і містобудування. – К., 2002. – Вип. 5. – С. 82–91.

227. **Новые** Харьковские микротопонимы-граффити : (опыт социокультур. анализа) // Вестник НТУ "ХПИ". – Х., 2002. – Вып. 15. – С. 91–101.

228. "**Что в имени** моем...?" : новые харьк. микротопонимы-граффити // Слобід. край. – 2003. – 1 берез.

Есе

229. "**In the Beginning** was the World..." : about Wholeness of the Humanitarian World // Philosophy of Natural Sciens : A Sourse of Culture innovations : Materials to Round Table XIX World Congress of Philosophy, 22–28 august, 1993, Moscow. – Kharkov, 1993. – P. 25–27.

230. **Із циклу** "Гегелівські епіграфи" // Філософ. і соціол. думка. – 1995. – № 9–10. – С. 216–219.

231. **Те саме** // Филос. и социол. мысль. – 1995. – № 9–10. – С. 216–219. – Рос. мовою.

232. **Психодиагностика** гениальности : аксиол. аспект // Актуальные проблемы формирования личности : [сб. ст.] . – Х., 1995. – С. 89–94.

232. **Буття** у культурі як екзистенційна проблема (пед. аспект) // Современный инженер и выживание человечества : материалы междунар. науч.-техн. конф. – Х., 1996. – С. 10–11.

235. **Конец** цитаты // Культура у філософії XX століття : матеріали IV харк. міжнар. Сковородин. читань, Харків, 30 верес. – 1 жовт. 1997 р. – Х., 1997. – С. 158–160.

236. **Самоидентификация** как культурная проблема // Вісн. Харк. держ. ун-ту. – 1997. – № 338. – С. 36.

237. "**Философская** поэзия"? Нет уж, увольте … // Философские перипетии : вестн. Харьк. гос. ун-та : сер. филос. – 1997. – № 394 – С. 159–160.

238. **Дамоклов** меч как стимул развития культуры // Вісн. Харк. ун-та : сер. теорія культури і філос. науки. – 1998. – № 400/2. – Вип. 9. – С. 15–16.

239. **Если** человек научился думать … // Философские перипетии: вестн. Харьк. гос. ун-та : сер. филос. – Х., 1998. – № 409. – С. 271.

240. **Зачем** художнику слова? // Верлибры – Пушкину : кн.-выст. : Живопись. Графика. Стихи. Заметки. Интервью. – Х., 1999. – С. 87.

241. **Спасемся** ли детьми? // Філософські перипетії : вісн. харк. держ. ун-ту. – Х., 1999. – № 437: сер. філос. – С. 141.

242. **Вид** на жительство // Вісн. Харк. нац. ун-ту : сер. філос., 2000. – № 486. – С. 216.

243. **Неотправимые** письма [эссе] // Вісн. Харк. нац. ун-ту : сер. філос., 2000. – № 474. – С. 265.

244. **Заложник** слов // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна : сер. філос., 2001. – № 509. – С. 305.

245. **Senilia** // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту : сер. філос., 2002. – № 561. – С. 243.

246. **Возможна** ли антикультура? // Полилог : Философия. Культурология : альманах. – Х., 2006. – Вип. 3 : Антикультура. – С. 27–29.

247. **Кто – странник**? // Полилог : Философия. Культурология : альманах. – Х., 2006. – Вып. 2 : Странник. – С. 81.

248. **Гегелевские** эпиграфы // Языки филологии : теория, история, диалог : сб. науч. тр. к семидесятилетию М. М. Гиршмана. – Донецк, 2007. – С. 253–257.

249. **Жизнь** как перфоманс // Полилог : философия. Культурология : альманах. – Х., 2007. – Вып. 4 : Перфоманс. – С. 36–37.

1.5 ДІЯЛЬНІСТЬ МУЗЕЮ "СЛОБОЖАНСЬКІ СКАРБИ" ІМ. Г. ХОТКЕВИЧА

250. **Культурний** сенс навчального етнографічного музею // Інформаційна та культурологічна освіта на зламі тисячоліть : матеріали міжнар. конф. до 70-річчя ХДАК. – Х., 1999. – Ч. 1. – С. 94–98.

251. **Байдарка** как "машина времени" : [фольклор. експедиція по Полтавщині та Сумщині] // Політехнік. – 2003. – № 3–4.

252. **На байдарці** – за піснями : [про студент. фольклор.-етногр. експедицію] // Політехнік. – 2004. – № 3–4.

253. **Зима** й літо [етнографічного] музею "Слобожанські скарби" // Політехнік. – 2008. – 25 лют.

Див. також № 303.

1.6 КНИГОЗНАВЧІ ТА БІБЛІОТЕКОЗНАВЧІ РОБОТИ

1.6.1 Історія книжкових колекцій

254. **Книжкова** колекція Стефана Яворського // Вечір. Харків. – 1984. – 31 лип.

255. **Книжкова** колекція Стефана Яворського [у фондах ЦНБ ХДУ та ХДНБ ім. В.Г. Короленка] // Вечір. Харків. – 1986. – 31 лип.

256. **Книги** українською мовою – ядро національної бібліографії : (до характеристики книжк. зібр. ХДНБ ім. В.Г. Короленка) / М. Красиков, Т. О. Сосновська // Документально-інформаційні ресурси ХДНБ ім. В.Г. Короленка : зб. наук. ст. – Х., 1996. – Вип. 2. – С. 17–27.

257. **Джерело** національної бібліографії : (колекція україномов. кн. Харк. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка) / М. Красиков, Т. Сосновська // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 6. – С. 8–11.

Див. також №№ 66, 67, 69, 71, 72.

1.6.2 Діяльність центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В. Каразіна

1.6.2.1 Діяльність клубу книголюбів ЦНБ ХДУ "Пошук"

258. **Книга** на війні [тема засідання клубу книголюбів при ЦНБ ХДУ] // Харк. ун-т. – 1984. – 9 берез. ; 29 трав.

259. **Михайлов М.** Присвячено О. О. Потебні : [про засід. клубу любителів кн. та виступ на ньому М. Красикова] / М. Михайлов // Вечір. Харків. – 1985. – 3 жовт. – М. Михайлов – псевдонім М. Красикова.

260. **Автор** про свою книгу : [зустріч книголюбів ЦНБ з М. Ф. Гетьманцем, авт. кн. "Тайны реки Каялы"] // Вечір. Харків. – 1985. – 26 груд.

261. **В гостях** у книголюбів [клубу любителів книги] / Харк. ун-т. – 1985. – 26 листоп.

262. **Живий** Симонов : [засідання клубу любителів книги] // Харк. ун-т. – 1985. – 17 груд.

263. **Зустріч** з ученим [Я. О. Гегузіним у ЦНБ] // Харк. ун-т. – 1985. – 12 листоп.

264. **Людина,** вчений, громадський діяч : [О. О. Потебня: засідання клубу любителів книги] // Харк. ун-т. – 1985. – 1 жовт.

265. **Що нами** зроблено : [чим жив колектив ЦНБ у 1984 р.] // Харк. ун-т. – 1985. – 5 берез.

266. **Ленінська** тема [на засіданні клубу книголюбів при ЦНБ ХДУ] // Харк. ун-т. – 1986. – 13 трав.

267. **Так, це** писав Наполеон : [про роботу клубу книголюбів при ЦНБ ХДУ] // Друг читача. – 1986. – 15 трав.

268. **У клубі** книголюбів ["Пошук"] // Харк. ун-т. – 1986. – 10 черв.

269. **Зустріч** з книголюбами [ЦНБ] // Соціаліст. Харківщина. – 1987. – 14 лют.

270. **Те саме** // Вечір. Харків. – 1986. – 7 груд.

271. **Книголюби** і Пушкін : [чергове засід. клубу книголюбів] // Харк. ун-т. – 1987. – 10 лют.

271а. **Те саме** // Вечір. Харків. – 1987. – 9 лют.

272. **Булгаков** та його час : [зустріч чл. клубу "Пошук" з Л. Яновською – дослідницею творчості М. Булгакова] // Друг читача. – 1987. – 19 берез.

273. **Под девизом** "Поиск" : [клуб любителей книги "Поиск" при ЦНБ ХГУ] // Книж. обозрение. – 1988. – 11 марта.

274. **Сто** встреч друзей : [о клубе книголюбов при ХГУ] // Крас. знамя. – 1988. – 18 сент.

275. **Те саме** // Харк. ун-т. – 1988. – 20 верес.

276. **Анонс** книги : (зустріч любителів кн. клубу "Пошук" з Л. Г. Фрізманом, що підготував до друку зб. "Парнас дыбом") // Харк. ун-т. – 1989. – 28 берез.

1.6.2.2 Книжкові виставки

277. **Посвящается** Добролюбову [выставка в ЦНБ] // Крас. знамя. – 1986. – 2 февр.

278. **Присвячено** М. О. Добролюбову : [вист. кн. в ЦНБ] // Соціаліст. Харківщина. – 1986. – 12 лют.

279. **Наукова** спадщина земляка: [про вист. кн. до 175-річчя І. І. Срезневського у ЦНБ ХДУ] // Соціаліст. Харківщина. – 1987. – 27 черв.

280. "**О. С. Пушкін** та його літературне коло" : [виставка кн.] // Харк. ун-т. – 1987. – 10 лют.

281. **Рассказывают** книги: [о выст. "Книги по классической филологии и зарубежной литературе", открытой в ХГУ] // Крас. знамя. – 1987. – 19 февр.

282. **Авторові** "Декамерона" : [до 675-річчя Дж. Боккаччо] // Харк. ун-т. – 1988. – 9 трав.

283. **Видання** "Кобзаря" : [вист. до Всесоюз. шевченк. свята] // Харк. ун-т. – 1988. – 24 трав.

284. "**Вітчизни** славні сини" : [книжк. вист. у ЦНБ ХДУ, присвяч. 70-річчю Рад. Армії і Військово-Морського Флоту] // Харк. ун-т. – 1988. – 23 лют.

285. **Імена** на карті міста : [про книжк. вист. в ЦНБ ХДУ, присвяч. славет. харків'янам] // Соціаліст. Харківщина. – 1988. – 10 квіт.

286. "**Їх іменами** названо вулиці нашого міста": [книжк. вист. у ЦНБ ХДУ, присвяч. вченим, вихованцям ун-та, імена яких є на карті міста] // Харк. ун-т. – 1988. – 17 трав.

287. **Присвячено** "Кобзарю" : [книж. вист. в ЦНБ ХДУ, присвяч. Т. Г. Шевченку] // Соціаліст. Харківщина. – 1988. – 8 черв.

289. **Повернена** книга : [вист. кн. із спецфонду] // Харк. ун-т. – 1989. – 14 січ.

290. **Те саме** // Соціаліст. Харківщина. – 1989. – 3 берез.

Див. також розд. 1.11 Бібліографічні посібники (№№ 393–396, 398).

1.7 ПРАЦІ З ПЕДАГОГІКИ

1.7.1 Загальні матеріали

291. **Згадуючи** вчителя : [про М. В. Чернякова – доц. каф. рос. л-ри філфаку ХДУ] // Харьк. ун-т. – 1987. – 16 черв.

292. **Те саме** // Ленін. зміна. – 1987. – 3 груд.

293. "**Навіщо** ці точки?" : [навчання першокурсників "Основам інформатики і бібліографії" у ЦНБ] // Харк. ун-т. – 1987. – 8 верес.

294. **О гуманитаризации** технического образования в современной социально-экономической ситуации / М. М. Красиков, О. П. Тарасова // Взаимосвязь экономических и социальных факторов в производстве в условиях развития рынка: вестн. Харьк. политехн. ин-та. – Х., 1992. – № 3. – С. 106–110.

295. **Этика** ненасилия и преподавание гуманитарных дисциплин // Изменяющийся мир и проблемы гуманитарного образования в высшей школе: тез. укр. науч.-практ. конф. – Бердянск, 1992. – Вып. 1. – С. 90–91.

296. "**Самостоянье** человека…" : (этич. аспект гуманитар. образования в техн. вузе) / М. Красиков, О. П. Тарасова // Научно-методические проблемы активизации познавательной деятельности студентов : вестн. Харьк. политехн. ин-та. – Х., 1992. – № 1, вып. 5. – С. 77–82.

297. **"Дитя** добра и света" : [о доценте ХПИ И. П. Кужельной (25 марта 1927 г. – 13 марта 1994 г.)] // Політехнік. – 1994. – 8 квіт.

298. **Сон** розуму чи сон серця? : (про походження потвор у гуманітар. освіті) // Матеріали міжнародної науково-методичної конференції "Роль вузів у вирішенні проблем безперервної освіти та вихованні особистості (від шкіл. до післядиплом.)", 16–20 трав. 1995 р. – К., 1995. – Т. 2. – С. 246–247.

299. **Фольклорно-етнографічний** табір як спроба справжньої екзистенції : (нотатки педагога) // Міжнародна науково-практична конференція "Процес соціалізації у контексті традиційної народної культури", 14–17 груд. 2000 р. : тези доп. – Х., 2000. – С.58–60.

300. **Не воспитание,** а соразвитие! : о специфике вуз. педагогики // Політехнік. – 2001. – 3 жовт.

301. **Традиции** воспитания в современном украинском обществе : (заметки непосторон.) // Слобід. край. – 2003. – 4, 11 січ.

302. **Ценности** народной педагогики в современном украинском обществе : (заметки непосторон.) // Очерки традиционной культуры украинских переселенцев Сибири XIX – первой трети XX века (по материалам Новосиб. обл.) / Е. Ф. Фурсова, Л. И. Васеха. – Новосибирск, 2004. – Ч. 1. – С. 175–188.

303. **Фольклорно-етнографічна** практика студентів технічного університету : навч. та вих. аспекти : (з досвіду роботи етногр. музею "Слобожанські скарби" ім. Г. Хоткевича каф. етики, естетики, та історії культури НТУ "ХПІ") // Харкову – 350 років : іст. аспекти та погляд на сучас. пробл. : матеріали наук.-практ. конф., 20 квіт. 2004 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка, наук.-метод. пед. центр., упр. освіти Харк. міськ. ради. – Х., 2004. – Ч. 1. – С. 170–176. – Л-ра: с. 175–176.

1.7.2 Навчально-методичні матеріали

304. **План-программа** и рекомендательный список литературы к спецкурсу "Русская психологическая лирика второй половины XIX века для студентов 3 курса филологического факультета / сост. : А. И. Лагунов, Т. К. Грекова, М. М. Красиков – Х. : ХГУ, 1986. – 42 с.

305. **Методические** указания и контрольные задания по русскому языку и литературе для слушателей заочных подготовительных курсов / ХГУ ; сост. : И. А. Пузанова-Красикова, М. М. Красиков. – Х. : ХГУ, 1989. – 70 с.

306. **План** семінарів з курсу "Історія української та зарубіжної культури". Ч. 2 : Історія української культури: для студ. усіх спец. усіх форм навчання / Харк. держ. політехн. ун-т ; упоряд. : М. Красиков та ін. – Х., 1995. – 27 с.

307. **Культура** Слобожанщини : [план семінару, контрол. питання, тези рефератів, л-ра] / упоряд. М. Красиков // Плани семінарів з курсу "Історія української та зарубіжної культури". – Х., [б. р.]. – Ч. 2. – С. 21–26.

308. **Материалы** по этике : для студ. днев. и заоч. форм обучения / Харьк. гос. политехн. ун-т ; сост. : М. М. Красиков и др. – Х. : ХГПУ, 1997. – 72 с.

309. **Те саме**. – 2-е изд. – Х., 1999. – 76 с.

310. **Релігієзнавство:** метод. посіб. для студ. усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / Харк. держ. політехн. ун-т; упоряд. : М. Красиков та ін. – Х. : ХДПУ, 1997. – 64 с.

311. **Плани** семінарів та методичні рекомендації з інтегрованої дисципліни "Культурологія" / Упоряд. : М. М. Красиков та ін. – Х. : НТУ "ХПІ", 2008. – 96 с.

1.8 КРАЄЗНАВЧІ ПРАЦІ

312. **З ім'ям** Горького : [про зв'язки М. Горького з професорами та студ. Харк. ун-ту] // Вечір. Харків. – 1986. – 19 серп.

314. **М. В. Ломоносов** і Харківський університет : [про вивч. наук. та літ. спадщини М. В. Ломоносова та вшанування його пам'яті ун-том в 1865 та 1911 рр.] // Харк. ун-т. – 1986. – 18 листоп.

315. **Назвали** именем Горького : [к 50-летию присвоения имени Горького Харьк. гос. ун-ту] // Крас. знамя. – 1986. – 19 авг.

316. **Те саме** // Харк. ун-т. – 1986. – 9 верес.

317. "… **Вы Харьков** прославите" : (И. И. Срезневский и Харьков) // Крас. знамя. – 1987. – 7 июля.

318. **Служіння** людям : [до 60-річчя бібліографа-краєзнавця М. Г. Швалба] // Харьк. ун-т. – 1987. – 6 січ.

319. **Фольклористика,** история и краеведение : проблемы взаимодействия // Первая Всесоюзная научная конференция по историческому краеведению: [тез. докл. и сообщ.] (Полтава, окт. 1987 г.). – К., 1987. – С. 23–24.

320. "**Розширити** розумовий і моральний горизонти" : про пед. та наук.-просвіт. діяльн. проф. А. М. Краснова у Харкові // Соціаліст. Харківщина. – 1988. – 13 лип.

321. **Те саме** // Харк. ун-т. – 1987. – 15 груд.

322. **Увічнити** пам'ять М. Кульчицького : [питання щодо встановлення мемор. дошки М. Кульчицькому] // Ленін. зміна. – 1988. – 27 лют.

323. **Те саме** // Харк. ун-т. – 1988. – 15 берез.

324. **Ми – з Харкова! :** [пропозиції щодо увічнення пам'яті М. Кульчицького та інших видатних харків'ян у назвах вулиць міста] // Вечір. Харків. – 1989. – 24 серп.

325. **Що за комісія,** творець : [про роботу коміс. по впорядкуванню назв вулиць при Харк. міськвиконкомі] // Вечір. Харків. – 1989. – 24 лют.

326. **З історії** вивчення Слобожанщини : [передм.] // Історія Слобідської України : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад. : Г. М. Єрофеєва, В. О. Ярошик. – Х., 1993. – С. 5–17.

327. **Краеведение** как экзистенциальная проблема // Материалы и тезисы научной конференции, посвященной 30-летию кафедры источниковедения и археологии ХГУ (II Астаховские чтения), 1–2 нояб. 1994 г. – Х., 1994. – С. 121–122.

328. **Провинциализм** – понятие духовное : [Харьк. историко-филол. о-во] // М. Красиков, В. Булат // Событие. – 1994. – 27 апр.

329. **З історії** вивчення Слобожанщини // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 19–25.

330. **Краєзнавча** діяльність Харківського губернського статистичного комітету (1861–1917) // Тези Всеукраїнської краєзнавчої конференції, присвяченої 70-річчю українського Комітету краєзнавства (28–29 черв. 1995 р.). – Х., 1995. – С.23–25.

331. **"Сдобик** Бох", или "Культ модерна в Харькове": [продюсер. центр "Амплуа" и культур. центр "Новая сцена" провели арт-фестиваль] // Граффити. – 1996. – № 2. – С. 5.

332. **Улица** Чичибабина появилась в Харькове вместо улицы 8-го съезда Советов // Лит. газ. – 1996. – 28 февр.

333. **Зачем** городу галерея? : [об открытии в Харькове муницип. худож. галереи] // Граффити. – 1997. – № 2. – С. 2.

334. **Харків –** сфінкс : [сучас. культура Харкова] // Культурні герої. – К., 2002. – С. 55.

1.9 ПРАЦІ, ВИДАНІ ПІД НАУКОВИМ КЕРІВНИЦТВОМ ТА ЗА РЕДАКЦІЄЮ М. КРАСИКОВА

335. **Илья Иванович Залюбовский** : библиогр. указ. / Сост. Е. А. Авксентьева ; вступ. ст. А. И. Ахиезера ; библиогр. ред. М. М. Красиков. – 2-е изд., доп. – Х., 1989. – 47 с.

336. **Історія** Слобідської України : бібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Г. М. Єрофеєва, В. О. Ярошик ; наук. ред. М. М. Красиков. – Х., 1993. – 244 с.

337. **Кроковеє** коло : матеріали VII обл. учн. наук.-практ. народозн. конф. (4 берез. 2000 р.) / за ред. М. Красикова, М. Семенової ; Укр. гімназія № 6, етногр. музей "Слобож. скарби" Нац. техн. ун-ту

"Харк. політехн. ін-т", спілка етнологів та фольклористів м. Харкова. – Х. : Фоліо, 2001. – 31 с.

338. **Слобожанський** великдень : матеріали VI обл. учн. наук.-практ. народозн. конф. (18 квіт. 1999 р.) / за ред. М. Красикова, М. Семенової ; Укр. гімназія № 6, етногр. музей "Слобож. скарби" Нац. тех. ун-ту "Харк. політехн. ін-т", Харк. обл. станція юних туристів. – Х. : Фоліо, 2001. – 34 с.

339. **Кроковеє** коло : матеріали обл. учн. наук.-практ. народозн. конф. (2000–2002 рр.) / за ред. М. Красикова, М. Семенової ; Укр. гімназія № 6, етногр. музей "Слобож. скарби" Нац. техн. ун-ту "Харк. політехн. ін-т", спілка етнологів та фольклористів м. Харкова. – Х. : ТО Ексклюзив, 2003. – 136 с.

340. **Петро Іванов** – дослідник Куп'янщини (1837–1931) : біобібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Спілка етнологів та фольклористів м. Харкова ; уклад. О. М. Дмитрієва ; наук. ред. М. М. Красиков. – Х. : Крок, 2007. – 104 с.

М. Красиков – редактор поетичних та прозових збірок, член редколегій періодичних видань та антологій

341. **Виноградова, Н.** Антология эгоизма : кн. стихотворений / Н. Виноградова ; предисл. С. Минакова ; ред. М. Красиков. – Х. : Крок, 1992. – 100 с.

341а. **Виноградова, Н.** Черный карлик : стихи / Н. Виноградова ; ред. та коректор М.М. Красиков. – Х. : Эксклюзив, 2006. – 99 с.

342. **Круг** : газета / гл. ред. О. Федоренко ; редсовет : С. Багдасаров, А. Костинский, М. Красиков и др. – Х., 1995. – № 1–5.

343. **В кругу** времен: ежекварт. лит., ист. и филос. журн. / редкол. М.М. Красиков и др. – Х. : Лествица Марии, 1997. – Вып. 1 ; 1998. – Вып. 2.

344. **Антология** современной русской поэзии Украины : т. 1 / ред.-сост. М.М. Красиков. – Х. : Крок, 1998. – 276 с.

345. **Соты** : лит.-художеств. журн. / фонд развития культуры и искусства "Парад планет". – К. : Изд. Дом Дмитрия Бураго, 2002 – 2006.

Серед членів редакційної ради – М. Красиков.

346. **Гулеватый, П**. Репетиция встречи : [стихи] / П. Гулеватый ; ред. М.М. Красиков. – Х. : Форт ; Крок, 2004. – 88 с.

347. **Украина.** Русская поэзия XX век : антология / редкол. : А. Мороз (председатель), М. Красиков и др. – К. : ТОВ «Юг», 2008. – 784 с.

Див. також №№ 25, 26, 32, 65, 89, 113, 116, 121, 125.

1.10 М. КРАСИКОВ – УКЛАДАЧ, ТЕКСТОЛОГ, ПУБЛІКАТОР

347а. **Кульчицкий, М.** Вместо счастья : стихотворения, поэмы, воспоминания о поэте / М. Кульчицкий ; сост., подгот. текста и примеч. О.В. Кульчицкой, М.М. Красикова. – Х. : Прапор, 1991. – 270 с.

348. **Чичибабин, Б**. Стихотворения разных лет / Б. Чичибабин ; материал подгот. М.М. Красиков // Рус. филология : укр. вестн. – 1994. – № 3. – С. 81–86.

349. **Яновская Л**. Ту-То-Ка : [о М. Булгакове] / Л. Яновская ; публ. и предисл. к ней М. Красикова // Веч. Харьков. – 1994. – 1 сент.

350. **Из современной** русской поэзии (1985–1995) : ч. 1 : "Смотрите, кто пришел!" : [подборка стихов З. Миркиной, Л. Миллер, А. Радковского с крат. биогр. данными и характеристикой творчества] / материал подгот. М.М. Красиков // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. – 1995. – № 4. – С. 56–64.

351. **Кужельная, И.** [Стихи] / И. Кужельная ; вступ. слово, подборка стихов М.М. Красикова // Политехник. – 1995. – № 6.

352. **Русские** поэты Украины : ч. 1 : [стихи, биогр. справки] / сост. М.М. Красиков. – К., 1995. – 47 с. – (В помощь шк.).

353. **Таглін, С**. Традиційне весілля : етноконфліктол. аспект / С. Таглін ; публ. підгот. : О. Тагліна, В. Павленко, М. Красиков // Збірник Харківського історико-філологічного товариства, Х., 1995. – Т. 5. – С. 39–48. – Рез. англ. – Нова сер.

354. "**Я начала** писать не для других…" : [подборка стихов Ю. Поляковой и вступ. слово к ним М. Красикова] // Круг. – 1995. – № 1.

355. **Яновская, Л**. Письмо в "Литературную газету" / Л. Яновская ; предисл., публ. М.М. Красикова // Круг. – 1995. – № 1. – С. 16.

356. **Иванов, П**. Приметы и поверья, относящиеся к беременности и рождению детей : [первая часть работы "Этнографические материалы,

собр. в Купянском уезде Харьковской губернии"] / П. Иванов ; предисл. и публ. М. Красикова // Доброе утро : альм. для родителей. – Х., 1996. – С. 10–11.

357. **Хахол** та москаль : [казка з арх. П.В. Іванова / підгот. тексту і публ. в ст. "Пізнання іншості" як шлях до толерантності ("Хахли" та "москалі" у Слобож. казках)" М. Красикова] // Толерантность как культурная универсалия: материалы междунар. конф. – Х., 1996. – С. 38.

358. "**Все** было наяву" : (материалы по творчеству Б. Чичибабина) : [публ. стихов Б. Чичибабина, посвящ. И. Челомбитько] // Ліцейс. вісн. : гуманіт. науки. – 1997. – № 3. – С. 37–38.

359. **Поэты** о поэтах : эссе М. Рахлиной о Маяковском, Блоке, Есенине и ее стихи о Марине Цветаевой / подгот. публ. и авт. предисл. М. Красиков // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. – 1997. – № 3–4. – С. 61–65.

360. **Солдат** и смерть : [сказка] / зап. П. Иванов ; подгот. текста и публ. М.М. Красикова // В кругу времен. – 1997. – № 1. – С. 36.

361. **У нас** в гостях – поэты Харькова : И. Гатовская, Т. Селиванчик, И. Рувинская, С. Зайцева, В. Добрынина, А. Чеботарев, С. Шелковый, С. Минаков, И. Ютин, С. Озерская, Е. Оленина, М. Красиков / предисл. и подгот. публ. М. Красикова // Ліцейс. вісн. : гуманіт. науки. – 1997. – № 3. – С. 41–43. – Назва також : Вісник багатопрофільного ліцею № 89 м. Харкова.

362. **Яновская, Л.** Загадочно связывая их : [эссе] / Л. Яновская ; предисл., публ. М. Красикова // Склянка часу : літ.-мистец. журн. – 1997. – № 6–7. – С. 69–75.

363. **Добрый** отец : [сказка] / зап. П. Иванов ; подгот. текста и публ. М. Красикова // В кругу времен. – 1998. – № 1. – С.30.

364. **Доля** дочки Іродіади : [нар. апокриф. з арх. П.В. Іванова] / вступ. ст., підгот. тексту і публ. М. Красикова // Берегиня. – 1998. – Чис. 1/2. – С.154.

365. **Солдат** с того света ; Никонец – с того света выходец ; Дурна хазяйка. Шкарб (Хитрий чоловік і дурна жінка) ; Бабина мечта ; Дурна баба ; Бабина Домаха ; Дура Доня ; Дурни паны : [сказки из арх. П.В. Иванова] / вступ. ст. и публ. М. Красикова // Гендерные исследования / Харьк. центр гендер. исслед. – Х., 1998. – № 1. – С. 271–284.

366. **Челомбитько, И.** Мой добрый гений : [воспоминания о Б. Чичибабине] / И. Челомбитько ; подг. текста М. Красикова // Ренессанс. – 1998. – № 19. – С. 103–113 ; № 20. – С. 130–137.

367. **Зла** жінка Оленка ; Дед да баба ; Чоловік та жінка ; Как Бог учил женщину прясть ; Жінка-святоха ; Как баба учила мужа красть : [сказки из арх. П. В. Иванова] / вступ. ст., подгот. текста и публ. М. Красикова // Гендерные исследования. – М., 1999. – № 2. – С. 220–233.

368. **Михаил Кульчицкий**. Неизвестные строки : [публ. і вступ. заметка М. Красикова] // Вопр. лит. –1999. – нояб.–дек. [№ 6]. – С. 262–263.

369. **Яновская, Л.** Неэвклидова геометрия по Михаилу Булгакову : из новой кн. / Л. Яновская // Союз писателей. – 2001. – № 1. – С. 48–76. – Ред. примеч. : Содействие в публ. и библиогр. маргиналия – М. М. Красиков. – С. 57.

370. **Дорошко-Берман, Н. С.** Галатея : стихи и песни / Н. С. Дорошко-Берман ; сост. и предисл. М. М. Красикова ; худож.-оформитель Б. Е. Захаров. – Х. : Фолио, 2001. – 104 с.

371. **Дорошко-Берман, Н.** Красная гора : рассказы / Н. Дорошко-Берман ; сост. и предисл. М. М. Красикова ; худож.-оформитель Б. Е. Захаров. – Х., Фолио, 2001. – 272 с.

372. **Дорошко-Берман, Н. С.** О, родные мои! : песни / сост. М. Захарова ; предисл. и подгот. текста М. Красикова. – Х. : Фолио, 2002. – 56 с.

373. **Львовский, М.** Началось все дело с песенки : (Галич за роялем и Галич с гитарой) / М. Львовский ; подготовка текста и публ. Е. Львовской и М. Красикова // Радуга. – 2003. – № 9. – С. 173–182.

374. **Українські** сороміцькі пісні / упорядкув., передм., прим. М. М. Красикова. – Х. : Фоліо, 2003. – 287 с. – (Перлини укр. культури).

375. **Воля** к бессмертию / [подгот. текста и публ. сказок М. Красикова] // Слобід. край. – 2004. – 28 серп.

376. **Те саме** // Харків'яни – 2003. – 24–30 лип.

377. **Те саме** // В кругу времен. – 1997. – № 1. – С. 35–36.

378. "**Дощику,** дощику, припусти…" (із записів М. Красикова) : [погодні прикмети] // Слобід. край. – 2004. – 12 черв.

379. **Зла** жінка Оленка ; Дед да баба ; Чоловік та жінка ; Как Бог учил женщину прясть ; Жінка-святоха ; Как баба учила мужа красть :

[казки з арх. П. В. Іванова] / вступ. ст., підгот. тексту і публ. М. Красикова // Слобід. край. – 2004. – 10 лип.

380. **Матеріали** до українського сонника : (записи М. Красикова) // Слобід. край. – 2004. – 19, 26 черв.

381. **Мужицька** звичайність : [два варіанти казки з арх. П. В. Іванова] / вступ. ст., підгот. тексту і публ. М. Красикова // Слобід. край. – 2004. – 28 серп. – (З блокнота фольклориста).

382. **Солдат** и смерть : [сказка / зап. П. Иванов ; публ. текста М. Красикова] // Слобід. край. – 2004. – 28 серп. – (З блокнота фольклориста).

383. **Солдат** с того света ; Никонец – с того света выходец ; Дурна баба ; Шкарб (Хитрий чоловік і дурна жінка) ; Дурна хазяйка ; Бабина мечта ; Бабина Домаха ; Дура Доня ; Дурни паны : [казки з арх. П. Іванова] / вступ. ст. підготов. тексту і публ. М. Красикова // Слобід. край. – 2004. – 31 лип. – С. 8 ; 7 серп. – С. 8. – (З блокнота фольклориста).

384. **Три** німця : [казка з арх. П. Іванова] / підгот. тексту та публ. в роботі "Я не чоловік, а Німець" М. Красикова // Етнічна історія народів Європи: зб. наук. пр. – К., 2004. – Вип. 17. – С. 127.

385. **Українські** жартівливі пісні / упоряд., передм., прим. М.М. Красикова. – Х. : Фоліо, 2004. – 287 с. – (Перлини укр. культури).

386. **Черняєв, С**. Вічність, коротша за мить : [вірші] / С. Черняєв ; передм. і публ. М. Красикова // Слобід. край. – 2004. – 21 лют.

387. **Із народного** сонника / записав М. Красиков // Народознавство. – 2005. – № 68. – С. 6.

388. **Черняєв, С.** Вибране : [вірші] / С. Черняєв ; упоряд., підготов. тексту, передм. М. Красикова. – К. : Факт, 2005. – 172 с.

389. **Мужицька** звичайність : [два варіанта казки з арх. П. Іванова] / вступ. ст., підготов. тексту і публ. М. Красикова // Культурна спадщина Слобожанщини. Історія та краєзнавство : зб. наук.-попул. ст. – Х., 2005. – Чис. 4. – С. 134–135.

390. **Гурій** та Петро : [казка з арх. П.В. Іванова / підготов. тексту і публ. М. Красикова] // Культурна спадщина Слобожанщини. Історія, краєзнавство, археол. : зб. наук.-попул. ст. – Х., 2007. – Чис. 6. – С. 74–75.

391. **Иванов, П. В.** Жизнь и поверья крестьян Купянского уезда Харьковской губернии / П.В. Иванов ; упоряд., вступ. ст. М.М. Красикова. – Х. : Майдан, 2007. – XLIII, 219, X, 58 с. : фот. – (Студії з фольклору та етнографії Слобожанщини; Вип. 2).

Див. також № 32.

1.11 БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ

История Харьковского университета, 1805–1917 гг. : сист. библиогр. указ. : ч. 2, вып. 1–4 / Сост. : М.Г. Швалб, М.М. Красиков и др. – Х. : Изд-во ХГУ, 1985–1993.

393. Вып. 1. – 1985. – 55 с.
394. Вып. 2. – 1986. – 57 с.
395. Вып. 3. – 1988. – 40 с.
396. Вып. 4. – 1993. – 63 с.
397. **Бібліографія** основних праць С. Тагліна / [уклад. : О.С. Тагліна, В.М. Павленко, М.М. Красиков] // Збірник Харківського історико-філологічного товариства: нова сер. – Х., 1995. – Т. 5. – С. 37–38.
398. **Історія** Харківського університету за двісті років : у 3 ч. : сист. бібліогр. покажч. / уклад. : М.Г. Швалб, В.Д. Прокопова, С.Б. Глибицька та ін. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 752 с.

Ч. 1, вип. 1–3 (1804–1917) / уклад. : М.Г. Швалб, С.Б. Глибицька, М.М. Красиков та ін.

Див. також №№ 304, 307.

1.12 ІНШІ ПРАЦІ

399. **Бизнес** с человеческим лицом : [о работе новых фирм в Харькове] // Теленеделя. – 1996. – 8–17 марта.
400. **Спасибо** Анне Иосифовне [гардеробщица в ЦНБ ХГЦ] // Крас. знамя. – 1985. – 30 нояб.
401. „**Жду** от жизни многого, но ничего хорошего...” : [интервью доц. каф. этики, эстетики и истории культуры, директора этногр. музея „Слобожанські скарби” им. Г. Хоткевича М. Красикова] // „Політехнік”. – 1999. – 27 груд.
402. **Слово** не воробей, вывеска не товар : [о соврем. гор. назв. магазинов, учреждений и т.д.] // Время. – 2002. – 1 авг.
403. [**Тексты** дарственных надписей поэту А. Бинкевичу на двух книгах М. Красикова] // Клуб бубновых валетов & пиковых дам / А. Бинкевич. – Х., 2005. – вип. 3. – С. 19.
404. „**Викинь** чужий язик...” : (полем. заметки) : [проблемы двуязычия на Слобожанщине] // Переяславська Рада та гармонізація україно-російських відносин на сучасному етапі : зб. наук пр. : за матері-

алами Міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 груд. 2006 р. – Х., 2007. – С. 35–37.

405. **Те саме** // Література та життя. – 2007. – № 3, жовт.

406. **Те саме** // Нова демократія. – 2007. – 16 лют.

2 ЛІТЕРАТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ М. КРАСИКОВА

2.1 ПОЕЗІЯ

2.1.1 Збірки віршів

407. **Деревья** детства : чистая лирика. – Х. : Крок, 2001. – 103 с. : ил. – Из содерж.: «Деревья детства моего…»; «Подснежник, что глядишь ты из-под снега…»; «Открываю деревья, как дальние страны…»; «Детвора обживает деревья…»; «Не пожалей скрипачке денежку…»; «Еще каштан щепоткой держит пальчики…»; «Княжна, персидская сирень…»; «Сопливый карапуз…»; «Всё знают обо мне прочитанные книги…»; «Походный сундучок Рембо…»; «Городская сиренька в занюханном сквере…»; «Овал окна…»; «Мир разношен, как старый ботинок…»; «Я улицей прошел…»; «Родная, посумерничай со мной!»; «Уложены скрипки и ноты…»; «Этой кухоньки свет, этих песенок грусть…»; «В стихи, в стихи, в стихи – гоню обиды горечь…»; «Роняет лес багряный свой убор…»; «Как в бездну ночную, в окно заглянуть освещенное тянет…»; «Нас помнят, пока мы кому-то мешаем…»; «Скрипи, скрипи, перо, переводи бумагу!»; «Обид не бывает. Пытаюсь понять…»; «На угодьях моих бессонниц…»; «Сдается квартира внаем…»; «Соловеище, дьявол, ну разве так можно?»; «Пар идет от мокрых досок…»; «Кормилица ворон…»; «Дыра в заборе – больше ни черта…»; «Пока еще кладбищенская глина…»; «Примеряю Пушкинский возраст…»; «Здесь царство паучье, здесь моли – блаженство…»; «Донашиваю жизнь, хоть коротка и тесна…» та ін.

408. **Божья** вишня : кн. стихотворений / предисл. Л. Стародубцевой. – Х. : Майдан, 2007. – 112 с. : фот. – Содерж.: «Ничего не считаю…»; «Хочется иногда…»; Божья вишня; «Человек – животное…»; «Подкармливает бомж собак…»; Догадка; «Largo et mesto играют сонату…»; «Я знаю…»; Два стиха Люсе: «Как странно по земле ходить..»; «Цепляюсь за имя твое…»; «Больничный садик весь в

цвету…»; «Не жмись, не жмись, шагрень души…»; Песенка; «Боже, как не стыдно…»; «Ангелотихий старик…»; «Одна живая ветвь на дубе четырехсотлетнем…»; «Веровать…»; «Слегонца не выходит проблемы решать мировые…»; «Как невзрачен отцветший сад!»; «Тоска мандагаскалится…»; «Вино одиночества…»; «Какой безумный диск-жокей…»; Сумасшедший мотыль; «Когда Господь творил сей мир…»; «В лейкопастыри я не гожусь…»; «Наверное…»; «Ремесло полководца несложно: любовь…»; «Мальчишки играют…»; «Америка, Германия…»; «Пестрят байстрятами…»; «Как страшен дом…»; «Пустые глазницы окон…»; «Письмо в Германию…»; «Не сорвешь с себя родину…»; «Тот воздух, которым мы дышим…»; Современное; «За наше терпенье мы будем, наверно, в раю…»; «Продают фотографии оптом…»; «О, Время, Летучий Голландец…»; «Я перстней не ношу. Они…»; Мой гимн; «Кто напишет о вас…»; «Небо светит фингалом Луны…»; «Это платьице в синий горошек…»; «Свобода мнет тебе бока…»; «Так поспешно…»; «Старуха пишет: «Умирает сын…»; «Лафа собачникам – простор…»; «Когда появятся проблемы…»; «Здесь нищие с сократовскими лбами…»; «Между Сциллой любви твоей, Родина…»; «Христос с ботинком наравне…»; Молитва; «Заоконный цветок, все-то к солнцу ты, Бог тебе помочь…»; В опере; «Ну что, квартирантка-душа…»; «Свети, свети, бессонницы свеча…»; «Я сама не пойму, почему ты меня не догонишь…»; «Когда музыкант прижимает щекой…»; «На почву вечной мерзлоты…»; «Как хочется…»; «Воображаемые раны…»; «В кафешке дешевой за крохотным столиком…»; «Последняя снежная баба завалится набок…»; «Ты покупаешь цветы…»; «Женщина, красящая губы…»; «Ну и времечко!»; «Каждое утро…»; «Птица в клетке…»; «Как вор теряется…»; «Зачем, ты, Бог, придумал речь?»; «Истинная ненависть…»; Надпись на книге японской лирики; «Ту женщину, которую любил…»; «И в бездне бездн душа неопалима…»; «Как на вокзале…»; «Труднолюбимый муравей…»; «Не принимаю…»; «По территории детства…»; «Как запускают голубей…»; «Дом, в котором не слышно…»; «Мой сыночек, мой звоночек…»; «Когда маленькая точка…»; «Пока сынишка мне не улыбнулся…»; «Когда усталый ты придешь домой…»; «Некогда пойти в лес с любимой…»; «Мой сын, мой страж, мой стриж…»; «О, эти мелкие тираны…»; «Сойдясь на ненавистном пятачке…»; «Крепки зубки…»; «Кто драматург семейных драм…»; «Охота к перемене мест…»; «Ну что б нам жить, как нищий с нищим…»; «Над очагом холодным и пустым…»; «Как просто: руки протянуть…»;

«Пыль злобы…»; «Храню по привычке…»; «Товарищ по скудному быту…»; «Ничего не возьму…»; «Я знаю…»; «О, эти поздние измены…»; «Какая ни какая, а – семья…»; Льгота; «Не сентябрей, мой милый август…»; «Воровской скороговоркой…»; «Жадной кистью фламандца…»; «Сад отдан на откуп воронам…»; «Всегда принимаешь с опаской…»; «Хозяин – приложенье к саду…»; «Вот и он…»; «Сухое дерево когтит…»; «Красное яблоко…»; «Тропарь Зимы истреплен, как букварь…»; «Ну, что еще погода нам пошлет?...»; «В марте…»; «В старый скворечник…»; «Так безоглядно цветут…»; «Когда в апреле…»; «Бархат ивы цветущей, лепет…»; «Беспощадность июльского синего неба…»; «Встречаешь рассвет…»; «Старинный виноград, обвивший дом…»; «Смешные люди!»; «Где голубь шинами раздавлен…»; «Как печально глядят…»; «Не обогреешь всех котят на свете…»; «Лучшее общество…»; «Надежды юности…»; «На этой вот грешной земле…»; «Ночная бабочка вдохновенья …»; «Я утешусь стихом и забуду невзгоды мирские…»; «Мне Аредовы веки не прожить…»; «Я жить пытаюсь впрок – пишу стихи…»; «Не пишите о смерти, поэты…»; «Спасибо комару…»; «Убийца поэта – жена…»; «Из потемок души да на Божий-то свет…»; «Ботеро рисует толстых…»; «О, первая строка!»; «Как будто ребенок…»; «Наглец, подающий надежды…»; Переводчикам Пушкина; «Как жужжащая муха…»; «Еще пощечины-ожоги…»; «Не мне акростихи кропать…»; «Слово за слово…»; Радикальное средство искоренения поэзии; «О, запах типографской краски…»; «Когда послушно карандаш ведет строку…»; «Как трудно закрывать любимый том…»; «Ветер в голове…»; «Составители библиографий…»; «Один закон поэту – тишина…»; «Книга ищет хозяина…»; Цветаева; «Два дня спасала пайка Мандельштама…»; «Поэту нужна мастерская…»; Два стихотворения Борису Чичибабину; «Высокий сутулый старик…»; «Что в нашей жизни насущнее хлеба?»; Памяти Бориса Чичибабина; «Сыграй поэту, девочка, сыграй!»; «Пока з е м л е ю не стал…»; «Лишь пересохшие реки…»; «Нет, не буду просить у тебя поэтического убежища…»; «Поэт, поэт, будь тише мыши…»; «Вначале было Молчание…»; «Гиподинамия – зарастаем брюхом»; «Перо скрипит, как будто по снежку…»; «Ты напрягаешься рифму найти посвежее…»; «Под стать вокзальной побирушке…»; «Это утро…»; «Дети поиграли в "классики"…»; «Дело родника – бить»; «Только запершись»; «В моем рюкзаке…»; Утешилка уехавшему писателю; «Как проза Пушкина…»; «Гурушничать противней…»; «Учу сольфеджио дождя…»; «Учитель –

тот же попрошайка…»; «Собака в позе балерины…»; «Лужа знает…»; «Рассудок- петушок…»; «Аптека – на каждом углу»; «С точки зрения…»; «В 18 мысль о самоубийстве …»; «Не могу вычеркивать…»; «Как засушливый лектор…»; «Часы на руке…»; «Два мужика…»; «"Маша + Витя"…»; Пасхальный диалог; «Много ли дождю надо?»; «Вьются интервьюеры…»; «Понедельник…»; «Все театры…»; «Как бессмертное…»; «Чайки морщин…»; «Раздавленная на асфальте...»; «Фигура Умолчания…»; «Облава облаков…»; «Мир существует…»; «Ты так искусно, друг…»; «Древняя терракотовая дама…»; «Муха присела…»; «Жабья улыбка Судьбы…»; «Все мы почтовые служки»; «Не по карману…»; «Лестница черная…»; «Засушенным листиком…»; «Стрекозки…»; «Забабахали Баха…»; Из цикла «Приписки к надписям»; N N; «Закат павлинится.»; «Тюбик зубной пасты…»; «Зубная щетка…»; «В витрине гастронома…»; «С такой важностью…»; «Стрелки часов…»; «Свиной пятачок розетки»; «Пробка совсем не глупа…»; «Забивчивый молоток…»; «Утром…»; «Тетка Терка…»; «Слово держать…»; «Круглосуточно…»; «Оплывшая свеча…»; «Звезды блестят...»; «Сладкая му́ка муки…»; «Чуть утро…»; «Мир – многоместная мышеловка…»; «Чайная ложка…»; «Швабра, старая грымза…»; «Карандаш и резинка…»; «У прыщика – мания величия»; «Детский лепет…»; «Ты разве не чувствуешь себя…»; «Чем больше…»; «Остроумец штопор…»; «Только звонок…»; «Слепандя пипетка…»; «Муха плавает в стакане…»; «Пошлость…»; «Знаки весны…»; «Репетиция осени – этот июньский денек…»; «Уже не на скользанку, а на обочину тянет…»; «Явь – хвост ящерки…»; «Призрачная беспризорность…»; «Смерть обожает…»; «Все так же щурится звезда…»; «Зеленый лучок на окошке…»; «Люди обманывают Время…»; «Ты хочешь стать солнцем?»; «Базарные бабки меня уже кличут «дядько» …»; «Томик Пушкина в закладках…»; «Счастье вечно прыгает…»; «Для цепного пса…»; «О, девушка с веслом, Харонова подружка…»; «Не преувеличивай…»; «Гремит отбойный молоток…»; «Нищий меня спрашивает…»; «Дождь отпылал, но куст еще хранит…»; «Только споткнувшись…»; «Бесцветный день…»; «О, ночь без сна в кишке вагона…»; «Куда и зачем вы несетесь…»; «Спокойней, спокойней, душа…»; «Не пойман – не вой…»; «Говорю «халва» – и во рту мне сладко»; Подозрение; «Глупое желание…»; «Уже не перечесть последние страницы…»; «Глаз привыкает к темноте…»; «Счеты свожу, в бухгалтерии совести роюсь…».

2.1.2 Окремі вірші

409. «**Когда** обоняние страждет…» : [поэзия] // Зеркал. струя. – 1992. – № 3. – С. 8. – Содерж.: «Когда обоняние страждет…»; «За наше терпенье…»; «Не из ахматовского «сора»…; «Нам дым Отечества…».

410. **Осенний** этюд ; Божья вишня ; «Я – веточка, принесенная в дом…» : [стихи] // Сирин (Харьков). – 1993. – № 3.

411. **Несовременные** стихи… [посвящ. поэту А. Кореневу] ; Памяти поэта Александра Коренева : [стихи] // Черный алмаз : стихотворения / А. Коренев. – Х., 1994. – С. 19, 110.

412. **Свобода** мнет тебе бока… ; Тропарь зимы истреплен, как букварь : [стихи] // Ренессанс. – 1994. – № 8. – С. 173.

413. **Семь(я)** стихотворений / вступ. ст. О. Столбецова ; фот. В. Литвинова // Веч. Харьков. – 1994. – 13 сент.

414. **Спасибо** вам, красавицы за то… : [стихи] // Самватас у Пита : ежекварт. лит., культурол. и философ. журн. (Киев). – 1996. – № 17. – С. 171.

415. **[Стихи]** // Веч. Харьков. – 1994. – 13 сент. – Содерж.: «Когда появятся проблемы... »; «Больничный садик... »; «Как запускают голубей... »; «Скрипи, скрипи, перо!... »; «Походный сундучок Рэмбо... »; «Ну что, квартирантка-душа... »; «Составители библиографий».

416. **Христос** с ботинком наравне : [стихи] // Радуга. – 1996. – № 7–8. – С. 151.

417. «**Где Поэзия** не ночевала…» : [поэзия] // Лицейс. вісн. : гуманіт. науки. – 1997. – № 3. – С. 43. – Назва також: Вісник багатопрофільного ліцею № 89 м. Харкова.

418. «**Философская** поэзия»? Нет уж, увольте… : эссе и стихи // Философские перипетии : вестн. Харьк. гос. ун-та. – 1997. – № 394 : сер. философия. – С. 159–165. – Содерж.: «Голубь хромой…»; «А есть ли у Бога душа…»; «Раздавленный…»; «Нищий меня спрашивает…»; «Бесцветный день…»; «Дождь отпылал, но куст еще хранит…»; «О, ночь без сна в кишке вагона…»; «Пар идет от мокрых досок…»; «Дегустатор замшелых пространств…»; «О, Хайдеггер на остановках…»; «Есть в саженцах доверчивость дитя…»; «Если жизнь тебя обманет…»; «Свети, свети, бессонницы свеча…»; «Как странен мир, когда совсем не странен…»; «Надпись на альбоме Казимира Малевича».

419. «**Давайте** отменим плохую погоду…» : [стихи] // В кругу времен. – 1998. – № 1. – С. 18.

420. «**Рассудок-петушок**…» : [стихи] // Бриколаж : теория и история культуры : сб. ст. студ. науч. о-ва ф-та культурологии / Харьк. гос. акад. культуры – Х., 1998. – С. 2.

421. **[Стихи]** // Антология современной русской поэзии Украины / ред.-сост. М. Красиков. – Х., 1998. – Т. 1. – С. 104–106, 4-я стр. обл. – Содерж.: Largo e mesto; «Скрипи, скрипи, перо, переводи бумагу»; «Подснежник, что глядишь ты из-под снега…»; «Что, Золушка, урочный близок час»; «Сдается квартира внаем»; «Поэт – это сумасшедший…».

422. **[Стихи]** // Соты : лит.-худож. изд. – К., 1998. – Т. 1. – С. 67. – Содерж.: «Ну, что ещё погода нам пошлет?» ; «Я не был Брутом, но и не был братом…»; «И снова апрель ворожит…», «Роняет лес багряный свой убор…».

423. **[Стихи]** // Философские перипетии : вестн. Харьк. гос. ун-та. – Х., 1998. – № 409 : сер. философия. – С. 271–276. – Содерж.: «Над этим вот белым листом…»; «Не пишите о смерти, поэты»; Largo e mesto; Два стиха Люсе; «Уже не перечесть последние страницы…»; «Под старость ценишь…»; Памяти И.П.Кужельной; «Когда луна висит бананом…»; «Роняет лес багряный свой убор…»; « Календарный листок обрывают…»; «Заходится сердце от боли…»; «И снова апрель ворожит…»; «Ну что, браток, еще немного поживем…»; «Примеряю пушкинский возраст…»; «Здесь царство паучье…»; «Вот он, тот возраст…»; «Не жрец страстей литерадурных…».

424. **Поэтов** русских смуглый бог… : [стихи] // Радуга. – 1999. – № 5–6. – С. 99–100.

425. **Спасемся** ли детьми? : [эссе и стихи] // Філософські перипетії : вісн. Харк. держ. ун-ту. – 1999. – № 437 : сер. філософія. – С. 141–142. – Содерж.: «Пока сынишка мне не улыбнулся…»; «Когда усталый ты придешь домой…»; «Мой сын, мой страж, мой стриж…»; «Некогда пойти в лес с любимой…»; «Мой сыночек, мой звоночек…»; «Дитя раскроется во сне…»; «О, милый неслух, юный бармалей…»; «Успеть раздарить бы себя…»; «Под музыку левой ноздри…»; «Где мать сторговывает дочь…»; «Вам доводилось видеть иногда…»; «Когда маленькая точка…»; «Когда влажу в пальто…»; «В скверике…»; «Малыш убегает…»; «Не ради красного словца…».

426. **[Стихи]** // Радуга. – 1999. – № 1. – С. 3–5. – Содерж.: «Одиночество – наука…»; «Я перстеней не ношу... »; «Пожалобнее, парень, выводи…»; «Кто напишет о вас, ноги старых женщин?... »; «Не

пожалей скрипачке денежку…»; «Я не могу любить не любящих меня…»; «Америка, Германия да теплые края».

427. **[Стихи]** // Склянка часу. – 1999. – 2000. – № 14–15. – С.115–116. – Назв. журн. парал. на рус. и нем. яз. – Из содерж.: «Здесь царство паучье, здесь моли – блаженство…»; «Я хотел бы приехать в этот город…»; «Не пишите о смерти, поэты…»; «Не сорвешь с себя родину…».

428. **Вид** на жительство : [эссе и стихи] // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – 2000. – № 486 : сер. філософія. – С. 216–217. – Содерж.: «Ничего не считаю... »; «Хочется иногда... »; «Часы на руке…»; «К старости каждый из нас…»; «Припаркуй мою душу к своей…»; «Так безоглядно цветут…»; «Смешные люди!»; «Как своевольничает ветер…»; «Зоопарковым белым медведем…»; «Любительница кроссвордов…»; Из цикла «Приписки к надписям»: «Как бессмертное…»; «Не могу вычеркивать…»; «Как печально глядят …»; «Когда жизнь…»; «Надежды юности…»; «Ветер в голове»; «Когда в апреле…»; «Пока землею не стал…».

429. **Неотправимые** письма : [эссе и стихи] // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – 2000. – № 474 : сер. філософія. – С. 265–268. – Содерж.: «Кандидаты ненужных наук…»; «Не пишу родственникам»; «Только пересохшие реки…»; «Стихотворенье – солеваренье»; «Когда карандаш…»; «Подстать вокзальной побирушке…»; «Это утро…»; «Ночная бабочка вдохновенья…»; «Поэзия…»; «Я – только сеть…»; «Никогда не писал тебе…»; «В стихи, в стихи, в стихи – гоню обиды горечь…»; «Переводчикам Пушкина»; «Как будто ребенок…»; «Будильник, за что тебя…»; «Слово за́ слово…»; «Поэт, поэт, будь тише мыши…»; «Не бери блокнот на прогулку…»; «Только запершись…»; «Не умею мыслить…»; «Один закон поэту – тишина»; «Перо скрипит, как будто по снежку…»; «Раскрыт, как нищенский футляр…»; «Два дня спасала…»; «Поэту нужна мастерская…»; «И рад бы в рай – да вот они, грехи»; «Рукописи не горят»; «Дело родника – бить…».

430. «**Если** жизнь тебя обманет…» ; «Электрички…» : [стихи] // Харьков. Что. Где. Когда. – 2001. – № 7. – С. 19.

431. **Заложник** слов : [эссе и стихотворения] // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – 2001. – № 509 : сер. філософія. – Содерж.: «О, девушка с веслом, Харонова подружка... »; «Между Сциллой любви твоей, Родина... »; «Книгу жизни своей читая...»;

«Не подсовывай, Память…»; «Все так же щурится звезда…»; «В 18 мысль о самоубийстве…»; «Как засушливый лектор…»; «Вначале было Молчание…»; «Гурушничать противней…»; «Учу сольфеджио дождя…»; «Говорю «халва» – и во рту мне сладко»; «Лучшее общество…»; Подозрение; «Аптека – на каждом углу»; «Всегда принимаешь с опаской…»; «Эта морось, эта мжичка…»; «Уйти невозможно остаться»; «Мир существует…»; «Так же странна…».

432. «**Играть** на века» : [эссе и стихи] // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – 2001. – № 531: сер. філософія. – С. 258–259. – Содерж.: «Слегонца не выходит проблемы решать мировые...»; «Время – жвачка»; «Смерть обожает...»; «Я в эти игры отыграл...»; «Не все ли равно...»; «Пришел. Увидел. Полюбил»; «Дождями размыло дорогу...»; «Репетиция осени – этот июньский денек...»; Исповедь наркомана; «Поминайте, как звали меня...»; «Круглосуточно, как аптека...»; «Думкой богатею: разживаюсь взглядом... »; «Тоска мандагаскалится... ».

433. **Из книги** „Деревья детства" : [стихи] // Новое рус. слово (Нью-Йорк). – 2001. – 18–19 авг. – Содерж.: «Уйти невозможно остаться…»; «Женщина не может…»; «Пока мы ссорились…»; «Сам не пойму…»; «Сдается квартира внаем…»; «Цветок улыбки…»; «Липнет лист липы…»; «Вино на разлив…»; «Электрички, женщины…»; «Смерть по ночам обходит нас»; «Самое страшное…»; «Кошелёк или жизнь?... »; «Суп на плите…»; «Делать добро человеку…»; «В этом городе у меня…»; «Научись слушать птицу…»; «Я улицей прошёл…».

434. **Мир** поэзии Михаила Красикова : [стихи из сб. «Деревья детства»] // Політехнік. – 2001. – № 19–20. – Содерж.: «Колобки круглых дат... »; «Думаешь, день не пропал... »; «Кандидаты ненужных наук... »; «Хороший подарок – часы... »; «Жук притворяется мертвым – чтоб не убили... »; «Этой кухоньки свет... ».

435. **Подснежник**, что глядишь ты из-под снега... : [стихи] // Соты : лит.-худож. журн. – 2001. – Т. 4. – С. 37.

436. [**Стихи**] // Родомысл (Донецк). – 2001. – № 2. – С. 55. – Содерж.: «Открываю деревья, как дальние страны…»; «Стучится в дверь чужое горе…»; «Отшумели шумеры…»; «Чем дольше жизнь…».

437. «**…Из райского** Сада Любви» : [стихи] // Склянка часу : літ.-мист. журн. – 2002. – № 23–24. – С. 44–45, 155. – Тит. л. парал. укр., нем. – Из содерж.: «Жук притворяется мертвым…»; «Не подсовывай, Память»; «Два огрызка…»; Божья вишня и др.

438. «**Как страшен** дом…» ; «Не сорвешь с себя родину…» ; «Нам дым Отечества …» : [стихи] // Новый ковчег : лит.-худож. альм. – Х., 2002. – № 1. – С. 110–111.

439. **Миниатюры** // Юрьев день : альм. поэзии. – К., 2002. – Вып. 3. – С. 20–21.

440. **Senilia :** [эссе и стихи] // Філософські перипетії : вісн. Харк. нац. ун-ту. – Х., 2002 . – № 561: сер. філософія. – С.243. – Содерж.: «Как горько сознавать ... »; «Опоздать невозможно туда... »; «Люди добрые... »; «Умереть в сумерки... »; «Как легок флирт сиреневой тоски... »; «Что это я... »; «Первые два-три года... »; «Не откараскаюсь никак... »; «Ничего мне не страшно... »; «В последний миг... »; «Ты плачешь?... »; «На свиданку с тобой... ».

441. „**Только** споткнувшись...” : [стихи] // Тритон: рос. альм. поэзии хайку. – М., 2002. – Вып. 3. – С. 62.

442. „**Хочется** иногда...” : [стихотворение] // Культурні герої. – К., 2002. – С. 69.

443. **Из книги** „Деревья детства” : [стихи] // Крещатик : междунар. лит. журн. – СПб. – 2003. – № 1 (19). – С. 166–168. – Содерж.: «Прогулять бы…»; «В этом городе у меня…»; «Слепнет хозяин…»; «Возьмите, альты, эту ноту!»; «Как отчаянно…», «Женщина не может…»; «Эти цветы…»; «Астры…»; «Не подсовывай, Память…»; «Только такие бродяги…»; «Когда на закате…»; «Только сегодня…»; «Когда пятерня…»; «Манекены в витринах…».

444. «**Как** отчаянно пахнут чернобривцы перед заморозками!» : [стихи] // Рус. яз. и лит. в шк. Украины. – 2003. – № 28. – С. 20.

445. «**Листья** летят в лицо…» : [стихи] // Рус. яз. и лит. в шк. Украины. – 2003. – № 32. – С. 18.

446. **[Стихи]** // Антологія сучасної новелістики та лірики України. – [Канів], 2003. – С. 13–17. – Из содерж.: «Книгу жизни своей читая... »; «Не пишу родственникам...»; «Не бери блокнот на прогулку...»; «Смешные люди!...»; «Когда жизнь…»; «Говорю "халва" – и во рту мне сладко…».

447. **[Стихи]** // Kreschatik : междунар. лит.-худож. журн. – 2004. – № 4. – С. 143–145. – Из содерж.: Сумасшедший мотыль; «Америка, Германия…» и др.

448. **[Стихи]** // Освобожденный Улисс : совр. рус. поэзия за пределами России / сост. Д. Кузьмин. – М., 2004. – С. 775–776. – Из содерж.: «Эта улица так легко обойдется…»; «Суп – на плите»; «Твой

жест…»; «В колхозе «Ветхие заветы Ильича»; «Жук притворяется мертвым»; «Когда на закате…», «Не преувеличивай…».

449. **[Стихи]** / рис. Н. Виноградовой, Н. Салиной, Е. Салиной // Черновик (Чикаго) : альманах. – 2004. – № 19. – Електрон. аналог :http: //www.chernovik.org/main.php?nom=19&id_n=61&prev=y&first=19.

450. **[Стихи]** // Семейка : лит.-худож. альм. – Вупперталь, 2005. – Вып. 3. – С. 64–70. – Содерж.: «Что, Золушка, урочный близок …»; «Кошелек или жизнь…»; «Что ты ставишь душу…»; «В этом городе у меня…»; «Развязность шнурка…»; «Не преувеличивай…»; «Когда он тебе звонит…»; «Жук притворяется мертвым…»; «Лассо твоего ускользания…»; «Ты думаешь горе пахнет больницей…»; «Уйти невозможно остаться…»; «Считаю копейки счастья…»; «Делать добро…»; «Потерял время…»; «В 20 относишься…»; «Прогулять бы…»; «Не хвастайся, что Бог тебе диктует…»; «Вначале было Молчание…»; Мой гимн; «Между Сциллой любви твоей, Родина…»; «Наверное…»; «Знаю, небесная таможня…»; «Чем дольше жизнь…»; «Под треугольным зонтом…».

451. **[Стихи]** // Средиземье : альманах. – Х., 2005. – № 6. – С. 127–131. – Содерж.: «Жук притворяется мертвым…»; «Сам не пойму, почему…»; «Не подсовывай, Память…»; «Сердце любит ходить в самоволку…»; «Условность слов «мой милый», «я люблю»; «Одомашниваю дикую боль…»; «Как будто после долгой болезни…»; «Уйти невозможно остаться…»; «Глупый термос памяти…»; «Мушкой в янтаре застревает первая любовь…»; «Каждый Пигмалион мечтает создать Галатею…»; «Женщина не может сделать несчастным…»; «Не преувеличивай свою значимость…»; «Сдается квартира внаем…»; «Когда он тебе звонит…»; «Вино на разлив соблазняет дешевым кайфом…»; «Самое страшное: проснуться и вспомнить, что ты не любим…»; «Боже мой, вот уже 20 лет…»; «Два огрызка – муж с женой...».

452. [**Стихи]** // Каштановый дом : лит. альм. – К., 2005. – [Вып. 1]. – С. 247–248. – Из содерж.: «Мой гимн»; «Молитва»; «Уже не перечесть последние страницы …» и др.

453. **[Стихи]** // Каштановый дом : альм. – К., 2006. – Вып. 2. – С. 227–234. – Из содерж.: «Муха плавает в стакане…»; «Нам дым Отечества давно разъел глаза…»; «Осенний этюд»; «Стереть бы ластиком рассвета…»; « Эта морось, эта мжичка…» и др.

454. **Сумасшедший** мотыль; «Я, слава богу, атеист»; «Матрица», «Как ветерок в метро…» : [стихи] // Союз писателей. – 2006. – № 7. – С. 279–281. – Стихотворение „Сумасшедший мотыль" сопровождается комментариями редакторов.

455. **Божья** вишня : [стихи] // Л-ра та життя. – 2008. – № 3 (7), берез. – с. 2.

456. **[Поэзия]** // Радуга. – 2008. – № 1. – С. 7–13. – Содерж.: «Подкармливает бомж собак…»; «Из потемок души да на божий-то свет…»; «Надежды юности…»; «Не принимаю…»; «Это платьице в синий горошек…»; «Наверное…»; «Пустые глазницы окон…»; В опере; «Слово за́ слово…»; «Дети поиграли в «классики»…»; «Так безоглядно цветут…»; «Как на вокзале…»; «Как страшен дом…»; «Жадной кистью фламандца…»; «Я знаю…»; «Красное яблоко…»; «Ту женщину, которую любил…»; «Два мужика…»; Песенка; «В марте…»; «Не обогреешь всех котят на свете…»; «Вино одиночества…»; «Не мне акростихи кропать…».

457. [**Поэзия**] // Стых: альм. своеврем. лит. – [Днепропетровск], 2008. – Вып. 22 : «Перебор» Новый Мост. – С. 3. – Содерж.: «Когда музыкант прижимает щекой…»; «На почву вечной мерзоты…»; «В кафешке дешевой за крохотным столиком…»; «Каждое утро…»; «Ты покупаешь цветы…»; «Ну и времечко!»; «Женщина, красящая губы…»; «Птица в клетке…»; «Не принимаю…»

458. **[Стихи]** // Украина. Русская поэзия. XX век : антология / сост. Ю. Каплан. – К., 2008. – С. 291. – Содерж.: «Largo et mesto играют сонату…»; «Больничный садик весь в цвету…»; «Вот он, тот возраст…»; «Стучится в дверь чужое горе…»; «Сдается квартира внаем…»; «И рад бы в рай – да вот [они], грехи…».

2.2 ПЕРЕКЛАДИ

459. **Аверченко, А. Т.** Сатиричні мініатюри / А. Т. Аверченко ; публ. та пер. з рос. М. М. Красикова // Прапор. – 1989. – № 2. – С. 186–187.

460. **Бойченко, В**. Как птицы высоко летят… : [стихи] / В. Бойченко ; пер. М. Красикова // Радуга. – 2001. – № 9–10. – С. 139.

461. **Глущак, А.** Всю жизнь перед гончарным кругом… : [стихи] / А. Глущак ; пер. М. Красикова // Радуга. – 2001. – 9–10. – С. 138.

3 ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ М. КРАСИКОВА

3.1 БІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

462. **Бурцев, І.** Справжній відмінник : [про наук. та громад. діяльність студ. філол. ф-ту М. Красикова] / І. Бурцев // Харк. ун-т. – 1978. – 10 січ.

463. **Красиков Михайло** // Збірник Харківського історико-філологічного товариства : нова сер. – Х., 1994. – Т.2. – Із змісту: Про авторів тому. – С. 156.

463а. **Столбецов, О.** [Вступительное слово к публикации М.М. Красикова] Семь(я) стихотворений // Веч. Харьков. – 1994. – 13 сент., фото.

464. **Михайло Красиков** : [біобібліогр. відомості] // Філософ. і соціол. думка. – 1995. – № 9–10. – С. 216.

465. **Михаил Красиков** : [биобиблиогр. сведения] // Филос. и социол. мысль. – 1995. – № 9–10. – С. 216.

466. **Действующие** лица, они же исполнители : [сведения об авт.] : Красиков М. М. // Донецкая филологическая школа : опыт полифон. осмысления / А. А. Кораблев. – Донецк, 1997. – С. 153.

467. [**Михайло Красиков**] : [відом. про упоряд.] // Материали фольклорно-етнографічної експедиції "Муравський шлях–97" (по селах Богодух., Валк., Краснокут. та Нúzem. р-нів). – Х., 1998. – С. 4.

468. **Красиков, М. М**. : [біобібліогр. довідка] // Антология современной русской поэзии Украины. – Х., 1998. – С. 244–245.

469. **Наши** авторы : [Красиков Михаил Михайлович] // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. : респ. науч.-метод. журн. – 2000. – М–2(12). – С. 50.

470. **Красиков Михаил Михайлович** : [биогр. сведения] // Донецкая филологическая школа : традиции и рефлексии / А.А. Кораблев – Донецк, 2000. – С. 260.

471. **Михайло Красиков** : [біографія] // Культурні герої. – К., 2002. – С. 69 : фото.

472. **Автори** [журналу] : М. Красиков : [корот. довідка] // Склянка часу : літ.-мист. журн. – 2002. – № 23–24. – С. 197. – Тит. л. парал. укр., нім.

473. **Красиков Михаил Михаилович** : [крат. биогр. справка] // Новый ковчег : лит.-худож.. альм. – Х., 2002. – № 1. – С. 110.

474. **[От редакции]** : благодарности [в т.ч. М.М. Красикову за "белый пиар, широту души, ненавязчивость в обхождении..."] // (С)оюз писателей. – 2002. – № 1 (4). – С. 183.

475. **Красиков Михайло Михайлович** : [біогр. дані] // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). – Х., 2003. – Вип. 3. – С. 54–55.

476. **Михайло Красиков** : [поет, літературознавець, фольклорист, етнограф] // Письменники Харкова : довідник. – Х., 2003. – С. 258–260.

477. **Чупринин, С.** Красиков Михаил Михайлович : [биогр. справка] / С. Чупринин // Новая Россия : энцикл. слов.-справ. : в двух т. / С. Чупринин. – М., 2003. – Т. 1. – С. 699–700.

478. **Наші автори** : [Красиков М. М.] // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2004. – Вип. 17. – С. 137.

479. **Михаил Красиков** : [биогр. справка] // Союз писателей. – 2006. – № 7. – С. 279.

480. **Гетьманець М.Ф.** Красіков Михайло Михайлович (16.IX.1959, Харків) – поет, літературознавець, етнограф, кандидат філологических наук / М.Ф. Гетьманець // Літературна Харківщина : довідник / За заг. ред. М.Ф. Гетьманця. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Х., 2007. – С. 157–158.

482. **Михаил Красиков** : [крат. биогр.] // Харьковский мост : лит.-худож. альм. – Х., 2007. – С. 34.

483. **Красиков Михаил Михайлович** : [крат. биогр. справка] // Фольклористы России : крат. справ. персоналий / Гос. респ. центр. рус. фольклора. – М., 2007. – С. 121.

484. **Михаил Красиков** (1959, Харьков) : [биобиблиогр. справка] // Украина. Русская поэзия ХХ век : антология. – К., 2008. – С. 291.

485. **Михаил Красиков** : [библиогр. справка, фото] // Радуга. – 2008. – № 1. – С. 6.

3.2 М. КРАСИКОВ – ФІЛОЛОГ

486. **Івченко, А.** [Про ІІІ Потебнянські читання у ХДУ 18–22 груд. 1986 р.] / А. Івченко // Мовознавство. – 1987. – № 4. – С. 80.

Відомості про виступ М. Красикова на тему: "Круг чтения ученого как научная проблема (к вопросу об изучении круга чтения А. Потебни)".

487. **Лосиевский, И.** У истоков украинской журналистики : [в Харьк. гос. науч. б-ке им. В. Г. Короленко состоялись чтения, посвящ. харьк. журналистике : участие М. Красикова в чтениях] / И. Лосиевский // Крас. знамя. – 1989. – 4 апр.

488. **Розповідає** сестра поета : (бесіда поетеси Римми Катаєвої з Олесею Кульчицькою) // Прапор. – 1989. – № 4. – С. 170–174.

Згадується співробітник ХДУ М. Красиков, з яким О. Кульчицька уклала книгу М. Кульчицького "Вместо счастья".

489. **Гладкий, А. В.** Современная педагогическая мифология / А. В. Гладкий // Цели образования и право на образование : материалы семинаров / под ред. А. В. Гладкого. – М., 1993. – С. 6–22.

Участь М. Красикова в семінарі і обговорюванні теми "Современная педагогическая мифология".

490. "**История** пропитана правдой" : [о кн. А. Коренева "Черный алмаз"] // Політехнік. – 1995. – № 9.

Про видання М. Красиковим книги "Черный алмаз".

491. [**Подяка** М. Красикову за підготовку до друку праці С. Тагліна "Круг : культурные смыслы и образы" від кафедри теорії культури і філософії науки ХДУ] // Вісн. Харк. держ. ун-ту. – 1996. – № 385. – С. 6.

492. **Галинская, И. Л**. Диалог культур и духовное развитие человека / И. Л. Галинская // Культорология. XX век : дайджест : диалог культур и духов. развитие человека. – М., 1998. – № 4. – С. 7–10.

Виклад основних положень статті М. Красикова у збірці "Діалог культур і духовний розвиток людини".

493. **Донецкая** филологическая школа: Пушкин. вып. / Композиция А. А. Кораблева. – Донецк, 1999. – Из содерж : М. М. Красиков как представитель Донецкой филологической школы. – С. 126.

494. **Калюжный, В.** Пушкин : далекий и близкий : [об участии М. Красикова в Междунар. конф. " Пушкин в конце XX века"] / В. Калюжный // Слобода. – 1999. – 25 мая.

495. **Минаков, С**. Харьков : признаки жизни : [проблемы развитии рус. яз. в Харькове] / С. Минаков // Знамя. – 2001. – № 5. – С. 207–213.

Відомості про складання та видання М. Красиковим "Антологии современной русской поэзииУкраины" (Х.: Крок, 1998).

496. **Минаков, С**. Не бойся, Бог! Тебя я не покину … : [о поэтессе Анне Фишелевой] / С. Минаков // Соты : лит.-худож. журн., 2002. – № 5–6. – С. 123–124.

Цитується післямова М. Красикова до видання поезій А. Фішелевої.

497. **Боброва, М. І.** Бібліотека О. О. Потебні / М. І. Боброва // Олександр Потебня : сучас. погляд : матеріали міжнар. читань, присвяч. 170-річчю від дня народж. фундатора Харк. філол. шк., 11–12 жовт. 2005 р. – Х., 2006. – Із змісту: Про М. Красикова як дослідника бібліотеки О. О. Потебні. – С. 217.

498. **Донецкая** филологическая школа: феномен или фантом? : круглый стол // Донецкая филологическая школа : контакты и контексты / А. А. Кораблев. – Горловка. 2006. – С. 5–12.

Згадується М. М. Красиков як представник Донецької філологічної школи.

499. **Историческая** эстетика словесного творчества : науч. семинар // Донецкая филологическая школа : ретроспекции / А.А. Кораблев. – Горловка, 2007. – С. 124–130.

Відомості про виступ М. Красикова на семінарі.

500. **Калюжный, В.** Перфоманс в профиль и анфас / В. Калюжный, Л. Стародубцева // Полилог : Философия. Культурология. Вып. 4 : Перфоманс : альманах. – Х., 2007. – С. 6–17.

Про есе М. Красикова" "Жизнь как перфоманс".

501. **Поэтика** художественной целостности литературного произведения : [обсуждение докл. М. Красикова на семинаре] // Донецкая филологическая школа: ретроспекции / А. А. Кораблев. – Горловка, 2007. – С. 129–130.

3.3 М. КРАСИКОВ – ФОЛЬКЛОРИСТ, ЕТНОГРАФ, КРАЄЗНАВЕЦЬ

502. **Выходцев, П. С.** На новом этапе : (актуал. задачи совет. фольклористики) / П. С. Выходцев // Рус. лит. – 1980. – № 2. – С. 19–35.

Про ідеї М. Красикова щодо дослідження фольклорної пам'яті.

503. **Товариству** бути : [проведення наук.-практ. конф. " Народна культура Слобідської України …" в ХДУ та участь у ній М. Красикова] // Харк. ун-т. – 1989. – 10 січ.

504. **Фоменко, В**. Із дорожних записок одного українця [Густава Гесса де Кальве] / В. Фоменко // Вечір. Харків. – 1989. – 6 трав.

Стаття написана на основі бесіди з М. Красиковим про творчість літератора і музикознавця Густава Гесса де Кальве.

505. **Походжук, Д.** "Нас господь прислав, та й у ваш дім …" : родин. зв'яки в гуцул. нар. колядках / Д. Походжук // Культура і життя. – 1996. – 4 січ.

Наводяться посилання на праці М. Красикова.

506. **Сто** краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 2 / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Т. Г. Шерстюк, В. О. Ярошик. – Х., 1997. – 63 с. – Із змісту: Повідомлення про виступ М. М. Красикова на краєзнавчих читаннях. присвячених М. В. Кульчицькому. – С. 12.

507. **Буряковская, Т**. Магическое притяжение народной культуры, или как узнать масть "домового"? : [о презентации кн. "Матеріали фольклорно-етнографічної експедиції "Муравський шлях – 97" на междунар. конф. "Быт, ритуал, традиция". Приводится интервью с М. Красиковым] / Т. Буряковская // Время. – 1998. – 2 июня.

508. **Точка, В.** Видання, якого чекали 100 років ["Муравський шлях – 97" : про роботу М. Красикова, В. Осадчої, М. Семенової та Н. Олійник над книгою] / В. Точка // Політехнік. – 1998. – 12 жовт.

509. **Список** інформантів, які грали в ігри [м. Харкова XX ст. Серед ін. – ім'я М. М. Красикова] // Дитинство і народна культура Слобожанщини : матеріали фольклор.-етногр. експедицій 1992–2000 років. – Х., 2000. – С. 148.

510. **Олійник, Н.** Діяльність спілки етнологів та фольклористів міста Харкова / Н. Олійник // Українська культура : пробл. і перспективи : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. Року культури в Україні, 28 жовт. 2003 р. – Х., 2004. – С. 15–20.

Згадується М. Красиков серед збирачів та упорядників збірки "Муравський шлях – 97".

511. **Сто** краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 3 / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : В. О. Ярошик, Т. Г. Шерстюк. – Х., 2003. – 92 с. – Із змісту: Про виступи М. М. Красикова на краєзнавчих читаннях. – С. 10, 19, 21.

512. **Неїло, І.** Народна проза Слобожанщини у науковій спадщині П. Іванова / Народні казки Куп'янщини / І. Неїло – К., 2004. – С. 8–13.

Про М. Красикова як публікатора казок із зібрання П. Іванова.

513. **Фетисов, І. Б.** Фольклористичний рух в Україні / І.Б. Фетисов // Міжнародна науково-практична конференція "Традиційна народна культура : збереження самобутності в умовах глобалізації. 18–20 верес. 2004 р. : зб. матеріалів. – К., 2004. – С. 164–170.

Відомості про фольклористичну діяльність М.М. Красикова.

514. **Неїло, І. В.** Народна проза Куп'янщини у записах Петра Іванова : сюжет, мотив, образ : автореф. дис. … канд. філол. наук. / І. В. Неїло ; Київ. нац. ун-т. – К., 2005. – 18 с.

Згадується М. Красиков як один із перших (на прикінці XX століття) дослідників фольклористичної діяльності П. Іванова.

515. **Цион, В.** Найти себя в песне // Центр Европы. – 2006. – № 1 (окт.). – С. 76–79 : фото.

515а. * **Те саме** // Центр Європи. – 2006. – № 1.

Згадується М. Красиков як учасник фольклорно-етнографічної експедиції по Сіверському Дінцю.

516. **Ціон, В.** У пошуках української Атлантиди / В. Ціон // Берегиня. – 2007. – № 3. – С. 29–36.

Згадується М. Красиков як учасник фольклорно-етнографічної експедиції по Сіверському Донцю.

517. **Коваль, О. В.** Нововодолазькі голосники : фольклор.-етногр. та краєзнав. розвідки зразк. худож. фольклор.-етногр колектив. "Вербиченька" / О. В. Коваль, Т. П. Коваль. – Х., 2007.

Згадується М. Красиков серед провідних науковців, з якими співпрацює "Вербиченька". У книзі багато посилань на праці М. М. Красикова.

518. **Можейко, И.** Возвращение к истокам : [выступление М. Красикова на краевед. чтениях в ХГНБ им. В. Г. Короленко, посвящ. этнографу П. Иванову] / И. Можейко // Харьк. известия. – 2008. – 2 февр.

3.4 КРАСИКОВ – КУЛЬТУРТРЕГЕР

519. **Землянская, С.** Семь дней "Путем искусства" : [о фестивале "Art Way" и его директоре М. Красикове] / С. Землянская, Н. Трубкина // Политехник. – 1997. – 31 жовт.

520. **Кручик, И.** Харьковский фестиваль " Art Way" [организатор фестиваля М. Красиков] / И. Кручик // ЗОИЛ. – К., 1997. – С. 46–47.

521. **Алексеева, Н.** Удивительная встреча в "Мирах культуры" : [о метод. семинаре, рук. М. Красиков] / Н. Алексеева // Політехнік. – 1998. – 2 груд.

522. **Алексиевич, Т.** Поэтами становятся в Харьковском политехническом : [о цикле культурол. семинаров под рук. М. М. Красикова] / Т. Алексиевич // Політехнік. – 2000. – 15 черв.

523. **Трубкина, Н.** Лекция становится праздником : [о преподават. деятельности М. М. Красикова] / Н. Трубкина // Політехнік. – 2000. – 31 серп.

524. **Трубкина, Н.** Снова открываем "Миры культуры" [– семинара, которым руководит доцент кафедры этики, эстетики и истории культуры М. Красиков] / Н. Трубкина // Політехнік. – 2000. – 6 груд.

525. **Миры** культуры : [о метод. семинаре "Миры культуры", рук. М. Красиков] // Політехнік. – 2002. – 11 трав.

526. **Костина, А. В.** Научная конференция «"Folk-art-net" – новые горизонты творчства : от традиции к виртуальности» / А.В. Костина // Традиционная культура : науч. альм. – М., 2007. – № 4. – С. 138–140.

Згадується доповідь М.М. Красикова.

527. **Розмова** про Харків : [про зустріч з архітектором В.О. Кодіним, яку провів у межах семінару "Світи культури" М. М. Красиков] // Політехнік. – 2002. – 27 лют.

3.5 КРАСИКОВ – ПЕДАГОГ

528. **Юра ICG.** Гуцульська коломийка : [про роль М. Красикова в орг. подорожі харк. делегації для участі у "Школі народного мистецтва" у с. Космач] / Юра ICG // Харьков студенческий. – 2003. – № 3. – С. 20–21.

529. **Муратов, И.** Как я ездил в фольклорную экспедицию / И. Муратов // Політехнік. – 2004. – № 3–4.

Згадується керівник харківської групи експедиції М. Красиков.

530. **Пожоджук, Д**. Космач став символом єднання молоді України : [про участь М. Красикова у роботі "Школи традиційного народного мистецтва ім. Василя Могура" у Космачі] // Гуцул. край. – 2004. – № 39 (25 верес.)

531. **Те саме** // Вільна думка. – 2003. – Чис. 48–49.

532. **Разумєєва, О.** Короткий звіт про життя бойків : [про участь М. Красикова у науковій експедиції на Бойковщині] / О. Разумєєва // Політехнік. – 2004. – 16 листоп.

533. **Савчук, О**. Наші люди в Карпатах : [про фольклор. експедицію в Карпати під керівництвом М. Красикова] / О. Савчук // Політехнік. – 2004. – 22 черв.

534. **Тишкевич, Д**. Крізь століття на човнах : [етногр. експедиція та участь в ній М. Красикова] / Д. Тишкевич // Лідер. – 2004. – сент. – (Газ. міжрегіон. акад. упр. персоналом).

535. **Тюрикова, О.В.** Літо – пора фольклорних експедицій : [про участь М. Красикова у фольклор. експедиції по Луганщині та Донеччині]

/ О. В. Тюрикова // Факти та події: інформ. щотижн. газ. ДонНУ. – 2005. – № 26–27.

536. **Красножон, Н.** Казковий край – Карпати : [про фольклор. експедицію під керівництвом М. Красикова] / Н. Красножон, Е. Гасанова // Політехнік. – 2006. – 16 січ.

537. **Сизинцева, М.** За песнями по Донцу : [об этногр. экспедиции по Северскому Донцу под рук. М. Красикова] / М. Сизинцева // Політехнік. – 2006. – № 28–29.

538. **Петутина, Е.** Проводники в мирах культуры : [каф. этики, эстетики и истории культуры НТУ "ХПИ"] / Е. Петутина // Політехнік. – 2008. – № 1–2.

Містить інформаію про доцента кафедри М. Красикова.

3.6 М. КРАСИКОВ – ПОЕТ

539. **Чичибабин, Б. А.** [Письмо к Е. М. Ольшанской, 1994] / Б.А. Чичибабин // Поэзии родные имена : воспоминания, стихи, письма / Е. Ольшанская. – К., 1994. – С. 265–267.

Згадується і цитується М. Красиков як публікатор віршів С. Тагліна.

540. **Миллер, Л.** "Уходящему – поклон. Остающемуся – братство" / Л. Миллер // Лит. газ. – 1996. – 1 мая.

541. **Мир** поэзии Михаила Красикова // Політехнік. – 2001. – № 19–20.

542. **Чумакина, Л.** Спиною север длить : [о кн. стихов рус. поэтов Украины конца XX ст. "Дикое поле"] / Л. Чумакина // Лит. газ. – 2001. – 30 мая – 5 июня.

Відомості про М. Красикова.

543. "**Между** печалью и ничем…" : сб. стихотворений участников Междунар. фестиваля поэзии им. Б. Чичибабина. – Х. : Эксклюзив, 2004. – 120 с. – Из содерж.: В предисл. среди участников фестиваля упоминается имя М. Красикова. – С. 3.

544. **Бондаренко, С.** Леонид Киселев в "Каштановом доме" : [о всеукр. поэт. фест. "Каштановый дом"] / С. Бондаренко // Киев. ведомости. – 2005. – 7 июля. – Электрон. аналог : http ://old.kv.com.ua /index.php? rub = 91&number_old =3523.

Серед учасників фестивалю – М. Красиков.

545. **Мельников, Р.** Северо-восток юго-запада : (о соврем. харьк. лит.) / Р. Мельников, Ю. Цаплин // НЛО. – 2007. – № 3 (85). – Электрон. аналог : http: // magazines. russ/ru/nlo/2007/85/me20.html.

546. **Стародубцева, Л.** Дар "Божьей вишни" : [предисл. к кн. стихотворений М. Красикова "Божья вишня"] / Л. Стародубцева // Божья вишня : кн. стихотворений / М. Красиков. – Х., 2007. – С. 3–6.

547. **Миликовский, И.** Новости клуба "Хаверим" / И. Миликовский // Геула. – 2008. – апр. – С. 16.

Серед інших новин йдеться про презентацію книги М. Красикова "Божья вишня" (груд. 2007 р.). у клубі творчої інтелігенції при Харківській хоральній синагозі.

Див. також № 413.

3.7 РЕЦЕНЗІЇ НА КНИГИ, НАПИСАНІ, УПОРЯДКОВАНІ ТА ВИДАНІ ЗА РЕДАКЦІЄЮ М. КРАСИКОВА

Кульчицкий, М. : Вместо счастья : стихотворения, поэмы, воспоминания о поэте / М. Кульчицкий ; сост., подгот. текста и примеч. О. В. Кульчицкой, М. М. Красикова. – Х. : Прапор, 1991. – 270 с.

548. **Турков, А.** Далекая весна / А. Турков // Известия. – 1991. – 23 апр.

Історія Слобідської України : бібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка ; склад. Г.М. Єрофеєва, В.О. Ярошик ; наук. ред. М. Красиков. – Х., 1993. – 244 с.

549. **Куделко, С. М.** Истина очень важна... / С.М. Куделко // Веч. Харьков. – 1995. – 19 янв.

Антология современной русской поэзии Украины. Т. 1 / ред.-сост. М.М. Красиков. – Х. : Крок, 1998. – 275 с.

550. **Беличенко, А.** «Голоса оглашенных» / А. Беличенко // Самватас (Киев). – 1999. – № 19. – С. 244.

551. **Булкина, И.** [Рецензия] [Электронный ресурс] / И. Булкина // Рус. журн. – М., 1998. – Режим доступа : http://old.russ. ru/journal/ kniga/98-12-21/bulkin.htm/.

552. **Герланец, В.** А все-таки она существует! / В. Герланец // Веч. Донецк. – 1999. – 5 окт.

553. **Ильина, Н.** «Как уловить строение картины?» : (размышления об «Антологии современной русской поэзии Украины») / Н. Ильина // Яз. и лит. в шк. : укр. вестн. – 2000. – № 3–4. – С. 31–32.

554. **Кручик, И**. Время антологий, бремя скрижалей / И. Кручик // Столич. новости. – 1998. – 27 окт. – 3 янв. (№ 42).

555. **Те саме** // Визант. ангел (Киев). – 1998. – № 4.

556. **Левоненко, А**. «Я позабуду все обиды…» / А. Левоненко // Время. – 1998. – 15 дек.

557. **Попова-Бондаренко, І.** [Рецензія] / І. Попова-Бондаренко // Соты : лит.-худож. журн. – 2002. – № 5–6. – С. 188–192.

558. **Романовский, В.** Поэтическое общежитие, или Искусство составлять букет / В. Романовский, Ю. Хомайко // Веч. Харьков. – 1998. – 3 нояб.

559. * **Свенцицкая, Э.** «Место встречи» / Э. Свенцицкая // Рус. филология : укр. вестн. – 2000. – № 1–2.

560. **Тайблин, Е.** «… В горячем ослепленье сердца…» / Е. Тайблин // Новое рус. слово (Нью-Йорк). – 1999. – 27–28 марта.

Муравський шлях – 97 : матеріали комплекс. фольклор.-етногр. експедиції: (по селах Богодух., Валк., Краснокут. та Нововодолаз. р-нів [Харк. обл.] / упоряд. : М.М. Красиков та ін. – Х., 1998. – 360 с.

561. **Косміна, Т.** [Рецензія] / Т. Косміна // АНТ (Київ). – 1999. – № 2–3. – С. 73–74.

562. **Курочкін, О.** Відродження народознавства Слобідської України / О. Курочкін // Нар. творчість та етнографія. – 2003. – № 4. – С. 122–124.

563. **Шемет, Л. В**. Шлях довжиною в сто років / Л.В. Шемет // Культура України : зб. наук. пр. – Х., 2002. – Вип.10 : Мистец. Філософія. – С. 207–209.

Красиков, М. Деревья детства : чистая лирика / М. Красиков. – Х. : Крок, 2001. – 103с.

564. **Попова-Бондаренко, И. А.** [Рецензия] / И.А. Попова-Бондаренко // Родомысл (Донецк). – 2001. – № 2 (4). – Подпись: И.К.

565. **Савицкая, Л.** Отчаяние как инструмент поэзии / Л. Савицкая // Радуга. – 2002. – № 1.

566. **Те саме** // Слобід. край. – 2003. – 19 лип.

567. **Тайблин, Е**. Читать невозможно бросить : точка характеризует кн. / Е. Тайблин // Новое рус. слово (Нью-Йорк). – 2001– 18–19 авг.

Дорошко-Берман, Н. Красная гора. Галатея / Н. Дорошенко-Берман ; сост., авт. предисл. М. Красиков. – Х. : Фолио, 2001. – 272 с.

568. **Хейфец, М.** Талант, не успевший достичь зенита / М. Хейфец // Нон-стоп : (прил. к программе радио- и телепередач). 2001. – 16–22 нояб.

569. **Чумакина, Л.** Две души – два умолчания / Л. Чумакина // Смена – Зебра. – 2003. – 24–26 марта.

Українські сороміцькі пісні / упоряд передм., прим. М.М. Красикова. – Х. : Фоліо, 2003. – 287 с.

570. **Бондаренко, С**. За словом до кишені : наші предки ігнорували мат і підбирали метафори / С. Бондаренко // Київ. відом. – 2004. – 6–12 серп.

571. **Головаха, І.** Про збірку сороміцького фольклору / І. Головаха // Нар. творчість та етнографія. – 2005. – С. 117–118.

572. **Григоренко, В.** Основной инстинкт : в песнях, шутках и коломийках / В. Григоренко // Столич. новости. – 2004. – 14–20 сент.

573. **Григоренко, В**. Сороміцькі пісні нашого народу видано у Харкові : бестселер укр. еросу / В. Григоренко // Слобід. край. – 2003. – 22 листоп.

574. **Гримич, М.** Етнолінгвістичні підходи до вивчення сороміцького фольклору / М. Гримич // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2004. – Вип. 17. – С. 133–136.

575. **Гутковский, В.** Обнаженная песня / В. Гутковский // Живой журн. – 2004. – № 1. – С. 54.

576. **Коваль-Фучило, І.** Народна еротична культура / І. Коваль-Фучило // Книжник review. – 2004. – № 4 (85). – С. 20–21.

577. **Те саме**. – Електрон. аналог : http://www.review.kiev. ua/bin/print.cgi?id=483.

578. **Курочкин, А. В**. Эротический фольклор украинцев / А.В. Курочкин // Живая старина. – 2005. – № 3. – С. 56–57.

579. **Ставицька, Л**. Еротичні зойки скрипок / Л. Ставицька // Книжник review. – 2004. – № 21–22. – С. 14–15.

580. **Темченко, А**. "Ой, дай, та не лай, буде син Миколай" / А. Темченко // Берегиня. – 2004. – № 4. – С. 68–70.

Українські жартівливі пісні / упоряд. передм., прим. М.М. Красикова. – Х. : Фоліо, 2004. – 287 с. – (Перлини укр. культури).

581. **Громова, Н.** [Рецензія] / Н. Громова // АНТ : вісн. археол., мистец., культур. антропології. – 2006. – № 16–18. – С. 141–142.

582. **Колосова, В. Б.** Украинские шуточные песни / В.Б. Колосова // Живая старина. – 2005. – № 2. – С. 59.

583. **Чебанюк, О.** Жарт – справа серйозна / О. Чебанюк // Берегиня. – 2006. – № 2. – С. 61–62.

584. * **Чебанюк, О.** Нова збірка українського пісенного гумору / О. Чебанюк // Нар. творчість та етнографія. – 2006. – № 2. – С. 119–120.

4 ВІРШІ, ПРИСВЯЧЕНІ М. КРАСИКОВУ

585. **Рувинская, И.** "Листья серебристого тополя с изнанки …" : [стихи, посвящ. М. Красикову] / И. Рувинская // Пока : [стихи] (из тетр. 1984–1994 гг.) / И. Рувинская. – М., 1996. – С. 90.

586. **Лосиевский, И.** "Побеседуем – пустяки …" : [стихи, посвящ. М. Красикову] / И. Лосиевский // Итака : кн. стихотворений / И. Лосиевский. – Х., 1997. – С. 21.

587. **Попова-Бондаренко, И. А.** М. Красикову : [стихи] / И.А. Попова-Бондаренко // Филологи тоже смеются : [стихи] / И.А. Попова-Бондаренко. – Донецк, 2001. – С. 48.

588. **Арсенова, А.** Уйти … Невозможно … Остаться / А. Арсенова // Близко к серцу : стихи / А. Арсенова. – Х., 2008. – С.64. – Эпиграф из стихотворения М. Красикова "Уйти невозможно остаться".

5 ФОТОГРАФІЇ М. КРАСИКОВА

589. **Михаил Красиков** : [фото] // Веч. Харьков. – 1994. – 13 сент.

590. **Красиков, М. М.** : [фото] // Філософ. і соціол. думка. – 1995.– № 9–10. – С. 216.

590а. **Те саме** : Философ. и социол. мысль. – 1995. – № 9–10. – С. 216.

591. **М. М. Красиков** со старинной прялкой – одним из экспонатов этнографического музея имени Г. Хоткевича : [фото] // Політехник. – 1997. – 31 жовт.

592. [**Фото** М. Красикова в юном возрасте] // Деревья детства: чистая лирика / М. Красиков. – Х., 2001. – На обороте обл.

593. **М. Красиков** : [фото] // Політехнік – 2002. – 11 трав.

594. [**Фото** М. Красикова серед студентів – учасників фольклорної експедиції по Полтавщині та Сумщині] // Політехнік. – 2003. – № 3–4.

595. [**Фото** М. Красикова] // Слобід. край. – 2003. – 16 лип.

596. [**Фото** М. Красикова з Д. Пожоджуком – народним майстром з вишивки та писанкарства] // Політехнік. – 2004. – 22 червн.

597. **Михайло Красиков** під час експедиції : [фото] // Слобід. край. – 2004. – 12 черв.

598. [**М. Красиков** среди харьковских поэтов : фото] // "Между печалью и ничем..." : сб. стихотворений участников Междунар. фест. поэзии им. Б. Чичибабина. – Х., 2004. – С. 111, 113.

599. [**Фото** М. Красикова серед учасників "Школи традиційного народного мистецтва ім. В. Могура" у Космачі] // Гуцул. край. – 2004. – № 39 (25 верес.).

600. [**Фото** М. Красикова та Світлани Землянкіної на байдарці під час фольклорної експедиції] // Політехнік. – 2004. – № 3–4.

601. [**Фото** М. Красикова під час експедиції на Бойківщину] // Політехнік – 2004. – 16 листоп.

602. **Михаил Красиков** в експедиції : [фото в гуцул. костюме] // Живой журн. – 2005. – № 2. – С. 52.

603. [**Фото** М. Красикова під час фольклорної експедиції на Луганщину та Донеччину] // Факти та події : інформ. щотижн. газ. ДонНУ. – 2005. – № 26–27.

604. [**Фото** М. Красикова среди участников вечера и М. Рахлина в Чичибабин–центре // Что было, видали… / М. Рахлина. – Х., 2006. – В прил.

605. [**Фото** М. Красикова серед учасників експедиції по Сіверському Дінцю] // Центр Європи. – 2006. – № 1, (жовт.) – С. 79.

606. **Те саме** // Центр Европы. – 2006. – № 1, (окт). – С.79.

607. [**Фото** М. Красикова] // Союз писателей. – 2006. – № 1.– С. 279.

608. [**Фото** М. Красикова під час етнографічної експедиції // Політехнік. – 2006. – № 28–29.

609. [**Фото** М. Красикова під час фольклорної експедиції в Карпатах] // Політехнік. – 2006. – 16 січ.

610. **М. Красиков** среди участников Первого Всероссийского конгресса фольклористов : [фото] // Традиционная культура : науч. альм. – М., 2006. – № 2. – На 2 с. обл.

611. [**Фото**] : В. Скуратівський разом з учасниками експедиції "Муравський шлях – 95", серед яких М. Красиков, в гостях у фольклорного колективу с. Шарівка Валківського р-ну Харківської обл. (1995 р.) / Фото В. Бойчука // Берегиня. – 2006. – № 2. – С. 56. – Помилк. підпис: "В. Скуратівський і учасниці ансамблю "Мережка".

612. [**Фото**] : В. Скуратівський, учасниці ансамблю "Мережка" (Харків), М. Семенова, М. Красиков, В. Триліс на фестивалі "Берегиня" (Луцьк, травень 1998 р.) / Фото Л. Орел // Берегиня. – 2006. – № 2. – С. 57. – Під фото подано неповний список осіб.

613. **Поправка** [виправлення підписів під фотографіями до ст. М. Красикова "Кілька слів про Василя Скуратівського"] // Берегиня. – 2006. – № 3. – С. 96.

614. **Михаил Красиков,** кандидат филологических наук, доцент НТУ ХПИ, директор этнографического музея " Слобожанські скарби" : [фото] // Газета 24. – 2007. – 27 нояб.

615. [**Фотография** М. Красикова] // Божья вишня: кн. стихотво-рений / М. Красиков. – Х., 2007. – на звороті обкл.

616. **Учасники** фольклорної експедиції, серед яких – М. Красиков : фото // Берегиня. – 2007. – № 3. – С. 33.

617. [**Фото** М. Красикова на презентації книги "Божья вишня" (груд. 2007 р.) у харківській хоральній синагозі] // Геула. – 2008. – апр. – С. 16.

618. [**Фото** М. Красикова] // Радуга. – 2008. – № 1. – С. 6.

619. **Фото** М.М. Красикова серед консультантів та організаторів фестивалю "Кроковеє коло" // Переможці дитячого фестивалю-конкурсу традиційної народної культури "Кроковеє коло", 2000–2004. – Х., 2008.

Див. також №№ 407, 408, 463а, 485, 515.

6 БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ ПРО М. КРАСИКОВА

620. **История** Харьковского университета: сист. библиогр. указ. : [в 2 ч.]. Ч. 2, вып. 1, 1805–1917 гг.] / сост. : М.Г. Швалб, М.М. Красиков. – Х. : ХГУ, 1985. – 56 с. (316 назв.).

Містяться відомості про публікації М. Красикова.

621. **Михаил Григорьевич Швалб** : список печ. работ : (к 60-летию со дня рождения / сост. : С.Б. Глибицкая, библиогр. ред. М.М. Красиков. – Х. : ХГУ, 1986. – 12 с. (100 назв).

Відомості про праці М. Красикова у співавторстві з М. Швалбом.

622. **Історія** Центральної наукової бібліотеки Харківського університету (1805–1992) : бібліогр. покажч. / Харк. держ. ун-т. Центр. наук. б-ка ; упоряд. : М.Г. Швалб, Ж.П. Корнєва, Р.А. Ставинська. – Х. : ХДУ, 1993. – 92 с.

Містятся відомості про публікації М. Красикова.

623. **Фризман, Л.** "Пиковая дама" / Л.Фризман // Семинарий по Пушкину. – Х., 1995. – С. 183–185.

Серед рекомендованої літератури – стаття Р.М. Піддубної та М.М. Красикова "О пародийности" "Пиковой дамы" А.С. Пушкина".

624. **Публікації** членів клубу "Краєзнавець" : [бібліогр. список] // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). – Х., 1997. – Вип. 2. – С. 51–59. – Із змісту: М.М. Красиков – С. 55.

625. **Красиков Михаил Михайлович** : [биобиблиография] // Антология современной русской поэзии Украины / ред.-сост. М. Красиков. – Х., 1998. – Т. 1. – С. 244–245.

626. **Бібліографія** українського народознавства : у 3 т. Т. 1, кн. 2 : фольклористика / Ін-т народознавства НАН України ; зібрав і впорядкував М. Мороз. – Л., 1999. – 1104 с.

В бібліографії є стаття М. Красикова "Чи вчать казки?"

627. **Книги** : [аннотир. библиогр. информ. об изд. сб. стихов М.М. Красикова "Деревья детства" – Х. : Крок, 2001] // Харьков: Что. Где. Когда. – 2001. – № 7. – С.19.

628. **Библиографический** указатель произведений Б.А. Чичибабина и литературы о нем / Сост. Т.Б. Бахмет // Кончусь, останусь жив ли … : раннее и позднее / Б.А. Чичибабин; сост Л.С. Карась- Чичибабина. – Х., 2002. – С. 403–473. – У змісті: Праці М. Красикова, присвячені Б. Чичибабіну. – С. 438, 459

629. **Два століття** сковородіяни : Two centuries of skovorodiana : бібліогр. довід. : Bibliographical guide / уклад. : Л. Ушкалов, С. Вакуленко, А. Євтушенко. – Х. : Акта, 2002. – 528 с.

Відомості про працю М. Красикова "Философия и образ философствования в наследии Г. Сковороды".

630. **Бібліографія** [з питань краєзнавства у Харківському регіоні] // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст) – Х., 2003. – Вип. 3. – С. 71–87. – Із змісту: Публікації М. Красикова. – С. 72, 73.

631. **Українські** сороміцькі пісні : [інформація з аннот. про вихід з друку кн. "Українські сороміцькі пісні", упоряд. М. Красиков. – Х., 2003] // Харьков : Что. Где. Когда. – 2004. – № 4. – С. 52.

632. **Олександр Опанасович Потебня** : біобібліогр. покажч. / уклад. : В.Ю. Франчук, Ф.Х. Широкорад, Ю.Ю. Полякова ; Харк. нац. ун-т. Філол. фак. Центр. наук. б-ка. – Х. : ХНУ, 2005. – 164 с. – імен. покажч.

Покажчик містить відомості про публікації М. Красикова про О. Потебню.

633. **Культурна** спадщина Слобожанщини : зб. публ. авт., 1999–2005 : довідник. – Х. : Курсор, 2005. – 65 с. – Із змісту: Відом. про публ. М. Красикова в цих вид. – С. 51.

634. **Красиков Михаил Михайлович** : [список работ] // Донецкая филологическая школа : библиогр. указ. (1966–2006) / сост. : А.А. Кораблев, Л.Е. Клименко. – Донецк, 2006. – С. 44–55.

635. **Єгор Кузьмич Рєдін** : бібліогр. покажч. / уклад. Р.І. Філіппенко. – Х. : ХНУ, 2006. – 70 с.

Відомості про матеріали М. Красикова, присвячені Є. Рєдіну.

636. **Михаил Григорьевич Швалб** – библиограф Центральной научной библиотеки Харьковского университета (к 80-летию со дня рождения) : библиограф. указ. избр. ст. / сост. : С.Б. Глибицкая. – Х. : ХНУ им. В.Н. Каразина, 2006. – 60 с.

Покажчик містить перелік праць М. Красикова як співавтора М. Швалба.

637. **Петро Іванов** – дослідник Куп'янщини (1837–1931) : бібліогр. покажч. / Харк. держ. б-ка ім. В.Г. Короленка ; Спілка етнологів та фольклористів м. Харкова / уклад. О.М. Дмитрієва ; наук. ред. М.М. Красиков. – Х., 2007. – 104 с.

Покажчик містить відомості про публікації М. Красикова про П. Іванова.

638. [**Інформація** про видання книги віршів М. Красикова "Божья вишня"] // Л-ра та життя. – 2008. – № 3 (7), берез. – С. 2.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Додаток 1

ПРАЦІ М. КРАСИКОВА ТА ЛІТЕРАТУРА ПРО ЙОГО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ

Арсенова, А. Близко к сердцу : стихи / А. Арсенова; предисл. [и ред.] М. Красикова, послесл. Г. Титова. – Х. : Эксклюзив, 2008. – 96 с.

Город как памятник городу (проблема сохранения "типовой" застройки) = City AsA Monument To Itself (Problem of "Typical" Development Preservation) // Городская культура и среда метрополии = City Culture and Environment of Metropolis : тез. междунар. конф., Харьков, 28–30. 10. 2008. – Х., 2008. – С. 52.

Грязов, А. Б. Точка слуха : стихи / А.Б. Грязов ; предисл. и ред. М.М. Красикова. – Х. : ТО Эксклюзив, 2008. – 159 с.

"**Давай** мишурной красотой…" : [стихи] // Веч. Харьков. – 1994. – 31 дек. – № 151.

Зеленська, А. Літературна карта Харкова : путівник / А. Зеленська, М. Красиков, І. Сальник. – Х. : ТО Ексклюзив, 2008. – 204 с. : іл.

"**… И думать** вдаль себя" : "Пяток стихов для внутреннего слуха" Андрея Грязова" : [предисл.] // Точка слуха : избранное / А. Грязов. – Х., 2008. – С. 3–7.

Ма, [из цикла] "Памяти мамы" : "Цветет напрасная сирень…", "Черемуха цветет в кладбищенской ограде…", "На исходе сороковин…", "Детство кончается не тогда…", "Гуттаперчивая старуха…", "Еще чай…", "В первый раз…", "Человек, умирая…", "Как древние "черты и резы"…", "Никто мне не скажет…", "Являясь заполночь…", "Никогда не съела…", "Ветка сирени…", "Читаю книги…", "В детстве…", "Пусть ландыша душа…", "Почти не осталось родни…", "Никогда…", "Не просила тепла…", "Поливаю твои цветы…", "Умываюсь водой…", "Тебе все еще…", "Хлеб раскрошить на твою могилу…" : [стихи] // Каштановый дом : лит. альм. – К., 2008. – Вып. 4. – С. 13–24.

М. Сумцов і проблема створення "Етнокультурної енциклопедії Слобожанщини" // Традиційна культура в умовах глобалізації : проблема збереження і оновлення етнічно-культурної спадщини : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (27–28 серпня 2008 р.). – Х., 2008. – С. 63–69.

Материалы Международной междисциплинарной конференции "Быт. Ритуал. Традиция". – Х. : Лествица Марии, 1998. – 208 с. – (Вестн. Харьк. гос. ун-та ; № 407). – М. Красиков – член редколлегии.

Новости скульптурной жизни Харькова // Граффити : культур.-информ. газ. (Киев). – 1996. – № 2. – 25 июля.

Петро Іванов і справа його життя // Нова демократія. – 2008. – 4 лип. (№ 27). – С. 11; 11 лип. (№ 28). – С. 11; 18 лип. (№ 28). – С. 12; 25 лип. (№ 30). – С. 12.

[Про долю і творчість поета Османа Тюркая / передм. М. Красикова] // Сирин. – 1994. – № 2. – С. 7.

Русская культура Слобожанщини : Что имеем ? Что храним ? // Нова демократія : громад.-політ. щотижневик. – 2008. – 8 серп. (№ 32). – С. 7.

Современные "украинские граффити" // Русский журнал [Электронный ресурс]. – [М.], 1997. – Режим доступа : http://www.russ.ru /culture/novye opisaniya/sovremennye ukrainskie graffiti (12. 09. 2007). – Загл. с экрана. – С фотогр. авт.

Сумцов, М.Ф. Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України : вибр. пр. / М.Ф. Сумцов ; упоряд., підготов. тексту, передм., післямова та прим. М.М. Красикова. – Х. : АТОС, 2008. – 588 с. – (Сер. "Студії з фольклору та етнографії Слобожанщини" ; Вип. [№] 3).

Тюркай Осман. Опівденний наплив на Трафальгарській площі : (з циклу "Десять поштових листівок з потаємного світу Лондона") / О. Тюркай ; пер. з англ. М. Красикова // Сирин. – 1994. – № 2. – С. 7.

Час збирати каміння : Харк. іст.-філол. т-во відновило свою діяльність // Сирин. – 1994. – № 1 (4). – С. 7.

Література про життя і творчість М. Красикова

Авцен, В. [Рецензия :] / В. Авцен // Дикое поле : Донец. проект. 2002. – Вып. 1. – С. 129–130. – Рец. на кн. : Фишелева А. Города, дороги / послесл. М. Красикова. – Х. : Фолио, 2001. – 80 с.

Балла, О. Дворянин писал / Союз писателей. № 7, 2006 / О. Балла // НГ EX LIBRIS : (прил. к "Независимой газете"). – 2006. – 2 нояб. (№ 40). – Рец. на журн. : Союз писателей. – 2006. – № 7.

Серед авторів журналу згадується М. Красиков, наводиться повністю його вірш "Матрица…".

Бахтіна, С. Міжнародна наукова конференція "Слобожанські читання" – шлях до створення музею особистості як найціннішого культурного надбання в історії людства / С. Бахтіна. – Х., 2008. – Із змісту: Про етнографічні дослідження М.М. Красикова. – С. 8.

Бондаренко, С. Божественный глагол среди природы : [о 32-ом междунар. Пушкин. празднике поэзии в Гурзуфе] / С. Бондаренко // Киев. ведомости. – 2008. – 19 июня. – С. 10.

Серед учасників свята згадується М. Красиков.

Буряковская, Т. "Пушкинская улица". Подарок отменяется? / Т. Буряковская // Время. – 1999. – 15 июня.

Про упорядкування М. Красиковим альманаху "Пушкинская улица. Харьков – Поэту. Избранные страницы поэтической пушкинианы" та проведений ним поетичний вечір, присвячений 200-річчю з дня народження О.С. Пушкіна.

Василь Назарович Каразін в оцінках сучасників та нащадків : (до 225-річчя з дня народж.) / уклад. : Б.П. Зайцев, С.І. Посохов, В.Д. Прокопова. – Х. : Бізнес-Інформ, 1998. – 44 с. : іл. – (Визнач. постаті в історії Харк. ун-ту). – Із змісту: Бібліографічний опис двох праць М. Красикова. – С. 38.

Давыдов, Д. Невеселая ирония // Кн. обозрение. – 2008. – № 2 (2168). – С. 15. – Рец. на кн. : Красиков М. Божья вишня : кн. стихотворений / М. Красиков – Х. : Майдан, 2007. – 112 с.

Репродукується обкладинка книги "Божья вишня".

Каменкович, В. [Отзыв о публикации стихов М. Красикова в журн. "Родомысл"] // Дикое поле. Донецкий проект. – 2002. – Вып. 1. – С. 221. – Подпись : В. К-г, Регенсбург, Германия.

.**Каменкович, М.** [Отклик на публикацию в журн. "Родомысл" стихотворений М. Красикова] / М. Каменкович // Дикое поле. Донецкий проект – 2002. – Вып. 1. – С. 222. – Подпись : М. К-г, Регенсбург, Германия.

Катанян, В. Об одной рукотворной книге / В. Катанян // Кн. обозрение. – 1990. – 27 апр. (№ 17). – С. 7.

Згадується про атрибутований М. Красиковим автограф М. Кульчицького у самвидавчій рукописній книзі віршів Миколи Глазкова, створеній Л. Брік.

Ковалевський, В. Музейно-етнографічна експедиція на Львівщину [активістів] музею "Слобожанські скарби" ім. Г. Хоткевича / В. Ковалевський // Політехнік. – 2008. – 15 верес. (№1516).

2 фото : М. Красиков серед студентів – учасників експедиції.

Ковалевський, В. Музейно-етнографічна експедиція на Львівщину [активістів] музею "Слобожанські скарби" / В. Ковалевський // Україна і світ : минуле, сучасне та майбутнє : матеріали міжнар. наук.-теоретич. конф. студ. та аспірантів, 22–23 квіт. 2008 р. – Х., 2008. – С. 5–8.

Про організовану М. Красиковим студентську експедицію.

Корж, Н. "Не до ордена, была бы Родина..." / Н. Корж // Веч. Харьков. – 1992. – 28 янв. – Рец. на кн. : Кульчицкий М. Вместо счастья : стихотворения. Поэмы. Воспоминания о поэте / сост., подгот. текста и прим. О.В. Кульчицкой, М.М. Красикова. – Х. : Прапор, 1991. – 270 с.

Корж, Н. Поэт. Воин. Человек / Н. Корж // Время. – 1993. – 19 янв.

Згадується і цитується М. Красиков – дослідник творчості М. Кульчицького.

Корнев, А. Смакуя "Божью вишню" / А. Фавитов (псевд.) // Тимей : Теорія. Історія мистецтва. – 2008. – Трав. – черв. – Non-stop media : спецвип. № 2. – Рец. на кн. : Красиков М. Божья вишня : кн. стихотворений. – Х. : Майдан, 2007. – 112 с.

Красиков Михайло Михайлович : [біогр. довідка] // Історія та сучасність : (100 славет. імен випускників закл. освіти Жовт. р-ну м. Харкова) / І.С. Толмачева, Т.М. Мазуренко, Л.Ю. Зотікова, О.Ю. Моісеєва. – Х., 2008. – С. 38. – З двома фото.

Красовская, Я. Музейно-этнографическая экспедиция к крымским татарам / Я. Красовская, Е. Разумеева // Україна й світ : минуле, сучасне та майбутнє : матеріали регіон. наук.-теор. конф. студ. та аспірантів, 24–25 квітня 2007 року. – Х., 2007. – С. 92–94.

Про експедицію, організовану М. Красиковим.

Кузнецова, А. [Рецензия] / А. Кузнецова // Знамя. – 2008. – № 10. – С. 236. – Рец. на кн. : Красиков М. Божья вишня : кн. стихотворений. – Х. : Майдан, 2007. – 112 с.

Кузьмин, Д. [О Первом фестивале русской поэзии Украины] [Електронный ресурс] // Русский журнал. – М., 2001. – Режим доступа : http://www.vavilon.ru/diary/010605.html.

Серед поетів, які брали участь у фестивалі, згадується М. Красиков.

Лапікура, В. Ще не вмерла… : [повість] / В. Лапікура, Н. Лапікура. – К. : МАУП, 2004. – 140 с. – (Б-ка журн. "Персонал").

У повісті використано матеріал з книги "Українські сороміцькі пісні" (упорядник Михайло Красиков).

Левоненко, А. Давайте что-то делать, чтоб духу не пропасть! / А. Левоненко // Время. – 2000. – 5 янв.

Згадується і цитується М. Красиков, завдяки чиїм зусиллям була встановлена меморіальна дошка на будинку, де жив М. Кульчицький, та видана книга творів поета.

Микола Федорович Сумцов : (бібліогр. покажч.) / Мін-во культури і мистецтв України. Ін-т історії України НАН України, Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка ; уклад. Н.І. Полянська, В.О. Савчук та ін. – К. : Рід. край, 1999. – 240 с. – Серед укладачів : В.З. Фрадкін, В.О. Ярошик.

Покажчик містить відомості про публікації М. Красикова про М. Сумцова.

Минаков, С. Любите фольклор / С. Минаков // Слобідський край. – 2004. – 12 черв. – С. 7.

Дається оцінка етнографічної діяльності М. Красикова та ініціюється присудження йому муніципальної премії ім. П Іванова.

Минаков, С. Не противопоставление, но собирание / С. Минаков // Нова демократія. – 2008. – 1 серп. (№ 31). – С. 12 : з фот.

Про фольклорно-етнографічну та краєзнавчу діяльність М. Красикова.

Минаков, С. Прощание с "мастером умного смеха" / С. Минаков // Событие. – 2002. – 23–29 мая. – С. 13.

Згадується М. Красиков як ведучий вечора поета-пародиста В. Рубановича.

Минаков, С. Харьковские узы Жоржа Нива / С. Минаков // Событие. – 2002. – 27 июня – 3 июля. – С. 11.

Фрагмент стенограми бесіди з Ж. Ніва у Чичибабін-центрі. Серед учасників – М. Красиков.

Мироненко, І. Місто для божої вишні : (рефлексії на поезію городян Сергія Шелкового і Михайла Красикова) / І. Мироненко // Березіль. – 2008. – № 9–10. – С. 150–160. – (Роздуми над прочит.) – Рец. на кн. : Шелковий, С. Июнь – июль : избр. стихотворения. 1982–2007. – Х. : Майдан, 2007. – 240 с. ; Красиков, М. Божья вишня : кн. стихотворений / Предисл. Л. Стародубцевой. – Х. : Майдан, 2007. – 112 с.

Наша премия // Радуга. – 2008. – № 3. – С. 170–174.

Книга "Божья вишня" М. Красикова названа серед 12-ти з 147 поетичних збірок, відібраних та рекомендованих редакцією журналу головному жюрі Міжнародної літературної премії ім. Юрія Долгорукого Московського Фонду підтримки співвітчизників ім. Юрія Долгорукого.

Надель, Л. "Пушкинская улица" будет издана! / Л. Надель // Индекс Агалиль (Израиль). – 2000. – 8 дек.

Пропозиція колишнім харків'янам допомогти М. Красикову у виданні книги "Пушкинская улица: Харьков – Поэту. Избранные страницы поэтической пушкинианы".

Петрова, Э. Четыре чудных дня… / Э. Петрова // Дикое поле. Донецкий проект. – 2002. – Вып. 1. – С. 141–143.

Серед учасників Першого фестивалю російської поезії "Гілея" (м. Київ) згадується М. Красиков.

[Про обрання М.М. Красикова почесним членом Всеукраїнської спілки краєзнавців та присвоєння йому муніципальної премії] // Нова демократія. – 2008. – 4 лип. – (№ 27). – С. 11. – 3 фото.

Разумєєва, О.В. П'ять років з музеєм "Слобожанські скарби" / О.В. Разумєєва // Слобожанське культурне надбання : зб. ст. молодих учених / ХНУ ім. В.Н. Каразіна та ін. – Х., 2008. – Вип. 1. – С. 120–124.

Про директора музею М. Красикова.

Рита Никитична Поддубная – профессор Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина : биобиблиогр. указ. / сост. Ю.Ю. Полякова, С.Б. Глибицкая ; науч. ред. И.И. Московкина ; вступ. ст. А.И. Лагунов. – Х. : ХНУ им. В.Н. Каразина, 2006. – 28 с.

Відомості про статтю "О пародийности "Пиковой дамы" А.С. Пушкина", яка написана у співавторстві з М. Красиковим.

Сізінцева, М. Подорож у минуле (фольклор.-етногр. експедиція по Сіверському Дінцю) / М. Сізінцева, Д. Салін // Україна й світ : минуле, сучасне та майбутнє : матеріали регіон. наук.-теор. конф. студ. та аспірантів, 24–25 квіт. 2007 р. – Х., 2007. – С. 15–16.

Про експедицію, організовану М. Красиковим.

Слобожанське культурне надбання : зб. ст. молодих учених : вип. 1 / Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна та ін. ; ред. рада : М.М. Красиков та ін. – Х. : Курсор, 2008. – 274 с.

Смоленская, С. "Мы вгрызаемся в лето…" / С. Смоленская // Что надобно душе? : стихи / С. Смоленская. – К., 2004. – С. 23.

Вірш, присвячений М. Красикову.

Ставицька, Л. Українська мова без табу : Обсценізми. Евфемізми. Сексуалізми : слов. нецензур. лексики та її відповідників / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2008. – 456 с.

Подяка М. Красикову "за конструктивну фахову допомогу і люб'язне надання наукових та ілюстративних джерел"; наведено описи використаних статей М. Красикова.

Там очень красиво зимой. Да и летом тоже… : [об организаторе этногр. экспедиций М.М. Красикове] // Політехнік. – 2006. – 28 берез.

Трубкина, Н. Поэзия – моя держава / Н. Трубкина // Слобода. – 1998. – 22 дек.

Про презентацію М. Красиковим "Антологии современной русской поэзии Украины" у музично-театральній бібліотеці ім. К. Станіславського.

[Федоренко, О.] Нам исполнился год / О. Федоренко // Круг. – 1995. – № 5–6. – С. 2–3.

Міститься подяка М.М. Красикову за підтримку видання гуманітарної газети "Круг"

[**Фото** М. Красикова] // Нова демократія. – 2008. – 4 лип. (№ 27). – С. 11.

[Фото М. Красикова] После вечера в Чичибабин-Центре // Что было – видали… / М. Рахлина. – Х., 2006. – С. 53.

[Фото : М. Красиков серед організаторів фольклорно-етнографічного табору "Цвіт папороті"] // Кроковеє коло : матеріали обл. учнів. наук.-практ. народознав. конф. (2000–2002 рр.). – Х., 2003. – С. 133.

[Фото М. Красикова среди книголюбов, 1982 г.] // Библиотека Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина за 200 лет (1805–2005) / Н.М. Березюк, И.Г. Левченко, Р.П. Чигринова. – Х., 2006. – С. 28.

[Фото М. Красикова] // Тімей : теорія. Історія мистецтва. – 2008. – Травень – червень. – Non-stop media : спецвип. – № 2.

[Фото М. Красикова у шкільному віці та у 2008 р.] // Історія та сучасність : (100 славет. імен випускників закл. освіти Жовт. р-ну м. Харкова) / І.С. Толмачева, Т.М. Мазуренко, Л.Ю. Зотікова, О.Ю. Моісеєва. – Х., 2008. – С. 38.

Харків XX століття : бібліогр. покажч. : у 2 вип. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка ; уклад. В.О. Ярошик та ін. – Х. : Східно-регіон. центр з гуманіт.-освіт. ініціатив, 2003. – 800 с.

Містяться відомості про публікації М. Красикова.

Хомайко, Ю. "Антология" станет редкостью / Ю. Славянов (псевд.) // Веч. Харьков. – 1998. – дек.

Про презентацію упорядкованої М.М. Красиковим "Антологии современной русской поэзии Украины" у музично-театральній бібліотеці ім. К.С. Станіславського.

Цилевич, Л. М. [Отклик на публикацию ответов на анкету о Донецкой филологической школе] / Л.М. Цилевич // Донецкая филологическая школа. Традиции и рефлексии / А.А. Кораблев. – Донецк, 2000. – С. 247.

Відзначається, що "самый лучший эмоциональный ответ дал М.М. Красиков".

Черняев, С. [Стихи / подгот. текста, публ. и биогр. справка М. Красикова] // Каштановый дом : лит. альм. – К., 2008. – Вып. 4. – С. 108–111.

Шило, А. Тайная свобода / А. Шило // Верлибры – Пушкину : Живопись. Графика. Стихи. Заметки. Интервью : кн.-выст. / сост. и общ. ред. А.В. Шило, А.С. Юхтмана. – Х., 1999. – С. 9–16.

Як поштовх до Пушкінської виставки називається акція "Разная любовь", організатором якої у межах фестивалю "Art-way" був М. Красиков.

Якушко, О. Бунин восхищался извозчиками, а Толстой искал минералку / О. Якушко // Сегодня. (Харьк. вып.). – 2008. – 20 июня (№ 31). – С. 26.

Стаття написана на основі інтерв'ю з М.М. Красиковим.

Якушко, О. Пастернак влюбился под Харьковом, а у Есенина на улице украли часы / О. Якушко // Сегодня (Харьк. вып.). – 2008. – 18 июня. – С. 26.

Стаття написана на основі бесіди з М. Красиковим. На жаль, в ній викривлено низку суттєвих фактів, наведених краєзнавцем.

Додаток 2

З НЕНАДРУКОВАНИХ ТВОРІВ М. КРАСИКОВА

***

Ничего не считаю
с в о и м в этом мире.
Разве что мир.

***

Хочется иногда
простых радостей:
к пиву – рыбку,
к жизни – смысл.

***

Уже не перечесть последние страницы,
которые тобой написаны вчера,
и вот от многословья отстраниться
есть веский повод. Ибо вечера
под лампою добрейшей, свет дарящей
уже не повторятся никогда…
Еще не Божий суд, но настоящий,
Но Страшный Суд, где только «нет» и «да»,
сейчас свершится в меркнущем сознаньи,
и Богу не оспорить приговор,
который на задворках мирозданья
себе тварь Божья вынесла в упор.

Додаток 3

З РЕЦЕНЗІЙ ТА ВІДГУКІВ НА ПРАЦІ М. КРАСИКОВА

ДАР "БОЖЬЕЙ ВИШНИ"

Думается, дар "Божьей вишни" – это дар присутствия-в-мире-Бога. А свидетельство Присутствия – да, да, конечно же, стихи как таковые. Но не только, а еще и сам Михаил Красиков.

Кто он? Человек, превратившийся в легенду? Легенда, превратившаяся в человека? Странный он, этот человек – всему в этом мире чужой и всему этому миру свой. Затерявшийся где-то между здесь-и-теперь и там-и-тогда. Человек, который, собственно, мог бы жить в любом месте и любом времени, ибо во всяком месте он был бы неуместен и во всяком времени – несвоевременен. Странно-страннический, от всего равно отстраненный и ко всему равно пристрастный. Кандидат наук с душой хиппи. Бродячий этнограф, филолог-пилигрим, "философ в мандрах". Поэт от Бога. Словом, человек sub specie marginalis.

Попробую набросать его портрет. Первое. Романтический облик. Ни дать ни взять, пиит XIX века с растрепанным томиком Парни. Мог бы играть Пушкина без грима. Второе. Взгляд. Лучистый, добрый, изнутри несколько лукаво подсвеченный. В сущности, это взгляд ребенка. Умного, упрямо не желающего взрослеть ребенка. Третье. Знаменитая сумка. Тексто-вместилище, вечно переполненное какими-то книгами и рукописями, дисками и записями (omnia mea mecum porto). "(Сумка Красикова" – это символ, опознавательный знак вселенной бурлящего литературного потока. Что-то вроде борхесовской бесконечной "Книги песка" – здесь всегда что-то новое и никогда невозможно вернуться к тому, что было вчера. Четвертое. Диктофон. Извечный диктофон в руке, простертой к миру в надежде на милостыню нового звука, подаяние нового слова, рифмы, стиха… Наконец, пятое. Блокнот. Вы когда-нибудь видели этот феноменальный "блокнот Красикова"? Если нет, представьте сшитую пачку пожелтевших помятых салфеток, испещренных безумным орнаментом, слегка напоминающим то ли арабскую вязь, то ли санскритскую тайнопись, то ли шумерскую клинопись. Совершенно нечитаемые иероглифы "блокнота Красикова", на мой взгляд, непременно должны стать и когда-нибудь станут экспонатами

художественных галерей мира – как одна из реализованных метафор ускользающих от разума "письмен Бога", как образ абсолютной тщеты попыток фиксации нефиксируемого витального жеста.

Внешне этот человек всегда в самой гуще людей и событий, внутренне – должно быть, бесконечно одинок. Вовне направлены его улыбки, вовнутрь – его боли. Метафизически бездомный и везде чувствующий себя как дома. Властный над всем, что подвластно поэзии бытия, и неподвластный прозаичной власти быта. Уверенный, ибо уверовавший. Верный и доверчивый. А эти его доверительно-трогательные интонации: "Сегодня встреча с поэтом таким-то… Вы придете?", "Вышел сборник такой-то… Вы читали?" Бесприютный, но всем готовый дать приют. Неприкаянный какой-то, или скажем так: неуемный… Очень уж неспокойный, хотя с ним почему-то чувствуешь себя спокойно.

Словом, человек-парадокс. Бесцеремонно тактичный. Скромный до неприличия. Невесомо тяжкий и невыносимо легкий в общении. Настырный в своей неназойливости. Изысканный в своей неприхотливости. Нетерпелив, но может терпеть годами. Требователен и весьма, но, Боже мой, сколь малы эти требования – разве что дышать, читать стихи и вообще "быть", причем не просто, а "быть свободным". Неприступный в своей уязвимости. Открытый в своей закрытости и почти герметичный в своей беззащитной распахнутости. Умудренный в своей наивности и наивный в своей умудренности. Известный всем и, по сути, не известный никому, всем знакомый незнакомец. Человек-оксюморон. Вежливый грубиян. Застенчивый бунтарь. Рафинированный, знающий, эрудированный и очень уж не простой "простец". Предельный эгоцентрист? Да. Но такой, для которого эго самости всегда укоренено в ком-то Другом.

Круг его интересов воистину неохватен, ибо, наверное, это та самая сфера, центр которой везде, а границы нигде. Но как, скажите, как уживаются здесь Толстой и Достоевский, Бахтин и Бубер, Витгенштейн и Камю? Как нераздельно и неслиянно сцеплены в этом уме проблема целостности и чувство экзистенциальной заброшенности? Каким непостижимым образом в этом сознании слобожанские сказки перетекают в даосские притчи, а утонченные рифмы Серебряного века переплетаются с брутальной поэтикой украинского анекдота, студенческого фольклора и граффити?

Он повсюден и всеяден, этот человек-легенда. Его можно увидеть (или точнее так: его невозможно не увидеть) на открытии новой выставки, на очередном литературном вечере, на презентации книги, на международном семинаре, в научной экспедиции. Он везде… и нигде, ибо нескончаемо погружен в глубочайшее, сокровеннейшее. В этот звук тишины, на дне без-дны которого – отзвук его Божьего дара. Отрешенный, отвлеченный. От-реченный от речей и при-реченный к Речи. И еще: об-реченный – искать не находя и находить не ища среди множества слов свое единственное единство Слова.

Ну, а стихи? Что стихи? Стихи – это стихшая стихия Божьего дара. Кстати, как известно, слово "дар" в некоторых европейских языках созвучно с "ядом". И, наверное, не случайно. Поэтический дар-яд "Божьей вишни" Красикова притягателен и опасен. Может, поэтому такие стихи нужно пить понемногу, мелкими глотками. Иначе они грозят отравлением. В этих строках нет приторной сладости. Нет красивостей и округлостей. Стихи "Божьей вишни" колки, угловаты. Более того, остро-угловаты. Чреваты провалами в хаос. И с шероховатой поверхности слов мы обречены то и дело скатываться в пропасти молчания. Афористичность. Меткость. Емкость. И вместе с тем удивительная простота. Не про такие ли слова когда-то говорили: "как иглы и как вбитые гвозди" (Ек. 12.11)?

Даже малая капля "яда" этих стихов – желанное снадобье. Лекарство отчаявшимся. Спасительный крепкий бальзам, настоянный на корнях чистого смысла, для тех, кто утратил веру, кто утопает в пошлости и скуке. Способ хоть на миг исцелиться: обрести целостность в раздробленном, расколотом мире, "собрать себя" в рассыпанности бытия. Вот такой он – этот дар "Божьей вишни" с терпким вкусом ис-Целения.

Лидия Стародубцева, доктор философских наук, профессор Харьковской государственной академии культуры

СТРАННИК

До моего отъезда из Харькова оставалось часа два или три, и мы решили просто прогуляться по городу. Конечно, я знал, что здесь жили или бывали многие известные литераторы, но никак не думал, что этот город – сама литература, окаменевшая в домах, улицах, скульптурах.

– Вот здесь, – рассказывал мой товарищ, – жил Хлебников, а там – Чичибабин. А в этом доме арестовали Введенского, причем далеко вести его не пришлось – тюрьма находилась рядом…

Но интереснее всего был сам рассказчик, тоже один из персонажей литературного Харькова – филолог, поэт, литературный критик, этнограф Михаил Красиков. К тому же – один из авторов книги о своем городе.

Прогуливаясь, мы заходили в художественные галереи, и я удивлялся необычайной, немного неотмирной, пьяняще-богемной атмосфере, которая, казалось бы, давно должна была выветриться из нашего времени. К нам подходили художники, поэты, издатели. Начинались разговоры, но не пустые и не праздные. Чуть ли не с каждым, кто подходил, у Красикова были какие-то дела, творческие проекты. Возникало впечатление, что все литературные и художественные направления этого города так или иначе связаны с этим человеком, хотя ни одно из них не может привязать его к себе. Он всюду свой и везде ничей.

И так же, как по городу, таким же очарованным странником, как и его земляк Григорий Сковорода, с рюкзачком, похожим на котомку или сложенные крылья, – он проходит по литературе. Удивляясь, что она еще существует. Радуясь, когда встречается что-то сто́ящее, настоящее. Потому что для настоящего у него всегда найдутся слова – точные, емкие, честные.

Правда, как только представляется возможность, он уезжает из города. Странствовать. Собирать рассыпанный и исчезающий этнос. Этнографические экспедиции стали не только его профессиональной обязанностью, но и творческой потребностью. Быть ближе к жизни, к чистым родникам.

Но он не просто собиратель, он филолог и философ. Его диссертация – о целостности литературного произведения. По сути же – это была книга о Льве Толстом. Можно догадаться, почему именно о нем:

это книга и о себе тоже. О том, как чувствовать землю и видеть небо над собой.

«Харьков для меня – филологическая пустыня», – как-то сказал он, имея в виду весьма унылое современное состояние данной науки в городе с великими филологическими традициями. Может, поэтому он часто бывает в Донецке, где его считают своим. Но в донецкую филологию Красиков привносит свое, особенное представление, исповедуя не литературоведение, а литературов***и***дение. Живое, зрячее, остро чувствующее и деятельное. Его теория литературы вовсе не суха, она, как древо, пышно зеленеет.

Поражает работоспособность Михаила Михайловича – количество предисловий, представлений, обзоров, рецензий, статей. И везде – незаемная мысль, живое чувство, ясный и внятный слог.

Событием литературной жизни стала его «Антология современной русской поэзии Украины» (Харьков, 1998). И, может, не менее важными, чем собранные в ней стихи, были антологические принципы, которые в ней утверждались. Во-первых, авторы располагались в алфавитном порядке и были представлены одинаковым количеством произведений. Читатель должен был увидеть и уразуметь: все поэты равны перед Поэзией, независимо от их творческого стажа, известности, регалий и т.д. Во-вторых, составитель брал на себя полную ответственность за отбор имен и текстов.

Имел право. Потому что – сам поэт. И сам же поэтически сформулировал главный критерий своего отбора:

Поэт – это сумасшедший,
У которого всегда одна новость:
– Христос воскрес!

Не знаю, насколько универсально это определение, но, по-моему, это очень точное ***само***определение.

Александр Кораблев, доктор
филологических наук, профессор,
зав. кафедрой теории литературы и
художественной культуры Донецкого
государственного университета, 2008

Диссертация М.М. Красикова – произведение безусловно талантливое. Его автор обладает прекрасным литературным вкусом, умением глубоко и пристально вчитаться в текст исследуемого произведения, "заразить" и своего читателя энергией толстовского слова, показать ему едва заметные, но определяюще важные "сцепления" в словесной материи "Войны и мира", придающие ему характер органичной и внутренне оправданной целостности. Талант, кроме всего прочего, есть, по выражению К.Г. Паустовского, "богатство ассоциаций". В работе удивляет глубина ассоциативного мышления автора, разносторонность его эрудиции. Погружаясь вместе с диссертантом в стилистический, по сути, анализ толстовского текста, мы часто обнаруживаем себя среди стихов Лермонтова, Блейка, Тютчева, высказываний Блока, Цветаевой или в лоне поэзии Осипа Мандельштама. "Война и мир" существует в широком литературном контексте точно так же, как и автор научного труда *любое* свое принципиальное утверждение поверяет широким контекстом литературоведческих исследований. "Список использованной литературы" из 249 позиций – лишь алфавитная систематизация источников, с которыми автор активно взаимодействует, развивая свои мысли о задачах литературоведения или о проблемах целостности художественного произведения, о жанре "Войны и мира", о художественной функции повторов, о ритме, суггестивности книги Толстого, о внутреннем ее сюжете, – обо всем, о чем ни зайдет у него речь. Взаимодействие это обнаруживает безусловную самобытность и зрелость научной мысли автора, твердость и определенность его позиций, глубокую аргументированность его доводов.

Сергей Бураго, доктор филологических наук, г. Киев, 1994.
(Из отзыва на диссертацию М. Красикова)

Надо обладать немалым исследовательским мужеством и способностью обосновать нетрадиционные аспекты целостного анализа, чтобы предложить для защиты еще одну диссертацию о "Войне и мире". М.М.Красиков обладает такими качествами в полной мере, намного превышающей требования высшей школы. Ценность рецензируемого автореферата именно в том, что он свидетельствует о новой

аспектологии, продуктивно приложимой не только к творчеству Толстого. Насколько можно судить по множеству публикаций и докладов М.М.Красикова, итоги его работы нашли сочувствие и встретили понимание у современных литературоведов, эстетиков и философов, озабоченных проблемами анализа текста. Работа производит впечатление основательного научного труда, хорошо продуманного и компетентного исследования, выводы которого заметно расширяют наши представления о перспективах филологической аналитики и дальнейших видов на "способности эстетического суждения".

Константин Исупов, доктор филологических наук, профессор Санкт-Петербургского гос. ун-та,
г. Санкт-Петербург, 1994.
(Из отзыва на автореферат канд. диссертации М.М. Красикова)

В диссертации М.М. Красикова, уже обратившего на себя внимание научной общественности рядом интересных публикаций, решается одна из ключевых проблем теории литературы. Автор принадлежит к сильной школе литературоведов, углубленно занимающихся этой проблемой, но отнюдь не теряет своей индивидуальности на фоне весьма видных и уважаемых коллег. Он поставил задачу на конкретном литературном материале «п р е о д о л е т ь дихотомию креативной и рецептивной эстетик» ... и успешно с ней справился.

Сергей Кормилов, доктор филологических наук, профессор Московского государственного университета

...Может быть, самое ценное, что в ней [«Антологии современной русской поэзии Украины» – *сост.*] есть, – раздел Биобиблиографические сведения об авторах".

Он далеко выходит за рамки "примечаний", более или менее обязательных для изданий подобного рода. Это по существу справочник, содержащий множество сведений, которые нельзя отыскать ни в каком другом месте. Наряду с краткой биографической справкой каждое "сведение об авторе" включает перечень его поэтических книг, основных публикаций в журналах и сборниках, переводов его стихов, его собственных переводов, музыкальных произведений, написанных на его тексты. В случае, если данный поэт писал художественную прозу, воспоминания, литературоведческие исследования, был редактором тех или иных изданий, лауреатом премий, мы узнаем и об этом. В справке о Л.Н. Вышеславском не упущено и то, что в его честь названа малая планета (астероид № 2953). Если же автору не довелось увидеть свои стихи в печати, сообщаются и такие интимные детали его творческой биографии, как наличие самиздатской поэтической книги в 1 (!) экземпляре. Можно себе представить, каких усилий стоило М.Красикову собрать эту бездну фактов и систематизировать их, проявив при этом несомненную и высокую культуру библиографической эвристики.

Ну а поэты, стихи которых не выходили отдельными изданиями, не печатались в журналах, не удосужились изготовить хотя бы один экземпляр самиздатского сборника? В "Антологии" есть и такие имена. Их воскрешение, их первые публикации видятся нам особой заслугой М.Красикова. Среди них – Ирина Васильевна Шашкова (1918–1987).

Леонид Фризман, доктор филологических наук, профессор Харьковского национального педагогического университета им. Г.С. Сковороды (Из рецензии на кн. «Антология современной русской поэзии Украины», 2000)

В новом сборнике Михаила Красикова, известного харьковского поэта и энтузиаста-собирателя русскоязычной поэзии Украины, поэт предстает автором афористичным, склонным к невеселой иронии, притче, внимательным к деталям окружающего мира: *«Смешные люди! / Выбегают полюбоваться / праздничным фейерверком, / не обращая внимания / на фейерверк звездной ночи»*. Порой Красиков может казаться

моралистом, порой иронистом; чаще всего здесь, однако, горькая ирония (не сарказм!), происходящая от невозможности объяснить другим основы собственного чувствования. Незащищенность авторского «я» оборачивается болезненно-заинтересованным всматриванием в мир, невозможностью закуклиться в самом себе.

Данила Давыдов, поэт, критик,
г. Москва, 2008.
(Из рецензии на кн. «Божья вишня»)

Михайло Красиков – відомий збирач сороміцького фольклору, упорядник книги «Українські сороміцькі пісні». Як етнограф-польовик можу сказати, що цей специфічний жанр досить складно «витягнути» з респондентів: люди бояться виглядати неосвіченими і некультурними перед науковцем із міста. Проте Михайло Михайлович уміє розговорити селян, налаштувати їх на відверту невимушену бесіду, під час якої ніби ненароком проривається сороміцький фольклор, тобто народні тексти, які містять у собі еротичні елементи.

Наталя Громова, кандидат історичних наук, м. Київ, 2006.
(З рецензії на зб. «Українські жартівливі пісні»)

Михаил Красиков (Харьков) – поэт миниатюры, написавший: «Поэт – это сумасшедший, У которого всегда одна новость: – Христос воскрес!», поэт, сжимающий в несколько строк пространство и время, мастер поэтической пружины, которая, разжимаясь, проникает глубоко в ум и сердце читателя.

Андрей Грязов, поэт, г. Киев, 2006.

Одним із етнолінгвістичних напрямів, які потребують активної розробки, є вивчення поняття табу в мові і культурі. Саме з цієї точки зору надзвичайно вчасною є публікація Михайлом Красиковим збірки "Українські сороміцькі пісні". Тут варто зазначити, що сороміцький фольклор, а, точніше, його збирання і тлумачення, не терпить аматорства. У цій сфері, а також у лінгвістичній сфері обсценної лексики працювали найвидатніші уми української і російської науки – М. Максимович, Хв. Вовк, М. Гоголь, В. Гнатюк, Б. Успенський.

М. Красиков – саме той дослідник, якому можна довіряти цю делікатну сферу української культури. Це – відомий в українських етнографічних і культурологічних колах науковець, збирач народної творчості, неординарний дослідник-першопроходець, який принципово не займається тими темами, де вже "пройшлися інші". Він виховує цілу плеяду молодих дослідників, які, маючи базову технічну освіту, паралельно вивчають як традиційну народну культуру, так і випробовують себе в таких нових напрямах, як антропологія імені, антропологія міста, сучасні молодіжні та криміналізовані субкультури тощо. Словом, це – неординарний і абсолютно самодостатній науковець. Саме тому вихід кожної його публікації викликає неабиякий інтерес у колег.

Так сталося і з його збіркою "Українські сороміцькі пісні". Основна ознака видання: професійний підхід до публікації фольклорних матеріалів. Про це свідчить автентичність текстів, що публікуються без купюр, додаток із розшифровками мелодій, солідний примітковий апарат, словник діалектних та маловживаних слів, аналітична (і водночас дуже читабельна) передмова. У збірці зібрані як вже публіковані тексти, так і нові, знайдені невтомним дослідником в українських архівах і численних експедиціях. До речі, приємно зауважити, що левину частку фольклорної збірки становлять записи самого упорядника.

Марина Гримич, доктор історичних наук, зав. кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету ім. Т. Шевченка, професор університету Альберти (Канада)
(З рецензії на зб. «Українські сороміцькі пісні»)

М. М. Красикову, автору
книг стихов «Деревья
детства» и «Божья вишня»

Весёлое отчаянье земли.
Нет повода привычней и бесспорней,
И листья – золотые корабли –
Прильнут к траве, отыскивая корни.

Не ведает поэт, сколь он богат
Бездомным светом на границе смысла,
Сплетением предвестий и утрат:
Простая боль. Всегда простые числа.

Таинственная истина проста,
И проживает где-то по соседству
Инкогнито, а с каждого листа
Всё шепчутся о ней *деревья детства*,

И Божий дар, что облако в реке,
Течёт из тьмы безвыходно и зыбко.
Как *Божья вишня* в детском кулаке,
Разгадка мира.
И чиста улыбка…

Герман Титов, 2008.

ДЕЛО РОДНИКА

Дело родника – бить.
Будет ли кто-то пить,
Его не волнует.
М. Красиков

Общаться с Красиковым легко.

Писать про Красикова трудно.

Во-первых, потому что невольно сползаешь в панегирик.

Во-вторых, потому что невозможно идентифицировать человека, одновременно и одинаково истово занимающегося поэзией и

этнографией, краеведением и фольклором, историей и магией, этикой и теорией культуры, преподающего студентам, завсегдатая вернисажей и концертов, организатора фестивалей… Список можно длить.

Кто это?

Красиков!

Заархивированная культурная память Харькова.

Ходячая любовь.

Стоический альтруизм.

Зерно, хранящее генную информацию за миллионы лет.

Не помню, говорила ли я Михаилу Михайловичу, что уже добрый десяток лет называю его не иначе, как Блаженный.

Если выложить в один слой, листок к листку, все чужие рукописи, которые он вычитал, откорректировал и отредактировал, получится белая полоса, равная по длине экватору.

И это не метафора, а чистая арифметика.

Мне кажется, этот рукотворный экватор слов и есть настоящий Красиков, – светлый пояс, стягивающий, спасающий наш мятущийся, рассыпающийся в хлам мир.

Человек, собравший, издавший, нашедший деньги для десятка чужих книг, альманахов и антологий, только к 40 годам, наконец, сподобился напечатать тоненькую книжечку своих собственных стихов! Не знаю другого примера такого альтруизма. Во всяком случае, среди пишущей братии.

Блаженный!

И стихи…

Да разве можно так писать?

Да разве можно ВСЕ писать?

***

Люди приходят в аптеки
и просят лекарства
"от головы", "от сердца" –
от всего, что мешает.

***

– Кошелек или жизнь? –
– Спрашивает Жизнь.
И что же мы выбираем?

Еще Борхес предупреждал, что писать в книгах обо всем, – все равно, что оставлять обоюдоострый меч в руках у ребенка.

Но читая стихи Красикова, мне страшно за автора! И за его тексты. Абсолютно, вопиюще открытые, как глаза поэта. Беззащитные!

х х х

Когда он тебе звонит,
ты нянчишь телефонную трубку,
будто ребенка,
рожденного от него.

Ведь он – опытнейший поэт, редактор и читатель. Уж кому-кому, а ему точно известно, где в стихах можно спрятаться и укрыться. И подавляющее большинство поэтов так и поступает!

Цветаева в "Земных приметах" писала, что задача поэта "вскрыв – скрыть". Потайные тропы, наслоения смыслов, аллюзии, метафоры, сбивки дыхания – поди найди в этих безднах автора! Поймай его на горячем!

А Красиков сам ловится.

х х х

Слепнет хозяин.
Глохнет его старый пес.
Когда подкрадется Смерть,
они ее не заметят.

Читая его стихи (люблю – маленькие, короткие) все время вспоминаю из Толстого – дуэль Безухова с Долоховым. Когда толстый беззащитный Пьер стоит прямо, подставив обширную фрачную грудь под пулю соперника. И даже секунданты врага не выдерживают и кричат ему: "Станьте боком! Прикройтесь пистолетом!".

И Красиков стоит абсолютно прямо.

И временами хочется его защитить.

А впрочем, таких блаженных Бог бережет.

Доказательство – этот юбилей.

Если человек, абсолютно неприспособленный к жизни, не умеющий устраиваться, зарабатывать, отказывать, не понимающий, что нужно иногда есть и спать, короче – поэт – доживает до 50 лет, значит у нас все хорошо…

Пока родники бьют.

Нина Виноградова
25.10.08.

ЗМІСТ

Інформаційне видання

Михайло Красиков –
вчений, краєзнавець, поет

Біобібліографічний покажчик

Відповідальний за випуск В.Д. Ракитянська,
засл. працівник культури України

Редактор Л.П. Незнамова,
засл. працівник культури України

Підписано до друку Формат паперу 60х84 1/16
друк. арк., обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів. Тираж 90 пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В.Г.Короленка, Харків-3, пров. Короленка, 18.